

Raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Biuro Badań Społecznych Obserwator

na zlecenie

Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej Województwa Śląskiego

„Szanse i zagrożenia dzieci i młodzieży szkolnej

w obszarze wychowania i rozwoju w województwie śląskim”

Badania zrealizowano na reprezentatywnej próbie matek

dzieci w wieku szkolnym (7-18 lat) mieszkających

w województwie śląskim.

Grudzień 2009

Spis treści

1.	Spis tabel	2
2.	Wprowadzenie	5
3.	Opis metodologii badań	6
3.1	Cele badania	6
3.2	Metoda	7
3.3	Próba	7
3.4	Charakterystyka badanych (metryczka)	9
4.	Opis wyników badań	15
4.1	Sytuacja materialna rodzin	15
4.2	Obawy związane z utratą pracy	19
4.3	Migracje zarobkowe	20
4.4	Warunki lokalowe	27
4.5	Opieka zdrowotna, zakup leków	29
4.6	Szkoła	33
4.7	Oczekiwania i plany wobec dzieci	40
4.8	Domowe obowiązki	45
4.9	Spędzanie wolnego czasu przez dzieci	49
4.10	Rekreacja i kultura	56
4.11	Wpływ negatywnych czynników na kontakt z dzieckiem	59
4.12	Satysfakcja z osiągnięć dziecka, życia rodzinnego, pracy zawodowej oraz ocena poziomu stresu życiowego	61
5.	Indeks oraz subindeksy szans i zagrożeń	63
6.	Wnioski	69
7.	Wykresy	72
8.	Aneks (kwestionariusz wywiadu)	96

1. Spis tabel

Tabela 1	Struktura badanej populacji kobiet ze względu na wiek dzieci	9
Tabela 2	Struktura badanej populacji ze względu na podregion	9
Tabela 3	Struktura badanej populacji ze względu na wielkość miejscowości	9
Tabela 4	Struktura badanej populacji ze względu na typ ankietowanej rodziny	10
Tabela 5	Struktura badanej populacji ze względu na typ ankietowanej rodziny	10
Tabela 6	Struktura badanej populacji ze względu na płeć dzieci	10
Tabela 7	Struktura badanej populacji ze względu szkołę do jakiej uczęszcza dziecko	11
Tabela 8	Struktura badanej populacji ze względu na szkołę ponadgimnazjalną do jakiej uczęszcza dziecko	11
Tabela 9	Struktura badanej populacji ze względu na liczbę osób w gospodarstwie domowym	11
Tabela 10	Struktura badanej populacji ze względu na liczbę osób w gospodarstwie domowym (średnia, mediana)	12
Tabela 11	Struktura badanej populacji ze względu na wykształcenie respondentki	12
Tabela 12	Struktura badanej populacji ze względu na wykształcenie ojca dziecka	12
Tabela 13	Struktura badanej populacji ze względu na status zawodowy	13
Tabela 14	Osoby pracujące i bezrobotne w badanej populacji	13
Tabela 15	Miejsce zatrudnienia	13
Tabela 16	Struktura badanej populacji ze względu na średni dochód na członka rodziny	14
Tabela 17	Ocena sytuacji materialnej (według subregionów)	15
Tabela 18	Ocena sytuacji materialnej (według wieku dzieci)	15
Tabela 19	Zmiana sytuacji materialnej w porównaniu do 2006 roku (według subregionów)	16
Tabela 20	Zmiana sytuacji materialnej w porównaniu do 2006 roku (według wieku dzieci)	16
Tabela 21	Konieczność rezygnacji z określonych dóbr w 2008 roku (według subregionów)	17
Tabela 22	Konieczność rezygnacji z określonych dóbr w 2008 roku (według wieku dzieci)	18
Tabela 23	Obawy związane z utratą pracy (według subregionów)	19
Tabela 24	Obawy związane z utratą pracy (według wieku dzieci)	19
Tabela 25	Oszacowanie odsetka rodziców wyjeżdżających w okresie od 2006 roku za granicę w celach zarobkowych (według subregionów)	20
Tabela 26	Oszacowanie odsetka rodziców wyjeżdżających w okresie od 2006 roku za granicę w celach zarobkowych (według wieku dzieci)	20
Tabela 27	Czas trwania zarobkowych wyjazdów za granicę (według subregionów)	21
Tabela 28	Czas trwania zarobkowych wyjazdów za granicę (według wieku dzieci)	21
Tabela 29	Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych za granicę na kontakt z dziećmi (według subregionów)	22
Tabela 30	Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych za granicę na kontakt z dziećmi (według wieku dzieci)	22
Tabela 31	Odsetek respondentów pracujących od 2006 roku w innym województwie niż województwo zamieszkania (według subregionów)	23
Tabela 32	Odsetek respondentów pracujących od 2006 roku w innym województwie niż województwo zamieszkania (według wieku dzieci)	23
Tabela 33	Czas pracy poza miejscem zamieszkania (według regionów)	24
Tabela 34	Czas pracy poza miejscem zamieszkania (według wieku dzieci)	24

Tabela 35 Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych do innego województwa na kontakty z dziećmi (według subregionów)	25
Tabela 36 Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych do innego województwa na kontakty z dziećmi (według wieku dzieci)	25
Tabela 37 Oszacowanie odsetka rodziców pracujących regularnie w weekendy (według subregionów)	26
Tabela 38 Oszacowanie odsetka rodziców pracujących regularnie w weekendy (według wieku dzieci)	26
Tabela 39 Powierzchnia mieszkania (według subregionów)	27
Tabela 40 Powierzchnia mieszkania (według wieku dzieci)	27
Tabela 41 Posiadanie pokoju przez dzieci (według subregionów)	28
Tabela 42 Posiadanie pokoju przez dzieci (według wieku dzieci)	28
Tabela 43 Zadowolenie ze stanu zdrowia dziecka (według subregionów)	29
Tabela 44 Zadowolenie ze stanu zdrowia dziecka (według wieku dzieci)	29
Tabela 45 Ocena dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według subregionów)	30
Tabela 46 Ocena dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według wieku dzieci)	30
Tabela 47 Ocena dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według subregionów)	31
Tabela 48 Ocena dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według wieku dzieci)	31
Tabela 49 Brak możliwości zakupu leków dla dzieci (według subregionów)	32
Tabela 50 Brak możliwości zakupu leków dla dzieci (według wieku dzieci)	32
Tabela 51 Czas poświęcany na naukę przez dzieci (według subregionu)	33
Tabela 52 Czas poświęcany na naukę przez dzieci (według wieku dzieci)	33
Tabela 53 Oceny najczęściej otrzymywane przez dzieci (według subregionów)	34
Tabela 54 Oceny najczęściej otrzymywane przez dzieci (według wieku dzieci)	34
Tabela 55 Ocena współpracy na linii dom-szkoła (według subregionów)	35
Tabela 56 Ocena współpracy na linii dom-szkoła (według wieku dzieci)	35
Tabela 57 Uczestnictwo dzieci w zajęciach dodatkowych po lekcjach (według subregionów)	36
Tabela 58 Uczestnictwo dzieci w zajęciach dodatkowych po lekcjach (według wieku dzieci)	36
Tabela 59 Dodatkowe zajęcia w jakich uczestniczą dzieci po lekcjach (według subregionów)	37
Tabela 60 Dodatkowe zajęcia w jakich uczestniczą dzieci po lekcjach (według wieku dzieci)	37
Tabela 61 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanym zajęciach (według subregionu)	38
Tabela 62 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanym zajęciach (według wieku dzieci)	38
Tabela 63 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanym zajęciach (według wieku dzieci, z uwzględnieniem kategorii „inne”)	39
Tabela 64 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanym zajęciach (według subregionu, z uwzględnieniem kategorii „inne”)	39
Tabela 65 Oczekiwany przez matki poziom wykształcenia dzieci (według subregionów)	40
Tabela 66 Oczekiwany przez matki poziom wykształcenia dzieci (według wieku dzieci)	40

Tabela 67 Przewidywanie realizacji planów związanych z wykształceniem dzieci (według subregionów)	41
Tabela 68 Przewidywanie realizacji planów związanych z wykształceniem dzieci (według wieku dzieci)	41
Tabela 69 Warunki osiągnięcia oczekiwanego poziomu wykształcenia (według subregionów)	42
Tabela 70 Warunki osiągnięcia oczekiwanego poziomu wykształcenia (według wieku dzieci)	43
Tabela 71 Marzenia dotyczące przyszłości dzieci (według subregionów)	44
Tabela 72 Marzenia dotyczące przyszłości dzieci (według wieku dzieci)	44
Tabela 73 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według subregionów)	45
Tabela 74 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według wieku dzieci)	46
Tabela 75 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według subregionów, kategoria „inne”)	47
Tabela 76 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według wieku dzieci, kategoria „inne”)	47
Tabela 77 Czas w ciągu dnia poświęcany przez dzieci na obowiązku domowe (według subregionów)	48
Tabela 78 Czas w ciągu dnia poświęcany przez dzieci na obowiązku domowe (według wieku dzieci)	48
Tabela 79 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według subregionów)	49
Tabela 80 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według wieku dzieci)	50
Tabela 81 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według wieku dzieci, z uwzględnieniem kategorii „inne”)	51
Tabela 82 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według subregionów, z uwzględnieniem kategorii „inne”)	52
Tabela 83 Organizowanie dzieciom wolnego czasu (według subregionów)	53
Tabela 84 Organizowanie dzieciom wolnego czasu (według wieku dzieci)	53
Tabela 85 Z kim dzieci spędzają wolny czas (według subregionów)	54
Tabela 86 Z kim dzieci spędzają wolny czas (według wieku dzieci)	54
Tabela 87 Częstość odwiedzania dzieci przez koleżanki i kolegów (według subregionów)	55
Tabela 88 Częstość odwiedzania dzieci przez koleżanki i kolegów (według wieku dzieci)	55
Tabela 89 Korzystanie przez dzieci z rekreacji i kultury (według subregionów)	56
Tabela 90 Korzystanie przez dzieci z rekreacji i kultury (według wieku dzieci)	56
Tabela 91 Ocena dostępu dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu (według subregionów)	57
Tabela 92 Ocena dostępu dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu (według wieku dzieci)	58
Tabela 93 Identyfikacja czynników wpływających negatywnie na kontakt z dzieckiem (według subregionów)	59
Tabela 94 Identyfikacja czynników wpływających negatywnie na kontakt z dzieckiem (według wieku dzieci)	60
Tabela 95 Ocena satysfakcji z osiągnięć dziecka, życia rodzinnego, własnej pracy zawodowej oraz ocena poziomu stresu życiowego (według subregionów)	61
Tabela 96 Ocena satysfakcji z osiągnięć dziecka, życia rodzinnego, własnej pracy zawodowej oraz ocena poziomu stresu życiowego (według wieku dzieci)	62
Tabela 97 Ogólny indeks szans i zagrożeń	64
Tabela 98 Subindeksy szans i zagrożeń	66

2. Wprowadzenie

- Niniejsze opracowanie, zawiera wyniki badań zrealizowanych na podstawie umowy z dnia 13.10.09, nr 41/ROPS/2009, zawartej pomiędzy Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego oraz Biurem Badań Społecznych OBSERWATOR z Krakowa.
- Badanie związane było z realizacją zapisów Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020, realizowanej m.in. poprzez Program Operacyjny na lata 2008-2013 pn. „*Waarunki i jakość życia dzieci i młodzieży – szanse i zagrożenia*”, przyjętego w dniu 24 września 2008 r. Uchwałą Nr III/28/3/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego. Zadanie związane z przeprowadzeniem badania wpisuje się w cel operacyjny 5 *Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw dziecka i rodziny* oraz działanie 5.2. *Diagnozowanie warunków oraz jakości życia dzieci i młodzieży zamieszkującej województwo śląskie*. Wyniki badań zostaną wykorzystane do sporządzenia diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej rodzin z dziećmi w województwie śląskim oraz dostarczą rekomendacji do planowanych przyszłych przedsięwzięć, takich jak: aktualizacja wojewódzkiej strategii polityki społecznej, opracowywanie projektów i programów operacyjnych, prowadzenie działań informacyjnych na temat realizowanej w regionie polityki pro rodzinnej (konferencje, publikacje).
- Projekt badawczy, tj. koncepcja badawcza, pytania badawcze oraz narzędzia badawcze (kwestionariusz wywiadu oraz indeks szans i zagrożeń) powstały w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, a ich autorem jest Dominika Błasiak.
- Narzędzie badawcze (kwestionariusz) dostarczone przez Zamawiającego zostały zweryfikowane w badaniu pilotażowym przeprowadzonym przez wykonawcę projektu – Biuro Badań Społecznych Obserwator pomiędzy 15 a 19 października 2009 roku.
- Wywiady kwestionariuszowe przeprowadzono w listopadzie 2009 roku.

3. Opis metodologii badań

3.1 Cele badania

Szczegółowe cele badawcze zostały sformułowane następująco:

- a) Uzyskanie informacji na temat kluczowych aspektów życia dzieci i młodzieży szkolnej, mieszkających w województwie śląskim,
- b) Uzyskanie informacji nt. sytuacji ekonomiczno-społecznej rodzin z dziećmi w wieku szkolnym zamieszkujących województwo śląskie,
- c) Na podstawie opracowanego przez Zamawiającego ogólnego indeksu szans i zagrożeń, oszacowanie odsetka dzieci i młodzieży szkolnej wychowujących się w „rodzinach szansy”, w „rodzinach zagrożenia” oraz w kategorii umownie nazwanej „pośrednią”,
- d) Na podstawie opracowanego przez Zamawiającego ogólnego indeksu szans i zagrożeń, oszacowanie odsetka dzieci wychowujących się w „rodzinach szansy”, w „rodzinach zagrożenia” oraz w kategorii umownie nazwanej „pośrednią” w poniższych przekrojach:
 - podregiony województwa śląskiego,
 - wielkość miejscowości (poniżej 5 000 mieszkańców; od 5 000 – 19 999 mieszkańców; od 20 000 – 49 999 mieszkańców; od 50 000 – 99 999 mieszkańców; pow. 100 000 mieszkańców),
 - typ ankietowanej rodziny (pełna/ niepełna/związek nieformalny),
 - liczba posiadanych dzieci,
 - pozostawanie w bezrobociu przynajmniej jednego z rodziców,
 - średni dochód przypadający na członka rodziny w miesiącu po wliczeniu rent, emerytur i innych świadczeń (do 500 zł, powyżej 500 do 1000 zł, powyżej 1000 do 1500 zł, powyżej 1500 do 2000 zł, powyżej 2000 do 2500 zł, powyżej 2500 zł),
- e) Na podstawie opracowanych przez Zamawiającego subindeksów, oszacowanie odsetka dzieci wychowujących się w rodzinach szansy i zagrożenia oraz z kategorii umownie nazwanej pośrednią.

Kwestionariusz wywiadu obejmował następujące obszary badawcze:

1. Sytuacja materialna rodziny (w tym migracje zarobkowe rodziców).
2. Opieka zdrowotna.
3. Edukacja i rozwój dziecka (w tym aspiracje edukacyjne rodziców w stosunku do dziecka).

4. Obowiązki domowe, czas wolny dziecka i dostęp do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu.

5. Funkcja opiekuńczo-wychowawcza.

6. Jakość życia matek.

3.2 Metoda

- Badania zostały zrealizowane metodą bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych (kwestionariusz został dołączony do raportu). Bez względu na to, ile dzieci posiadała respondentka, każda ankieta dotyczyła wyłącznie jednego dziecka.
- Zebrany materiał empiryczny opracowano za pomocą programu PASW 18 (dawniej: SPSS).

3.3 Próba

- Badaniem objęto kobiety posiadające dzieci w wieku 7-18 lat, mieszkanki województwa śląskiego (próba celowa).
- Założona wielkość próby wyniosła 1150 wywiadów. Została ona dobrana na podstawie trzech kryteriów:
 - 1) Miejsce zamieszkania - podregiony (dobór uwzględniał proporcjonalny podział na cztery podregiony): Zachodni – ok. 14% wywiadów, Południowy ok. 14%, Północny – ok. 11%, Centralny – ok. 61%

Podregion	Procentowy udział	Liczba wywiadów
Zachodni	14%	161
Południowy	14%	161
Północny	11%	127
Centralny	61%	701
Ogółem	100%	1150

- 2) Miejsce zamieszkania - gminy (proporcjonalny dobór próby w gminach o określonej wielkości z całego województwa): o liczbie ludności: poniżej 5 000 mieszkańców; od 5 000 - 19 999 tys. mieszkańców; od 20 000 tys. – 49 999 tys. mieszkańców; od 50 000 tys.– 99 999 tys. mieszkańców; pow. 100 000 tys. mieszkańców.

Podregion	Gminy	Liczba mieszkańców	Procentowy udział	Liczba wywiadów
Północny	Poniżej 5 000 mieszkańców	15824	3%	4
	5 000 – 19 999	221407	42%	53
	20 000 – 49 999	53236	10%	13
	50 000 – 99 000	0	0	0
	Pow. 100 000	240612	45%	57
Ogółem		531079	100%	127

Podregion	Gminy	Liczba mieszkań- ców	Procentowy udział	Liczba wywiadów
Południowy	Poniżej 5 000 mieszkańców	14894	2%	4
	5 000 – 19 999	303473	46%	74
	20 000 – 49 999	158001	24%	40
	50 000 – 99 000	0	0	0
	Pow. 100 000	175677	27%	43
Ogółem		652045	100%	161
Centralny	Poniżej 5 000 mieszkańców	19016	1%	5
	5 000 – 19 999	457042	16%	114
	20 000 – 49 999	157927	6%	39
	50 000 – 99 000	576596	20%	143
	Pow. 100 000	1614813	57%	400
Ogółem		2825394	100%	701
Zachodni	Poniżej 5 000 mieszkańców	8611	1%	2
	5 000 – 19 999	162689	25%	41
	20 000 – 49 999	112345	18%	28
	50 000 – 99 000	212325	33%	54
	Pow. 100 000	141177	22%	36
	Ogółem		637147	100%
Ogółem		4645665		2300

- 3) W każdym podregionie założono proporcjonalny udział kobiet posiadających dzieci z określonego poziomu nauczania (7-12 lat - szkoła podstawowa, 13-15 lat - szkoła gimnazjalna, 16-18 lat - szkoła ponadgimnazjalna).

Podregion	Szkoły podstawowa	Gimnazjum	Szkoły ponadgimna- zjalne	Ogółem
Zachodni	69	42	50	161
Południowy	70	42	49	161
Północny	54	33	40	127
Centralny	303	185	213	701
Ogółem	496	302	351	1150

Ogółem zrealizowano **1158 wywiadów** – szczegółowa struktura próby znajduje się w następnym rozdziale (1.1 Charakterystyka badanych).

3.4 Charakterystyka badanych (metryczka)

W badanej populacji znalazło się 44% kobiet posiadających dzieci w wieku od siedmiu do dwunastu lat, 30% - dzieci najstarsze (16-18 lat), oraz 26% takich, których dzieci są pomiędzy trzynastym a piętnastym rokiem życia.

Tabela 1 Struktura badanej populacji kobiet ze względu na wiek dzieci

W jakim wieku jest Pani dziecko?	N	%
7-12 lat	504	43,5%
13-15 lat	303	26,2%
16-18 lat	351	30,3%
Ogółem	1158	100,0%

Zgodnie z założoną strukturą próby, najlepiej reprezentowany jest podregion centralny (61%), a w dalszej kolejności – południowy oraz zachodni (po 14%) oraz północny – ok. 11%.

Tabela 2 Struktura badanej populacji ze względu na podregion

Podregion	N	%
środkowy (centralny śląski)	708	61,1%
południowy (bielsko-bialski)	165	14,2%
zachodni (rybnicko-jaszczyński)	161	13,9%
północny (częstochocki)	124	10,7%
Ogółem	1158	100,0%

Jeżeli chodzi o wielkość miejscowości, w których realizowano wywiady, największy procentowy udział zrealizowanych ankiet mają miasta powyżej stu tysięcy mieszkańców (46%).

Tabela 3 Struktura badanej populacji ze względu na wielkość miejscowości

Wielkość miejscowości	N	%
do 5 000 mieszkańców	75	6,6%
od 5 000 – 19 999 mieszkańców	219	19,2%
od 20 000 – 49 999 mieszkańców	136	11,9%
od 50 000 – 99 999 mieszkańców	190	16,6%
pow. 100 000 mieszkańców	523	45,8%
Ogółem	1143	100,0%

Respondentki w 82% przypadków żyją w rodzinach pełnych, a w 16% w niepełnych (najczęściej są to osoby po rozwodzie – 8%). Tylko ok. 2% badanych kobiet żyje w nieformalnych związkach.

Tabela 4 Struktura badanej populacji ze względu na typ ankietowanej rodziny

Typ ankietowanej rodziny	N	%
pełna	950	82,1%
niepełna – po rozwodzie	91	7,9%
niepełna – samotna matka	38	3,3%
niepełna – owdowiała	34	2,9%
związek nieformalny	20	1,7%
niepełna – w separacji	19	1,6%
czasowo niepełna na skutek migracji za robkowej zagranicę	5	,4%
Ogółem	1157	100,0%

Największy odsetek badanych kobiet posiada dwoje dzieci (41%), jedno dziecko posiada 37%, a ok. 15% ma troje dzieci.

Tabela 5 Struktura badanej populacji ze względu na typ ankietowanej rodziny

Liczba posiadanych dzieci	N	%
jedno	429	37,0%
dwoje	478	41,3%
troje	171	14,8%
czworo i więcej	80	6,9%
Ogółem	1158	100,0%

Jeżeli chodzi o płeć dzieci opisywanych w kwestionariuszu, obie grupy są prawie równoliczne – w 51% przypadków jest to dziewczynka, a w 49% chłopiec.

Tabela 6 Struktura badanej populacji ze względu na płeć dzieci

Płeć dziecka opisywanego w kwestionariuszu	N	%
Dziewczynka	593	51,4%
Chłopiec	561	48,6%
Ogółem	1154	100,0%

Struktura badanej populacji ze względu na szkołę do jakiej uczęszcza dziecko odpowiada strukturze wieku dzieci, które opisywane są w badaniu – mamy zatem w 45% przypadków uczniów szkoły podstawowej (dla przypomnienia, odsetek dzieci w wieku 7-12 lat, to ok. 44%), ok. 27% uczniów gimnazjum (odsetek dzieci w wieku 13-15 lat to 26%) oraz 29% uczniów szkół ponadgimnazjalnych (w badanej populacji dzieci w wieku 16-18 lat stanowią 30%).

Tabela 7 Struktura badanej populacji ze względu na szkołę do jakiej uczęszcza dziecko

Do jakiej szkoły uczęszcza dziecko opisywane w kwestionariuszu?	N	%
Szkoła podstawowa	513	44,5%
Szkoła gimnazjalna	309	26,8%
Szkoła ponadgimnazjalna	331	28,7%
Ogółem	1153	100,0%

Prawie połowa uczniów szkół ponadgimnazjalnych to licealiści (48%), a w dalszej kolejności uczniowie techników (34%) oraz liceów profilowanych (11%).

Tabela 8 Struktura badanej populacji ze względu na szkołę ponadgimnazjalną do jakiej uczęszcza dziecko

Typ szkoły ponadgimnazjalnej do jakiej uczęszcza dziecko opisywane w kwestionariuszu	N	%
liceum ogólnokształcące	158	47,7%
liceum profilowane	36	10,9%
technikum	111	33,5%
szkoła zawodowa	26	7,9%
Ogółem	331	100,0%

Gospodarstwa domowe respondentek zamieszkują najczęściej cztery osoby (38%). Średnia i mediana w tym przypadku również wynosi cztery, czyli potwierdza tę wartość.

Tabela 9 Struktura badanej populacji ze względu na liczbę osób w gospodarstwie domowym

Liczba osób mieszkających w Pani gospodarstwie domowym	N	%
1	2	,2%
2	58	5,0%
3	421	36,4%
4	439	38,0%
5	158	13,7%
6	46	4,0%
7	20	1,7%
8	7	,6%
9	3	,3%
10	1	,1%
11	1	,1%
Ogółem	1156	100,0%

Tabela 10 Struktura badanej populacji ze względu na liczbę osób w gospodarstwie domowym (średnia, mediana)

	N ważnych	Średnia	Mediana	Maksimum	Minimum
Liczba osób mieszkających w Pani gospodarstwie domowym	1156	4	4	11	1

Kobiety objęte badaniem to najczęściej osoby z wykształceniem średnim (45%), zawodowym (29%) oraz wyższym (22% - biorąc pod uwagę łącznie licencjat, wyższe magisterskie oraz doktorat).

Tabela 11 Struktura badanej populacji ze względu na wykształcenie respondentki

Wykształcenie respondentki	N	%
podstawowe i nieukończone podstawowe	47	4,1%
zasadnicze zawodowe	329	28,5%
średnie	522	45,2%
wyższe I stopnia (licencjat)	77	6,7%
wyższe II stopnia (magisterskie)	177	15,3%
inne, np. doktorat	3	,3%
Ogółem	1155	100,0%

Ojcowie dzieci objętych badaniem mają najczęściej wykształcenie zasadnicze zawodowe (44%) oraz średnie (36%). Odsetek ojców z wyższym wykształceniem jest nieco niższy niż matek (ok. 16% - w ujęciu łącznie licencjat, magisterskie oraz doktorat).

Tabela 12 Struktura badanej populacji ze względu na wykształcenie ojca dziecka

Wykształcenie ojca dziecka	N	%
podstawowe i nieukończone podstawowe	41	3,6%
zasadnicze zawodowe	506	44,2%
średnie	417	36,4%
wyższe I stopnia (licencjat)	40	3,5%
wyższe II stopnia (magisterskie)	137	12,0%
inne, np. doktorat	4	,3%
Ogółem	1145	100,0%

Jeżeli chodzi o status zawodowy, to w badanej populacji dominują kobiety pracujące (trzy czwarte badanych), a dalej – gospodynie domowe (12%) oraz osoby bezrobotne (9%).

Tabela 13 Struktura badanej populacji ze względu na status zawodowy

Do której z poniższych kategorii Pani należy?	N	%
osoba pracująca	866	74,8%
gospodyni domowa	137	11,8%
bezrobotna	101	8,7%
rencistka /emerytka	33	2,9%
inna kategoria (m.in. studentka, zasiłek pielęgnacyjny, praca w domu)	13	1,1%
studentka	7	,6%
Ogółem	1157	100,0%

Jak wynika z badań, w około 16% przypadków ktoś z rodziców dzieci, to osoba bezrobotna (ok. 7% mężczyzn – ojców i ok. 9% matek).

Tabela 14 Osoby pracujące i bezrobotne w badanej populacji

Czy ktoś z Państwa jest aktualnie osobą bezrobotną?	N	%
nie	966	84,1%
tak	183	15,9%
Ogółem	1149	100,0%

Respondentki najczęściej pracują w zakładach prywatnych (prawie połowa badanej populacji zatrudnionych – ok. 47%).

Tabela 15 Miejsce zatrudnienia

Jaki jest rodzaj Pani miejsca pracy?	N	%
zakład prywatny	480	46,5%
inne	143	13,9%
sfera budżetowa	132	12,8%
przedsiębiorstwo państwowe	117	11,3%
własna działalność gospodarcza	104	10,1%
organy administracji państwowej/ samorządowej	30	2,9%
spółdzielczość	26	2,5%
Ogółem	1032	100,0%

Największa grupa respondentek (31%) podała średni, łączny dochód na członka rodziny pomiędzy 500 a tysiąc złotych, w 19% przypadków jest to kwota pomiędzy 1000 a 1500 złotych. Dochód poniżej 2000 tysięcy na jedną osobę w rodzinie posiada ¾ badanych.

Tabela 16 Struktura badanej populacji ze względu na średni dochód na członka rodziny

Jakim średnim dochodem dysponuje Państwo na członka rodziny w miesiącu (wliczając w to renty, emerytury i inne świadczenia)?	N	%
do 500 zł	181	15,6%
powyżej 500 do 1.000 zł	361	31,2%
powyżej 1.000 – 1.500 zł	219	18,9%
powyżej 1.500 – 2.000 zł	100	8,6%
powyżej 2.000 – 2.500 zł	70	6,1%
powyżej 2.500 zł	81	7,0%
odmowa	145	12,5%
Ogółem	1157	100,0%

4. Opis wyników badań

4.1 Sytuacja materialna rodzin

Pierwszą kwestią poruszoną w kwestionariuszu była sytuacja materialna rodzin badanych kobiet. Jak zadeklarowała największa grupa respondentek (prawie połowa – 48%), sytuacja ich rodzin jest „przeciętna”, a w przypadku 39% „dobra” (biorąc pod uwagę łączne odpowiedzi – „raczej dobra” i „bardzo dobra”). Co dziesiąta osoba określiła swoją sytuację jako złą (łączne odpowiedzi „bardzo zła” i „raczej zła”).

Największy odsetek badanych, które określiły sytuację materialną swojej rodziny jako złą odnotowano w regionie środkowym (ok. 11%) oraz południowym (ok. 9%) i północnym (ok. 8%). Z kolei dobrą sytuację materialną mają najczęściej rodziny z regionu zachodniego (52%) oraz środkowego (42%).

Tabela 17 Ocena sytuacji materialnej (według subregionów)

Jak Pani ocenia sytuację materialną swojej rodziny?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
bardzo zła	2	1,6%	20	2,8%	0	,0%	2	1,2%	24	2,1%
raczej zła	8	6,5%	60	8,5%	6	3,8%	13	7,9%	87	7,5%
Przeciętna	72	58,1%	327	46,3%	70	44,3%	87	52,7%	556	48,2%
raczej dobra	33	26,6%	252	35,6%	75	47,5%	56	33,9%	416	36,0%
bardzo dobra	9	7,3%	48	6,8%	7	4,4%	7	4,2%	71	6,2%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	158	100,0%	165	100,0%	1154	100,0%

Tabela 18 Ocena sytuacji materialnej (według wieku dzieci)

Jak Pani ocenia sytuację materialną swojej rodziny?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
bardzo zła	9	1,8%	7	2,3%	8	2,3%	24	2,1%
raczej zła	41	8,2%	24	8,0%	22	6,3%	87	7,5%
przeciętna	247	49,2%	142	47,2%	167	47,6%	556	48,2%
raczej dobra	166	33,1%	111	36,9%	139	39,6%	416	36,0%
bardzo dobra	39	7,8%	17	5,6%	15	4,3%	71	6,2%
Ogółem	502	100,0%	301	100,0%	351	100,0%	1154	100,0%

Ponad połowa respondentek (53%) stwierdziła, że sytuacja dochodowa jej rodziny nie zmieniła się w porównaniu do 2006 roku. Podobne grupy badanych twierdziły z kolei, że sytuacja ich rodzin pogorszyła się (23%) oraz polepszyła (24%).

Jak wynika z badań, najmniej pogorszyła się sytuacja rodzin z regionu zachodniego (15%). W pozostałych trzech regionach odsetek badanych kobiet, które uznały, że ich sytuacja się pogorszyła jest podobny – od 24% do 26%. Najbardziej poprawiła się zatem sytuacja materialna rodzin z regionu zachodniego (ok. 38%).

Tabela 19 Zmiana sytuacji materialnej w porównaniu do 2006 roku (według subregionów)

Jak zmieniła się sytuacja dochodowa Pani rodziny w porównaniu do 2006 roku?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (biel-sko-biański)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie się pogorszyła	7	5,6%	44	6,3%	4	2,7%	9	5,5%	64	5,7%
raczej się pogorszyła	24	19,4%	121	17,5%	19	12,8%	33	20,2%	197	17,4%
nie zmieniła się	59	47,6%	381	55,0%	70	47,0%	90	55,2%	600	53,1%
raczej się poprawiła	28	22,6%	128	18,5%	50	33,6%	29	17,8%	235	20,8%
zdecydowanie się poprawiła	6	4,8%	19	2,7%	6	4,0%	2	1,2%	33	2,9%
Ogółem	124	100,0%	693	100,0%	149	100,0%	163	100,0%	1129	100,0%

Tabela 20 Zmiana sytuacji materialnej w porównaniu do 2006 roku (według wieku dzieci)

Jak zmieniła się sytuacja dochodowa Pani rodziny w porównaniu do 2006 roku?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie się pogorszyła	30	6,1%	11	3,7%	23	6,8%	64	5,7%
raczej się pogorszyła	81	16,5%	53	17,7%	63	18,5%	197	17,4%
nie zmieniła się	254	51,8%	167	55,9%	179	52,6%	600	53,1%
raczej się poprawiła	104	21,2%	61	20,4%	70	20,6%	235	20,8%
zdecydowanie się poprawiła	21	4,3%	7	2,3%	5	1,5%	33	2,9%
Ogółem	490	100,0%	299	100,0%	340	100,0%	1129	100,0%

Ankieterzy pytali, czy respondentkom zdarzyło się w 2008 roku zrezygnować z zakupu określonych dóbr z powodów finansowych. Pytano o zakup żywności lepszej jakości dla dziecka, zakup nieużywanej odzieży, obuwia dla dziecka, zakup nieużywanych podręczników, opłacanie dziecku kosztów dojazdu do szkoły, opłacanie dziecku zajęć pozalekcyjnych, uczestnictwa dziecka w kulturze oraz jakiegokolwiek wypoczynku wakacyjnego poza miejscem zamieszkania.

Jak pokazały badania, respondentki najczęściej zrezygnowały z zakupu nieużywanych podręczników oraz wyjazdów wakacyjnych (w obu przypadkach odpowiedziała tak co czwarta respondentka). 22% badanych musiało zrezygnować z opłacani zajęć pozalekcyjnych. Najmniejszy odsetek badanych zrezygnował z powodów finansowych z zakupu lepszej żywności dla dziecka (ok. 17%).

Tabela 21 Konieczność rezygnacji z określonych dóbr w 2008 roku (według subregionów)

Czy w 2008 r. była Pani zmuszona z powodów finansowych do rezygnacji z:		Podregion									
		północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zakupu żywności lepszej jakości dla dziecka	nie	106	85,5%	587	83,0%	144	90,0%	128	77,6%	965	83,5%
	tak	18	14,5%	120	17,0%	16	10,0%	37	22,4%	191	16,5%
	Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	160	100,0%	165	100,0%	1156	100,0%
zakupu nieużywanej odzieży/ obuwia dla dziecka odpowiedniej do pory roku	nie	105	84,7%	580	82,2%	127	79,4%	121	73,3%	933	80,8%
	tak	19	15,3%	126	17,8%	33	20,6%	44	26,7%	222	19,2%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	160	100,0%	165	100,0%	1155	100,0%
zakupu nieużywanych podręczników szkolnych	nie	89	71,8%	531	75,2%	121	75,6%	126	76,4%	867	75,1%
	tak	35	28,2%	175	24,8%	39	24,4%	39	23,6%	288	24,9%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	160	100,0%	165	100,0%	1155	100,0%
opłacania dziecku kosztów dojazdu do szkoły	nie	123	99,2%	662	93,9%	158	98,8%	145	88,4%	1088	94,4%
	tak	1	,8%	43	6,1%	2	1,3%	19	11,6%	65	5,6%
	Ogółem	124	100,0%	705	100,0%	160	100,0%	164	100,0%	1153	100,0%
opłacania dziecku zajęć pozalekcyjnych np. kursów językowych, kółek zainteresowań, basenu itp.	nie	97	78,2%	549	77,9%	131	81,9%	119	72,6%	896	77,7%
	tak	27	21,8%	156	22,1%	29	18,1%	45	27,4%	257	22,3%
	Ogółem	124	100,0%	705	100,0%	160	100,0%	164	100,0%	1153	100,0%
uczestnictwa dziecka w kulturze (np. kino, teatr, koncert, wystawa)	nie	97	78,2%	547	77,6%	139	86,9%	126	76,8%	909	78,8%
	tak	27	21,8%	158	22,4%	21	13,1%	38	23,2%	244	21,2%
	Ogółem	124	100,0%	705	100,0%	160	100,0%	164	100,0%	1153	100,0%
jakiegokolwiek wypoczynku wakacyjnego dziecka poza miejscem zamieszkania	nie	84	67,7%	539	76,3%	130	81,3%	112	68,3%	865	75,0%
	tak	40	32,3%	167	23,7%	30	18,8%	52	31,7%	289	25,0%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	160	100,0%	164	100,0%	1154	100,0%

Tabela 22 Konieczność rezygnacji z określonych dóbr w 2008 roku (według wieku dzieci)

Czy w 2008 r. była Pani zmuszona z powodów finansowych do rezygnacji z:		Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
		7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
zakupu żywności lepszej jakości dla dziecka	nie	425	84,5%	251	83,1%	289	82,3%	965	83,5%
	tak	78	15,5%	51	16,9%	62	17,7%	191	16,5%
	Ogółem	503	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1156	100,0%
zakupu nieużywanej odzieży/ obuwia dla dziecka odpowiedniej do pory roku	nie	407	81,1%	252	83,4%	274	78,1%	933	80,8%
	tak	95	18,9%	50	16,6%	77	21,9%	222	19,2%
	Ogółem	502	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1155	100,0%
zakupu nieużywanych podręczników szkol- nych	nie	399	79,5%	227	75,2%	241	68,7%	867	75,1%
	tak	103	20,5%	75	24,8%	110	31,3%	288	24,9%
	Ogółem	502	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1155	100,0%
opłacania dziecku kosztów dojazdu do szkoły	nie	477	95,4%	285	94,4%	326	92,9%	1088	94,4%
	tak	23	4,6%	17	5,6%	25	7,1%	65	5,6%
	Ogółem	500	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1153	100,0%
opłacania dziecku zajęć pozalekcyjnych np. kursów języko- wych, kółek zaintere- sowań, basenu itp.	nie	396	79,0%	233	77,2%	267	76,3%	896	77,7%
	tak	105	21,0%	69	22,8%	83	23,7%	257	22,3%
	Ogółem	501	100,0%	302	100,0%	350	100,0%	1153	100,0%
uczestnictwa dziecka w kulturze (np. kino, teatr, koncert, wysta- wa)	nie	398	79,6%	244	80,8%	267	76,1%	909	78,8%
	tak	102	20,4%	58	19,2%	84	23,9%	244	21,2%
	Ogółem	500	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1153	100,0%
jakiegokolwiek wypo- czynku wakacyjnego dziecka poza miejscem zamieszkania	nie	383	76,4%	230	76,2%	252	71,8%	865	75,0%
	tak	118	23,6%	72	23,8%	99	28,2%	289	25,0%
	Ogółem	501	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1154	100,0%

4.2 Obawy związane z utratą pracy

Obawy związane z utratą pracy ma co piąta respondentka (najczęściej były to mieszkanki regionu północnego – 28% spośród nich podało taką odpowiedź). Ponad połowa badanej populacji kobiet nie ma takich obaw (54%).

Najmniej boją się utraty pracy kobiety z regionu zachodniego – 67% spośród nich nie żywi takich obaw.

Tabela 23 Obawy związane z utratą pracy (według subregionów)

Czy obawia się Pani utraty pracy?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	9	7,3%	51	7,4%	4	2,6%	18	11,2%	82	7,2%
raczej tak	26	21,1%	85	12,3%	17	10,9%	20	12,4%	148	13,1%
trudno powiedzieć	41	33,3%	184	26,6%	31	19,9%	37	23,0%	293	25,9%
raczej nie	29	23,6%	226	32,6%	74	47,4%	47	29,2%	376	33,2%
zdecydowanie nie	18	14,6%	147	21,2%	30	19,2%	39	24,2%	234	20,7%
Ogółem	123	100,0%	693	100,0%	156	100,0%	161	100,0%	1133	100,0%

Tabela 24 Obawy związane z utratą pracy (według wieku dzieci)

Czy obawia się Pani utraty pracy?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	26	5,3%	20	6,7%	36	10,5%	82	7,2%
raczej tak	69	14,1%	40	13,4%	39	11,3%	148	13,1%
trudno powiedzieć	129	26,3%	79	26,4%	85	24,7%	293	25,9%
raczej nie	164	33,5%	104	34,8%	108	31,4%	376	33,2%
zdecydowanie nie	102	20,8%	56	18,7%	76	22,1%	234	20,7%
Ogółem	490	100,0%	299	100,0%	344	100,0%	1133	100,0%

4.3 Migracje zarobkowe

Badania pokazały, że w 91% gospodarstw z województwa śląskiego nikt nie wyjeżdżał od 2006 roku za granicę w celach zarobkowych. W 7% przypadków wyjeżdżał mąż / partner, a w przypadku respondentek odsetek takich osób jest znikomy – ok. 2%.

Stosunkowo najczęściej wyjeżdżali za granicę respondenci z podregionu zachodniego (ok. 11%).

Tabela 25 Oszacowanie odsetka rodziców wyjeżdżających w okresie od 2006 roku za granicę w celach zarobkowych (według subregionów)

Kto z Państwa w okresie od 2006 roku wyjeżdżał za granicę w celach zarobkowych?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (biel-sko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
nikt	114	91,9%	639	90,3%	143	88,8%	157	95,2%	1053	90,9%
mąż / partner	7	5,6%	53	7,5%	16	9,9%	5	3,0%	81	7,0%
respondentka	1	,8%	14	2,0%	2	1,2%	2	1,2%	19	1,6%
obydwoje równocześnie	2	1,6%	1	,1%	0	,0%	1	,6%	4	,3%
na przemian - raz jedno raz drugie	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
Ogółem	124	100,0%	708	100,0%	161	100,0%	165	100,0%	1158	100,0%

Tabela 26 Oszacowanie odsetka rodziców wyjeżdżających w okresie od 2006 roku za granicę w celach zarobkowych (według wieku dzieci)

Kto z Państwa w okresie od 2006 roku wyjeżdżał za granicę w celach zarobkowych?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nikt	453	89,9%	278	91,7%	322	91,7%	1053	90,9%
mąż / partner	38	7,5%	19	6,3%	24	6,8%	81	7,0%
respondentka	9	1,8%	6	2,0%	4	1,1%	19	1,6%
obydwoje równocześnie	3	,6%	0	,0%	1	,3%	4	,3%
na przemian - raz jedno raz drugie	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
Ogółem	504	100,0%	303	100,0%	351	100,0%	1158	100,0%

W przypadku osób, które wyjeżdżały za granicę, wyjazd trwał najczęściej od trzech miesięcy do pół roku (ok. 30%) oraz poniżej trzech miesięcy (25%).

Tabela 27 Czas trwania zarobkowych wyjazdów za granicę (według subregionów)

Jak długie to były wyjazdy?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
poniżej 3 miesięcy	3	30,0%	16	23,5%	6	33,3%	1	12,5%	26	25,0%
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	3	30,0%	23	33,8%	2	11,1%	3	37,5%	31	29,8%
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1	10,0%	11	16,2%	2	11,1%	2	25,0%	16	15,4%
powyżej 1 roku do 2 lat	1	10,0%	7	10,3%	2	11,1%	0	,0%	10	9,6%
powyżej 2 lat	2	20,0%	11	16,2%	6	33,3%	2	25,0%	21	20,2%
Ogółem	10	100,0%	68	100,0%	18	100,0%	8	100,0%	104	100,0%

Tabela 28 Czas trwania zarobkowych wyjazdów za granicę (według wieku dzieci)

Jak długie to były wyjazdy?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
poniżej 3 miesięcy	10	20,0%	5	20,0%	11	37,9%	26	25,0%
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	14	28,0%	7	28,0%	10	34,5%	31	29,8%
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	8	16,0%	7	28,0%	1	3,4%	16	15,4%
powyżej 1 roku do 2 lat	7	14,0%	2	8,0%	1	3,4%	10	9,6%
powyżej 2 lat	11	22,0%	4	16,0%	6	20,7%	21	20,2%
Ogółem	50	100,0%	25	100,0%	29	100,0%	104	100,0%

Co piąta respondentka, z której gospodarstwa domowego ktoś wyjeżdżał za granicę, nie potrafiła ocenić wpływu wyjazdów na kontakt z dzieckiem – podobny odsetek (20%) badanych kobiet uznał, że wyjazdy wpłynęły niekorzystnie na te relacje, a większość, czyli 60% było przeciwnego zdania.

Tabela 29 Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych za granicę na kontakt z dziećmi (według subregionów)

Czy w Pani ocenie wyjazdy te niekorzystnie wpłynęły na Państwa kontakt z dzieckiem?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	2	20,0%	9	13,0%	0	,0%	0	,0%	11	10,5%
raczej tak	1	10,0%	7	10,1%	1	5,6%	1	12,5%	10	9,5%
trudno powiedzieć	2	20,0%	15	21,7%	2	11,1%	2	25,0%	21	20,0%
raczej nie	4	40,0%	30	43,5%	7	38,9%	3	37,5%	44	41,9%
zdecydowanie nie	1	10,0%	8	11,6%	8	44,4%	2	25,0%	19	18,1%
Ogółem	10	100,0%	69	100,0%	18	100,0%	8	100,0%	105	100,0%

Tabela 30 Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych za granicę na kontakt z dziećmi (według wieku dzieci)

Czy w Pani ocenie wyjazdy te niekorzystnie wpłynęły na Państwa kontakt z dzieckiem?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	7	13,7%	3	12,0%	1	3,4%	11	10,5%
raczej tak	4	7,8%	4	16,0%	2	6,9%	10	9,5%
trudno powiedzieć	7	13,7%	5	20,0%	9	31,0%	21	20,0%
raczej nie	24	47,1%	9	36,0%	11	37,9%	44	41,9%
zdecydowanie nie	9	17,6%	4	16,0%	6	20,7%	19	18,1%
Ogółem	51	100,0%	25	100,0%	29	100,0%	105	100,0%

Zaledwie ok. 2% respondentów (ojców lub matek) pracowało i mieszkało w okresie od 2006 roku w innym województwie niż województwo zamieszkania.

Tabela 31 Odsetek respondentów pracujących od 2006 roku w innym województwie niż województwo zamieszkania (według subregionów)

Kto z Państwa w okresie od 2006 roku pracował i mieszkał w innym województwie niż województwo zamieszkania?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
nikt	122	98,4%	695	98,2%	160	100,0%	160	97,0%	1137	98,3%
mąż/partner	2	1,6%	10	1,4%	0	,0%	5	3,0%	17	1,5%
respondentka	0	,0%	3	,4%	0	,0%	0	,0%	3	,3%
Ogółem	124	100,0%	708	100,0%	160	100,0%	165	100,0%	1157	100,0%

Tabela 32 Odsetek respondentów pracujących od 2006 roku w innym województwie niż województwo zamieszkania (według wieku dzieci)

Kto z Państwa w okresie od 2006 roku pracował i mieszkał w innym województwie niż województwo zamieszkania?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nikt	494	98,0%	296	97,7%	347	99,1%	1137	98,3%
mąż/partner	8	1,6%	6	2,0%	3	,9%	17	1,5%
respondentka	2	,4%	1	,3%	0	,0%	3	,3%
Ogółem	504	100,0%	303	100,0%	350	100,0%	1157	100,0%

Ze względu na małą liczebność próby (osób, które pracowały i mieszkały w innym województwie) wyniki dotyczących czasu takiej pracy oraz wpływu tych wyjazdów na kontakt z dzieckiem (Tabele 33-36), należy traktować z dużą ostrożnością, gdyż mogą one być obarczone sporym błędem.

Tabela 33 Czas pracy poza miejscem zamieszkania (według regionów)

Jak długo Państwo pracowali w taki sposób?	Podregion							
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
poniżej 3 miesięcy	1	50,0%	5	38,5%	1	20,0%	7	35,0%
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	,0%	2	15,4%	1	20,0%	3	15,0%
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	,0%	1	7,7%	1	20,0%	2	10,0%
powyżej 1 roku do 2 lat	0	,0%	1	7,7%	0	,0%	1	5,0%
powyżej 2 lat	1	50,0%	4	30,8%	2	40,0%	7	35,0%
Ogółem	2	100,0%	13	100,0%	5	100,0%	20	100,0%

Tabela 34 Czas pracy poza miejscem zamieszkania (według wieku dzieci)

Jak długo Państwo pracowali w taki sposób?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
poniżej 3 miesięcy	2	20,0%	3	42,9%	2	66,7%	7	35,0%
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	3	30,0%	0	,0%	0	,0%	3	15,0%
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1	10,0%	1	14,3%	0	,0%	2	10,0%
powyżej 1 roku do 2 lat	1	10,0%	0	,0%	0	,0%	1	5,0%
powyżej 2 lat	3	30,0%	3	42,9%	1	33,3%	7	35,0%
Ogółem	10	100,0%	7	100,0%	3	100,0%	20	100,0%

Tabela 35 Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych do innego województwa na kontakty z dziećmi (według subregionów)

Czy w Pani ocenie praca poza domem niekorzystnie wpłynęła na Państwa kontakt z dzieckiem?	Podregion							
	północny (częstocho- wski)		środkowy (centralny śląski)		południowy (bielsko- białski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	1	33,3%	2	15,4%	0	,0%	3	14,3%
raczej tak	0	,0%	3	23,1%	2	40,0%	5	23,8%
trudno powiedzieć	1	33,3%	2	15,4%	1	20,0%	4	19,0%
raczej nie	1	33,3%	3	23,1%	2	40,0%	6	28,6%
zdecydowanie nie	0	,0%	3	23,1%	0	,0%	3	14,3%
Ogółem	3	100,0%	13	100,0%	5	100,0%	21	100,0%

Tabela 36 Ocena wpływu wyjazdów zarobkowych do innego województwa na kontakty z dziećmi (według wieku dzieci)

Czy w Pani ocenie praca poza domem niekorzystnie wpłynęła na Państwa kontakt z dzieckiem?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	2	18,2%	1	14,3%	0	,0%	3	14,3%
raczej tak	4	36,4%	0	,0%	1	33,3%	5	23,8%
trudno powiedzieć	2	18,2%	1	14,3%	1	33,3%	4	19,0%
raczej nie	3	27,3%	2	28,6%	1	33,3%	6	28,6%
zdecydowanie nie	0	,0%	3	42,9%	0	,0%	3	14,3%
Ogółem	11	100,0%	7	100,0%	3	100,0%	21	100,0%

Badania pokazały, że znaczny odsetek rodziców dzieci z województwa śląskiego pracuje regularnie w weekendy (ok. 43%). Najczęściej pracuje w weekendy mąż / partner (17%), w 12% przypadków respondentka, a w 9% oboje rodzice.

Tabela 37 Oszacowanie odsetka rodziców pracujących regularnie w weekendy (według subregionów)

Czy obecnie ktoś z Państwa regularnie pracuje w weekendy (w soboty-niedziele)?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
nie	66	53,7%	423	60,5%	84	52,5%	81	49,4%	654	57,1%
tak – mąż/ partner	17	13,8%	111	15,9%	37	23,1%	33	20,1%	198	17,3%
tak – respondentka	11	8,9%	89	12,7%	13	8,1%	26	15,9%	139	12,1%
oboje	19	15,4%	49	7,0%	18	11,3%	14	8,5%	100	8,7%
na przemian – raz jedno, raz drugie	10	8,1%	27	3,9%	8	5,0%	10	6,1%	55	4,8%
Ogółem	123	100,0%	699	100,0%	160	100,0%	164	100,0%	1146	100,0%

Tabela 38 Oszacowanie odsetka rodziców pracujących regularnie w weekendy (według wieku dzieci)

Czy obecnie ktoś z Państwa regularnie pracuje w weekendy (w soboty-niedziele)?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie	273	54,6%	183	61,0%	198	57,2%	654	57,1%
tak – mąż/ partner	109	21,8%	41	13,7%	48	13,9%	198	17,3%
tak – respondentka	61	12,2%	31	10,3%	47	13,6%	139	12,1%
oboje	37	7,4%	28	9,3%	35	10,1%	100	8,7%
na przemian – raz jedno, raz drugie	20	4,0%	17	5,7%	18	5,2%	55	4,8%
Ogółem	500	100,0%	300	100,0%	346	100,0%	1146	100,0%

4.4 Warunki lokalowe

Kolejne dwa pytania dotyczyły warunków lokalowych. Badania pokazały, że w połowie przypadków mieszkanie respondentów liczy pomiędzy 51 a 100 metrów kwadratowych. Mniejszymi mieszkaniami (do 50 metrów kwadratowych), których jest ok. 37%, najczęściej dysponują mieszkańcy regionu południowego.

Największymi lokalami mieszkalnymi dysponują mieszkańcy podregionu północnego (aż 32% respondentek z tego obszaru podało wielkość mieszkania pomiędzy 100 a 350 metrów kwadratowych); w tym obszarze, słabiej zurbanizowanym, znaczny odsetek ludności mieszka w prywatnych domach, w odróżnieniu od terenów wielkomiejskich z regionu centralnego, gdzie ludność najczęściej zamieszkuje w budownictwie wielorodzinnym.

Tabela 39 Powierzchnia mieszkania (według subregionów)

Ile metrów kwadratowych liczy Państwa mieszkanie?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
do 50 metrów kwadratowych	23	18,5%	274	39,1%	47	33,6%	69	42,6%	413	36,7%
51 do 100 metrów kwadratowych	62	50,0%	367	52,4%	62	44,3%	66	40,7%	557	49,5%
100 do 350 metrów kwadratowych	39	31,5%	59	8,4%	31	22,1%	27	16,7%	156	13,9%
Ogółem	124	100,0%	700	100,0%	140	100,0%	162	100,0%	1126	100,0%

Tabela 40 Powierzchnia mieszkania (według wieku dzieci)

Ile metrów kwadratowych liczy Państwa mieszkanie?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
do 50 metrów kwadratowych	200	40,7%	105	35,8%	108	31,6%	413	36,7%
51 do 100 metrów kwadratowych	232	47,3%	147	50,2%	178	52,0%	557	49,5%
100 do 350 metrów kwadratowych	59	12,0%	41	14,0%	56	16,4%	156	13,9%
Ogółem	491	100,0%	293	100,0%	342	100,0%	1126	100,0%

W ¾ przypadków respondentki podały, że ich dziecko ma własny pokój. Najczęściej jest to dziecko z podregionu zachodniego (88%), a nie z regionu, gdzie respondenci posiadają największe mieszkania (czyli z podregionu północnego). Własne pokoje nieco częściej posiadają najstarsze dzieci - wieku 16-18 lat.

Tabela 41 Posiadanie pokoju przez dzieci (według subregionów)

Czy Pani dziecko posiada własny pokój?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
nie	26	21,0%	191	27,0%	19	11,9%	44	26,8%	280	24,2%
tak	98	79,0%	516	73,0%	141	88,1%	120	73,2%	875	75,8%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	160	100,0%	164	100,0%	1155	100,0%

Tabela 42 Posiadanie pokoju przez dzieci (według wieku dzieci)

Czy Pani dziecko posiada własny pokój?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie	140	27,9%	76	25,1%	64	18,2%	280	24,2%
tak	361	72,1%	227	74,9%	287	81,8%	875	75,8%
Ogółem	501	100,0%	303	100,0%	351	100,0%	1155	100,0%

4.5 Opieka zdrowotna, zakup leków

Badania pokazały, że aż 86% matek jest zadowolonych ze stanu zdrowia swoich dzieci. Natomiast tylko ok. 9% nie jest zadowolonych.

Tabela 43 Zadowolenie ze stanu zdrowia dziecka (według subregionów)

Czy jest Pani zadowolona ze stanu zdrowia swojego dziecka?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie nie	3	2,4%	23	3,2%	1	,6%	1	,6%	28	2,4%
raczej nie	6	4,8%	46	6,5%	11	6,8%	12	7,3%	75	6,5%
trudno powiedzieć	16	12,9%	37	5,2%	3	1,9%	3	1,8%	59	5,1%
raczej tak	70	56,5%	391	55,2%	90	55,9%	103	62,4%	654	56,5%
zdecydowanie tak	29	23,4%	211	29,8%	56	34,8%	46	27,9%	342	29,5%
Ogółem	124	100,0%	708	100,0%	161	100,0%	165	100,0%	1158	100,0%

Tabela 44 Zadowolenie ze stanu zdrowia dziecka (według wieku dzieci)

Czy jest Pani zadowolona ze stanu zdrowia swojego dziecka?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie nie	17	3,4%	8	2,6%	3	,9%	28	2,4%
raczej nie	29	5,8%	20	6,6%	26	7,4%	75	6,5%
trudno powiedzieć	29	5,8%	11	3,6%	19	5,4%	59	5,1%
raczej tak	282	56,0%	175	57,8%	197	56,1%	654	56,5%
zdecydowanie tak	147	29,2%	89	29,4%	106	30,2%	342	29,5%
Ogółem	504	100,0%	303	100,0%	351	100,0%	1158	100,0%

Podstawową opiekę zdrowotną, świadczoną w ramach NFZ dla dziecka, matki w większości oceniły jako dostępną (62% łącznych odpowiedzi – „raczej dostępna” i „zdecydowanie dostępna”). Odsetek niezadowolonych z dostępności opieki zdrowotnej był niewielki – ok. 8%.

Zdecydowanie najstąbiej oceniły dostępność podstawowej opieki zdrowotnej dla dziecka mieszkanki regionu południowego (15%). Dla porównania – w regionie zachodnim tylko ok. 3% kobiet wyraziło takie zdanie, a w regionie północnym – ok. 4%.

Tabela 45 Ocena dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według subregionów)

Jak określiłaby Pani dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (biel-sko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie niedostępna	1	,8%	17	2,4%	0	,0%	10	6,1%	28	2,4%
raczej niedostępna	4	3,2%	41	5,8%	4	2,5%	14	8,5%	63	5,4%
przeciętnie dostępna	36	29,0%	210	29,7%	34	21,1%	70	42,4%	350	30,3%
raczej dostępna	73	58,9%	319	45,1%	84	52,2%	57	34,5%	533	46,1%
zdecydowanie dostępna	10	8,1%	120	17,0%	39	24,2%	14	8,5%	183	15,8%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	161	100,0%	165	100,0%	1157	100,0%

Tabela 46 Ocena dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według wieku dzieci)

Jak określiłaby Pani dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie niedostępna	15	3,0%	7	2,3%	6	1,7%	28	2,4%
raczej niedostępna	29	5,8%	15	5,0%	19	5,4%	63	5,4%
przeciętnie dostępna	156	31,0%	89	29,5%	105	29,9%	350	30,3%
raczej dostępna	220	43,7%	148	49,0%	165	47,0%	533	46,1%
zdecydowanie dostępna	84	16,7%	43	14,2%	56	16,0%	183	15,8%
Ogółem	504	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1157	100,0%

Specjalistyczną opiekę zdrowotną za dostępną uznało 40% matek, a 22% było przeciwnego zdania. Ocena dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej jest bardzo zróżnicowana w poszczególnych podregionach – aż 34% respondentek z podregionu południowego uznało ją z niedostępną – w podregionie zachodnim uznało tak tylko 17% badanych, w środkowym – 20%, a w północnym 24%.

Tabela 47 Ocena dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według subregionów)

Jak określiłaby Pani dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie niedostępna	9	7,3%	56	7,9%	7	4,4%	12	7,4%	84	7,3%
raczej niedostępna	21	16,9%	89	12,6%	20	12,5%	43	26,4%	173	15,0%
przeciętnie dostępna	68	54,8%	252	35,6%	50	31,3%	61	37,4%	431	37,3%
raczej dostępna	24	19,4%	231	32,7%	67	41,9%	39	23,9%	361	31,3%
zdecydowanie dostępna	2	1,6%	79	11,2%	16	10,0%	8	4,9%	105	9,1%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	160	100,0%	163	100,0%	1154	100,0%

Tabela 48 Ocena dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dzieci (według wieku dzieci)

Jak określiłaby Pani dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie niedostępna	40	8,0%	22	7,3%	22	6,3%	84	7,3%
raczej niedostępna	77	15,4%	49	16,2%	47	13,4%	173	15,0%
przeciętnie dostępna	205	40,9%	105	34,8%	121	34,5%	431	37,3%
raczej dostępna	131	26,1%	103	34,1%	127	36,2%	361	31,3%
zdecydowanie dostępna	48	9,6%	23	7,6%	34	9,7%	105	9,1%
Ogółem	501	100,0%	302	100,0%	351	100,0%	1154	100,0%

Badania pokazały, że 34% kobiet z województwa śląskiego miewa problemy z wykupieniem leków dla dzieci (ok. 6% ma takie problemy zawsze lub często). 66% kobiet nie miewa nigdy takich problemów (najczęściej takie problemy dotyczą mieszkanki subregionu zachodniego).

Tabela 49 Brak możliwości zakupu leków dla dzieci (według subregionów)

Jak często zdarza się, że nie ma Pani pieniędzy na wykupienie leków dla dziecka?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (biel-sko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zawsze lub prawie zawsze znajduję się w takiej sytuacji	2	1,6%	4	,6%	1	,6%	3	1,9%	10	,9%
często zdarza się taka sytuacja	4	3,3%	43	6,1%	0	,0%	11	6,8%	58	5,0%
czasami zdarza się taka sytuacja	15	12,2%	79	11,2%	11	7,0%	17	10,5%	122	10,6%
zdarza się, ale rzadko	23	18,7%	125	17,7%	28	17,8%	22	13,6%	198	17,2%
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	79	64,2%	456	64,5%	117	74,5%	109	67,3%	761	66,2%
Ogółem	123	100,0%	707	100,0%	157	100,0%	162	100,0%	1149	100,0%

Tabela 50 Brak możliwości zakupu leków dla dzieci (według wieku dzieci)

Jak często zdarza się, że nie ma Pani pieniędzy na wykupienie leków dla dziecka?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zawsze lub prawie zawsze znajduję się w takiej sytuacji	3	,6%	5	1,7%	2	,6%	10	,9%
często zdarza się taka sytuacja	26	5,2%	16	5,4%	16	4,6%	58	5,0%
czasami zdarza się taka sytuacja	55	11,0%	28	9,4%	39	11,1%	122	10,6%
zdarza się, ale rzadko	87	17,4%	48	16,1%	63	18,0%	198	17,2%
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	329	65,8%	202	67,6%	230	65,7%	761	66,2%
Ogółem	500	100,0%	299	100,0%	350	100,0%	1149	100,0%

4.6 Szkoła

Ankietowane matki twierdziły najczęściej, że ich dzieci poświęcają na naukę w dni powszednie od jednej do dwóch godzin (41%) i od trzydziestu minut do pół godziny (30%). Najczęściej spędzają tyle czasu nad książkami dzieci z regionu północnego (połowa spośród nich), a najrzadziej z zachodniego (31%). Poniżej pół godziny dziennie najczęściej uczą się w dni powszednie dzieci z regionu zachodniego (13%).

Tabela 51 Czas poświęcany na naukę przez dzieci (według subregionu)

Ile czasu dziennie przeciętnie w dni powszednie Pani dziecko poświęca na naukę po szkole?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (biel-sko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
poniżej 0,5 godz. dziennie	7	5,6%	39	5,5%	21	13,1%	10	6,1%	77	6,7%
powyżej 0,5 godz. – 1 godz.	29	23,4%	214	30,4%	61	38,1%	41	25,2%	345	30,0%
powyżej 1 godz. – 2 godz.	62	50,0%	293	41,7%	50	31,3%	69	42,3%	474	41,2%
powyżej 2 godz. – 3 godz.	18	14,5%	114	16,2%	20	12,5%	32	19,6%	184	16,0%
powyżej 3 godz. dziennie	8	6,5%	43	6,1%	8	5,0%	11	6,7%	70	6,1%
Ogółem	124	100,0%	703	100,0%	160	100,0%	163	100,0%	1150	100,0%

Tabela 52 Czas poświęcany na naukę przez dzieci (według wieku dzieci)

Ile czasu dziennie przeciętnie w dni powszednie Pani dziecko poświęca na naukę po szkole?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
poniżej 0,5 godz. dziennie	37	7,4%	17	5,6%	23	6,6%	77	6,7%
powyżej 0,5 godz. – 1 godz.	161	32,0%	95	31,6%	89	25,7%	345	30,0%
powyżej 1 godz. – 2 godz.	239	47,5%	117	38,9%	118	34,1%	474	41,2%
powyżej 2 godz. – 3 godz.	46	9,1%	59	19,6%	79	22,8%	184	16,0%
powyżej 3 godz. dziennie	20	4,0%	13	4,3%	37	10,7%	70	6,1%
Ogółem	503	100,0%	301	100,0%	346	100,0%	1150	100,0%

Według deklaracji respondentek, ich pociechy najczęściej otrzymują oceny dobre (57%) oraz bardzo dobre (29%).

Tabela 53 Oceny najczęściej otrzymywane przez dzieci (według subregionów)

Jakie oceny w szkole otrzymuje najczęściej Pani dziecko?	Podregion									
	północny (często- chowski)		środkowy (central- ny śląski)		zachodni (rybnicko- jastrzębski)		południowy (biel- sko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
mierne	1	,8%	7	1,0%	0	,0%	1	,6%	9	,8%
dostateczne	17	13,7%	105	14,9%	12	7,5%	28	17,1%	162	14,0%
dobre	67	54,0%	399	56,4%	95	59,0%	93	56,7%	654	56,6%
bardzo dobre	39	31,5%	196	27,7%	54	33,5%	42	25,6%	331	28,6%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	161	100,0%	164	100,0%	1156	100,0%

Tabela 54 Oceny najczęściej otrzymywane przez dzieci (według wieku dzieci)

Jakie oceny w szkole otrzymuje najczęściej Pani dziecko?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
mierne	1	,2%	3	1,0%	5	1,4%	9	,8%
dostateczne	44	8,8%	50	16,5%	68	19,4%	162	14,0%
dobre	270	53,8%	171	56,4%	213	60,7%	654	56,6%
bardzo dobre	187	37,3%	79	26,1%	65	18,5%	331	28,6%
Ogółem	502	100,0%	303	100,0%	351	100,0%	1156	100,0%

Respondentki poproszono o ocenę współpracy na linii dom-szkoła. Zdecydowana większość kobiet (82%) oceniła ją jako dobrą (łącznie oceny – „raczej dobra” i „zdecydowanie dobra”).

Tabela 55 Ocena współpracy na linii dom-szkoła (według subregionów)

Jak Pani oceniła by współpracę na linii dom-szkoła?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie zła	1	,8%	4	,6%	1	,6%	0	,0%	6	,5%
raczej zła	3	2,5%	10	1,4%	1	,6%	3	1,8%	17	1,5%
ani dobra, ani zła	26	21,5%	116	16,4%	17	10,6%	32	19,5%	191	16,6%
raczej dobra	77	63,6%	443	62,7%	110	68,3%	100	61,0%	730	63,4%
zdecydowanie dobra	14	11,6%	133	18,8%	32	19,9%	29	17,7%	208	18,1%
Ogółem	121	100,0%	706	100,0%	161	100,0%	164	100,0%	1152	100,0%

Tabela 56 Ocena współpracy na linii dom-szkoła (według wieku dzieci)

Jak Pani oceniła by współpracę na linii dom-szkoła?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie zła	3	,6%	1	,3%	2	,6%	6	,5%
raczej zła	7	1,4%	2	,7%	8	2,3%	17	1,5%
ani dobra, ani zła	62	12,4%	56	18,5%	73	20,8%	191	16,6%
raczej dobra	318	63,9%	193	63,7%	219	62,4%	730	63,4%
zdecydowanie dobra	108	21,7%	51	16,8%	49	14,0%	208	18,1%
Ogółem	498	100,0%	303	100,0%	351	100,0%	1152	100,0%

Nieco ponad połowa respondentek (57%) twierdziła, że ich dziecko uczestniczy w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Największy odsetek takich deklaracji odnotowano w podregionie zachodnim (64%), a najmniejszy w północnym (50%).

Badania pokazały, że w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych najczęściej uczestniczą dzieci pomiędzy 13 a 15 rokiem życia (65%) .

Tabela 57 Uczestnictwo dzieci w zajęciach dodatkowych po lekcjach (według subregionów)

Czy w czasie pozalekcyjnym Pani dziecko uczestniczy w jakichś zajęciach dodatkowych	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
nie	62	50,0%	309	43,7%	58	36,3%	65	40,1%	494	42,8%
tak	62	50,0%	398	56,3%	102	63,8%	97	59,9%	659	57,2%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	160	100,0%	162	100,0%	1153	100,0%

Tabela 58 Uczestnictwo dzieci w zajęciach dodatkowych po lekcjach (według wieku dzieci)

Czy w czasie pozalekcyjnym Pani dziecko uczestniczy w jakichś zajęciach dodatkowych	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie	219	43,7%	106	35,0%	169	48,4%	494	42,8%
tak	282	56,3%	197	65,0%	180	51,6%	659	57,2%
Ogółem	501	100,0%	303	100,0%	349	100,0%	1153	100,0%

Dzieci najczęściej uczestniczą w dodatkowych bezpłatnych zajęciach w szkole (61%) oraz w dodatkowych płatnych zajęciach poza szkołą.

Z dodatkowych bezpłatnych zajęć w szkole najczęściej korzystają najmłodsze dzieci, w wieku 7-12 lat (64%), natomiast dzieci starsze, częściej korzystają z płatnych zajęć poza szkołą.

Tabela 59 Dodatkowe zajęcia w jakich uczestniczą dzieci po lekcjach (według subregionów)

W jakich zajęciach pozalekcyjnych Pani dziecko uczestniczy?	Podregion									
	północny (często- chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko- jastrzębski)		południowy (bielsko- białski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
w dodatkowych bezpłatnych zajęciach w szkole	33	52,4%	241	60,9%	63	61,8%	63	64,3%	400	60,7%
uczestniczy w dodatkowych płatnych zajęciach poza szkołą	34	54,0%	179	45,2%	48	47,1%	41	41,8%	302	45,8%
w dodatkowych bezpłatnych zajęciach poza szkołą	12	19,0%	96	24,2%	23	22,5%	21	21,4%	152	23,1%
uczestniczy w dodatkowych płatnych zajęciach w szkole	6	9,5%	32	8,1%	9	8,8%	14	14,3%	61	9,3%

Tabela 60 Dodatkowe zajęcia w jakich uczestniczą dzieci po lekcjach (według wieku dzieci)

W jakich zajęciach pozalekcyjnych Pani dziecko uczestniczy?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
w dodatkowych bezpłatnych zajęciach w szkole	181	64,4%	116	58,3%	103	57,5%	400	60,7%
uczestniczy w dodatkowych płatnych zajęciach poza szkołą	114	40,6%	102	51,3%	86	48,0%	302	45,8%
w dodatkowych bezpłatnych zajęciach poza szkołą	55	19,6%	48	24,1%	49	27,4%	152	23,1%
uczestniczy w dodatkowych płatnych zajęciach w szkole	24	8,5%	15	7,5%	22	12,3%	61	9,3%

Ankieterzy zapytali również o to, jakie bariery powodują, że dziecko nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach, która matka uważa za pożądane. Prawie połowa badanych (46%) stwierdziła, że nie ma takich barier, natomiast w opinii 30% respondentek są to przyczyny finansowe, a według 24% - czasowe. Najczęściej wymieniały przyczyny finansowe matki z subregionu północnego (35%), a najrzadziej z zachodniego (ok. 21%).

Tabela 61 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanych zajęciach (według subregionu)

Czy widzi Pani jakieś bariery, które powodują, że dziecko nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach, jakie uważa Pani za pożądane?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
nie widzę żadnych barier	46	37,1%	315	44,7%	81	50,6%	84	51,9%	526	45,7%
finansowe	43	34,7%	223	31,6%	33	20,6%	40	24,7%	339	29,5%
czasowe	24	19,4%	167	23,7%	45	28,1%	36	22,2%	272	23,6%
organizacyjne, np. problemy z dojazdem	32	25,8%	72	10,2%	30	18,8%	21	13,0%	155	13,5%
Inne	4	3,2%	17	2,4%	11	6,9%	2	1,2%	34	3,0%
wynikające z problemów zdrowotnych dziecka lub rodziny	3	2,4%	20	2,8%	3	1,9%	2	1,2%	28	2,4%

Tabela 62 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanych zajęciach (według wieku dzieci)

Czy widzi Pani jakieś bariery, które powodują, że dziecko nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach, jakie uważa Pani za pożądane?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie widzę żadnych barier	225	45,1%	142	46,9%	159	45,6%	526	45,7%
finansowe	139	27,9%	92	30,4%	108	30,9%	339	29,5%
czasowe	121	24,2%	71	23,4%	80	22,9%	272	23,6%
organizacyjne, np. problemy z dojazdem	83	16,6%	43	14,2%	29	8,3%	155	13,5%
Inne	16	3,2%	8	2,6%	10	2,9%	34	3,0%
wynikające z problemów zdrowotnych dziecka lub rodziny	11	2,2%	7	2,3%	10	2,9%	28	2,4%

Tabela 63 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanym zajęciach (według wieku dzieci, z uwzględnieniem kategorii „inne”)

Czy widzi Pani jakieś bariery, które powodują, że dziecko nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach, jakie uważa Pani za pożądane?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
czasowe	121	24,3%	71	23,4%	80	22,9%	272	23,7%
organizacyjne, np. problemy z dojazdem	83	16,7%	43	14,2%	29	8,3%	155	13,5%
wynikające z problemów zdrowotnych dziecka lub rodziny	13	2,6%	7	2,3%	11	3,2%	31	2,7%
finansowe	139	28,0%	92	30,4%	108	30,9%	339	29,5%
nie widzę żadnych barier	225	45,3%	142	46,9%	159	45,6%	526	45,8%
natłok nauki	0	,0%	1	,3%	1	,3%	2	,2%
motywacja do nauki	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
architektoniczne	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
opieka nad bratem	0	,0%	0	,0%	1	,3%	1	,1%
brak zajęć dla dzieci w tym wieku	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,2%
złe podejście do dzieci	0	,0%	0	,0%	1	,3%	1	,1%
brak chęci dziecka	2	,4%	2	,7%	4	1,1%	8	,7%

Tabela 64 Bariery utrudniające dzieciom uczestnictwo we wszystkich pożądanym zajęciach (według subregionu, z uwzględnieniem kategorii „inne”)

Czy widzi Pani jakieś bariery, które powodują, że dziecko nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach, jakie uważa Pani za pożądane?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
czasowe	24	19,5%	167	23,7%	45	28,1%	36	22,2%	272	23,7%
organizacyjne, np. problemy z dojazdem	32	26,0%	72	10,2%	30	18,8%	21	13,0%	155	13,5%
wynikające z problemów zdrowotnych dziecka lub rodziny	3	2,4%	21	3,0%	3	1,9%	4	2,5%	31	2,7%
finansowe	43	35,0%	223	31,7%	33	20,6%	40	24,7%	339	29,5%
nie widzę żadnych barier	46	37,4%	315	44,7%	81	50,6%	84	51,9%	526	45,8%
natłok nauki	0	,0%	1	,1%	1	,6%	0	,0%	2	,2%
motywacja do nauki	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
architektoniczne	0	,0%	0	,0%	1	,6%	0	,0%	1	,1%
opieka nad bratem	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
brak zajęć dla dzieci w tym wieku	0	,0%	0	,0%	2	1,3%	0	,0%	2	,2%
złe podejście do dzieci	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
brak chęci dziecka	0	,0%	3	,4%	5	3,1%	0	,0%	8	,7%

4.7 Oczekiwania i plany wobec dzieci

Matki mają bardzo duże oczekiwania wobec swoich dzieci – znacznie ponad połowa (62%) oczekuje, że dziecko skończy wyższe studia magisterskie, a 13% - licencjat.

Tabela 65 Oczekiwany przez matki poziom wykształcenia dzieci (według subregionów)

Osiągnięcie, jakiego poziomu wykształcenia przez Pani dziecko, satysfakcjonowałoby Panią?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zasadnicza szkoła zawodowa	1	,8%	28	4,0%	2	1,2%	5	3,1%	36	3,1%
liceum ogólnokształcące	4	3,2%	19	2,7%	3	1,9%	5	3,1%	31	2,7%
technikum/ liceum zawodowe/ profilowane	21	16,9%	137	19,4%	26	16,1%	34	20,9%	218	18,9%
zawodowe studia wyższe (licencjat)	22	17,7%	86	12,2%	16	9,9%	25	15,3%	149	12,9%
studia wyższe magisterskie	76	61,3%	437	61,8%	114	70,8%	94	57,7%	721	62,4%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1155	100,0%

Tabela 66 Oczekiwany przez matki poziom wykształcenia dzieci (według wieku dzieci)

Osiągnięcie, jakiego poziomu wykształcenia przez Pani dziecko, satysfakcjonowałoby Panią?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zasadnicza szkoła zawodowa	11	2,2%	14	4,6%	11	3,1%	36	3,1%
liceum ogólnokształcące	18	3,6%	7	2,3%	6	1,7%	31	2,7%
technikum/ liceum zawodowe/ profilowane	97	19,3%	64	21,1%	57	16,3%	218	18,9%
zawodowe studia wyższe (licencjat)	68	13,5%	34	11,2%	47	13,4%	149	12,9%
studia wyższe magisterskie	308	61,4%	184	60,7%	229	65,4%	721	62,4%
Ogółem	502	100,0%	303	100,0%	350	100,0%	1155	100,0%

Matki wierzą mocno, że wymarzony przez nie poziom wykształcenia dzieci uda im się osiągnąć (wierzy w to 60% respondentek). Można powiedzieć, że są optymistycznie nastawione wobec swoich marzeń – tylko ok. 2% badanych nie wierzy w realizację tych planów, a 38% nie potrafi odpowiedzieć na to pytanie.

Ta wiara w sukces dzieci jest szczególnie mocna wśród respondentek z podregionu zachodniego (71% spośród nich sądzi, że plany te uda się zrealizować). Najmniej wierzą w to natomiast kobiety z podregionu południowego (55%).

Tabela 67 Przewidywanie realizacji planów związanych z wykształceniem dzieci (według subregionów)

Czy sądzi Pani, że plany te uda się w przyszłości zrealizować?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	11	9,3%	111	15,8%	43	26,7%	11	6,8%	176	15,4%
raczej tak	45	38,1%	315	44,9%	72	44,7%	78	48,1%	510	44,6%
trudno powiedzieć	60	50,8%	266	37,9%	43	26,7%	67	41,4%	436	38,1%
raczej nie	1	,8%	10	1,4%	2	1,2%	3	1,9%	16	1,4%
zdecydowanie nie	1	,8%	0	,0%	1	,6%	3	1,9%	5	,4%
Ogółem	118	100,0%	702	100,0%	161	100,0%	162	100,0%	1143	100,0%

Tabela 68 Przewidywanie realizacji planów związanych z wykształceniem dzieci (według wieku dzieci)

Czy sądzi Pani, że plany te uda się w przyszłości zrealizować?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie tak	63	12,7%	58	19,3%	55	15,9%	176	15,4%
raczej tak	218	43,9%	132	44,0%	160	46,2%	510	44,6%
trudno powiedzieć	209	42,1%	107	35,7%	120	34,7%	436	38,1%
raczej nie	6	1,2%	1	,3%	9	2,6%	16	1,4%
zdecydowanie nie	1	,2%	2	,7%	2	,6%	5	,4%
Ogółem	497	100,0%	300	100,0%	346	100,0%	1143	100,0%

Realizacja planów związanych z osiągnięciem planowanego wykształcenia zależy przede wszystkim od samych zainteresowanych, czyli od pracowitości i szkolnych osiągnięć dziecka – taką odpowiedź wybrało nieco ponad ¼ badanych (najczęściej odpowiadały tak respondentki z regionu północnego – aż 84% wskazań, a najrzadziej z południowego – 69%); w drugiej kolejności wskazywano na pragnienia i aspiracje dziecka (62% wskazań – ponownie najczęściej wybierały tę odpowiedź ankietowane kobiety z regionu północnego, a najrzadziej z południowego).

Na sytuację materialną rodziny, pozwalającą na utrzymanie dziecka, nieco częściej niż pozostałe respondentki wskazywały kobiety z regionu południowego i zachodniego, a możliwości finansowe związane z opłacaniem dodatkowych zajęć zdecydowanie najczęściej wymieniały ankietowane z podregionu północnego (41%).

Tabela 69 Warunki osiągnięcia oczekiwanego poziomu wykształcenia (według subregionów)

Od czego, Pani zadaniem, zależy realizacja tych planów?*	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
od pracowitości i szkolnych osiągnięć dziecka	104	83,9%	531	75,1%	138	85,7%	111	68,5%	884	76,6%
od pragnień i aspiracji dziecka	95	76,6%	425	60,1%	109	67,7%	88	54,3%	717	62,1%
od sytuacji materialnej rodziny, pozwalającej na utrzymywanie dziecka	39	31,5%	229	32,4%	69	42,9%	73	45,1%	410	35,5%
od możliwości finansowych rodziców związanych z opłacaniem dodatkowych zajęć dziecku	51	41,1%	157	22,2%	18	11,2%	40	24,7%	266	23,1%
od wpływu rówieśników	20	16,1%	160	22,6%	24	14,9%	37	22,8%	241	20,9%
od pracy rodzica związanej z motywowaniem dziecka do nauki	25	20,2%	127	18,0%	20	12,4%	35	21,6%	207	17,9%
nie wiem, trudno powiedzieć	0	,0%	23	3,3%	1	,6%	9	5,6%	33	2,9%
od innych czynników	1	,8%	13	1,8%	2	1,2%	2	1,2%	18	1,6%

* pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Tabela 70 Warunki osiągnięcia oczekiwanego poziomu wykształcenia (według wieku dzieci)

Od czego, Pani zdaniem, zależy realizacja tych planów?*	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
od pracowitości i szkolnych osiągnięć dziecka	378	75,4%	236	77,9%	270	77,1%	884	76,6%
od pragnień i aspiracji dziecka	299	59,7%	186	61,4%	232	66,3%	717	62,1%
od sytuacji materialnej rodziny, pozwalającej na utrzymywanie dziecka	206	41,1%	95	31,4%	109	31,1%	410	35,5%
od możliwości finansowych rodziców związanych z opłacaniem dodatkowych zajęć dziecku	107	21,4%	75	24,8%	84	24,0%	266	23,1%
od wpływu rówieśników	104	20,8%	72	23,8%	65	18,6%	241	20,9%
od pracy rodzica związanej z motywowaniem dziecka do nauki	101	20,2%	57	18,8%	49	14,0%	207	17,9%
nie wiem, trudno powiedzieć	15	3,0%	7	2,3%	11	3,1%	33	2,9%
od innych czynników	13	2,6%	2	,7%	3	,9%	18	1,6%

* pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Kolejne pytanie dotyczyło marzeń związanych z przyszłością dziecka. Respondentki zdecydowanie najczęściej wybierały odpowiedź – „chciałabym, aby moje dziecko miało udane życie rodzinne” (82%), a na drugim miejscu „aby nie miało problemów materialnych” (59%). Ten drugi postulat nieco częściej niż pozostałe respondentki wskazywały mieszkanki regionu północnego. „Dobre wykształcenie”, które również znalazło się na liście, wskazywało ok. 36% kobiet.

Tabela 71 Marzenia dotyczące przyszłości dzieci (według subregionów)

W przyszłości chciałaby, Aby moje dziecko ...	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
miało udane życie rodzinne	98	79,0%	559	79,2%	150	93,8%	139	85,8%	946	82,1%
nie miało problemów materialnych	77	62,1%	408	57,8%	93	58,1%	97	59,9%	675	58,6%
miało satysfakcjonującą pracę	62	50,0%	292	41,4%	61	38,1%	47	29,0%	462	40,1%
było dobrze wykształcone	43	34,7%	250	35,4%	62	38,8%	59	36,4%	414	35,9%
cieszyło się szacunkiem innych ludzi	35	28,2%	234	33,1%	51	31,9%	68	42,0%	388	33,7%
osiągnęło sukces zawodowy	31	25,0%	126	17,8%	19	11,9%	16	9,9%	192	16,7%
pomagało innym ludziom	15	12,1%	119	16,9%	12	7,5%	16	9,9%	162	14,1%

* pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Tabela 72 Marzenia dotyczące przyszłości dzieci (według wieku dzieci)

W przyszłości chciałaby, Aby moje dziecko ...	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
miało udane życie rodzinne	421	84,4%	247	81,5%	278	79,4%	946	82,1%
nie miało problemów materialnych	297	59,5%	181	59,7%	197	56,3%	675	58,6%
miało satysfakcjonującą pracę	197	39,5%	130	42,9%	135	38,6%	462	40,1%
było dobrze wykształcone	165	33,1%	111	36,6%	138	39,4%	414	35,9%
cieszyło się szacunkiem innych ludzi	161	32,3%	96	31,7%	131	37,4%	388	33,7%
osiągnęło sukces zawodowy	83	16,6%	49	16,2%	60	17,1%	192	16,7%
pomagało innym ludziom	76	15,2%	42	13,9%	44	12,6%	162	14,1%

* pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

4.8 Domowe obowiązki

Kolejny blok pytań w kwestionariuszu dotyczył obowiązków, jakie wykonują w domu dzieci. Respondentkom przedstawiono listę różnych zajęć i czynności. Co ciekawe, największy odsetek badanych kobiet wskazywał na „drobne naprawy domowe” oraz prasowanie (po 86%), a dalej: pranie (84%), robienie codziennych zakupów (77%) i opieka nad młodszym rodzeństwem (75%).

Tabela 73 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według subregionów)

Proszę wskazać te z obowiązków, które wykonuje w domu Pani dziecko.		Podregion									
		północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Pranie	nie	105	84,7%	597	84,6%	141	87,6%	130	79,8%	973	84,3%
	tak	19	15,3%	109	15,4%	20	12,4%	33	20,2%	181	15,7%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1154	100,0%
przygotowywanie posiłków	nie	70	56,5%	420	59,6%	83	51,9%	68	41,7%	641	55,6%
	tak	54	43,5%	285	40,4%	77	48,1%	95	58,3%	511	44,4%
	Ogółem	124	100,0%	705	100,0%	160	100,0%	163	100,0%	1152	100,0%
sprzątanie własnego pokoju	nie	16	12,9%	154	21,8%	18	11,2%	24	14,7%	212	18,4%
	tak	108	87,1%	552	78,2%	143	88,8%	139	85,3%	942	81,6%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1154	100,0%
sprzątanie innych pomieszczeń	nie	63	50,8%	395	55,9%	100	62,1%	88	54,0%	646	56,0%
	tak	61	49,2%	311	44,1%	61	37,9%	75	46,0%	508	44,0%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1154	100,0%
zmywanie	nie	78	62,9%	441	62,5%	120	74,5%	95	58,3%	734	63,6%
	tak	46	37,1%	265	37,5%	41	25,5%	68	41,7%	420	36,4%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1154	100,0%
prasowanie	nie	106	85,5%	615	87,2%	139	86,3%	129	79,1%	989	85,8%
	tak	18	14,5%	90	12,8%	22	13,7%	34	20,9%	164	14,2%
	Ogółem	124	100,0%	705	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1153	100,0%
opieka nad młodszym rodzeństwem	nie	92	74,8%	537	76,4%	118	73,3%	116	71,2%	863	75,0%
	tak	31	25,2%	166	23,6%	43	26,7%	47	28,8%	287	25,0%
	Ogółem	123	100,0%	703	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1150	100,0%
robienie codziennych zakupów	nie	109	87,9%	541	76,6%	122	75,8%	112	68,7%	884	76,6%
	tak	15	12,1%	165	23,4%	39	24,2%	51	31,3%	270	23,4%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1154	100,0%
pomoc dziadkom/sąsiadom	nie	63	50,8%	498	70,8%	99	61,5%	102	62,6%	762	66,2%
	tak	61	49,2%	205	29,2%	62	38,5%	61	37,4%	389	33,8%
	Ogółem	124	100,0%	703	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1151	100,0%
wyrzucanie śmieci	nie	56	45,2%	235	33,3%	68	42,2%	59	36,2%	418	36,3%
	tak	68	54,8%	470	66,7%	93	57,8%	104	63,8%	735	63,7%
	Ogółem	124	100,0%	705	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1153	100,0%
drobne naprawy domowe	nie	107	86,3%	611	86,7%	145	90,1%	133	81,6%	996	86,4%
	tak	17	13,7%	94	13,3%	16	9,9%	30	18,4%	157	13,6%
	Ogółem	124	100,0%	705	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1153	100,0%
podlewanie roślin	nie	83	66,9%	459	65,3%	112	69,6%	88	54,0%	742	64,5%
	tak	41	33,1%	244	34,7%	49	30,4%	75	46,0%	409	35,5%

Proszę wskazać te z obowiązków, które wykonuje w domu Pani dziecko.	Podregion										
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
	Ogółem	124	100,0%	703	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1151	100,0%
opieka nad zwierzęciem domowym (karmienie, wychodzenie na spacer)	nie	40	32,5%	371	52,6%	83	51,6%	89	54,6%	583	50,6%
	tak	83	67,5%	334	47,4%	78	48,4%	74	45,4%	569	49,4%
	Ogółem	123	100,0%	705	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1152	100,0%
Inne	nie	121	97,6%	697	98,7%	160	99,4%	161	98,8%	1139	98,7%
	tak	3	2,4%	9	1,3%	1	,6%	2	1,2%	15	1,3%
	Ogółem	124	100,0%	706	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1154	100,0%

Tabela 74 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według wieku dzieci)

Proszę wskazać te z obowiązków, które wykonuje w domu Pani dziecko.	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?								
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem		
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Pranie	nie	479	95,6%	249	82,2%	245	70,0%	973	84,3%
	tak	22	4,4%	54	17,8%	105	30,0%	181	15,7%
przygotowywanie posiłków	nie	341	68,2%	151	49,8%	149	42,7%	641	55,6%
	tak	159	31,8%	152	50,2%	200	57,3%	511	44,4%
sprząatanie własnego pokoju	nie	126	25,1%	46	15,2%	40	11,4%	212	18,4%
	tak	375	74,9%	257	84,8%	310	88,6%	942	81,6%
sprząatanie innych pomieszczeń	nie	360	71,9%	145	47,9%	141	40,3%	646	56,0%
	tak	141	28,1%	158	52,1%	209	59,7%	508	44,0%
zmywanie	nie	398	79,4%	172	56,8%	164	46,9%	734	63,6%
	tak	103	20,6%	131	43,2%	186	53,1%	420	36,4%
prasowanie	nie	482	96,2%	257	84,8%	250	71,6%	989	85,8%
	tak	19	3,8%	46	15,2%	99	28,4%	164	14,2%
opieka nad młodszym rodzeństwem	nie	382	76,4%	220	72,8%	261	75,0%	863	75,0%
	tak	118	23,6%	82	27,2%	87	25,0%	287	25,0%
robiecie codziennych zakupów	nie	426	85,0%	212	70,0%	246	70,3%	884	76,6%
	tak	75	15,0%	91	30,0%	104	29,7%	270	23,4%
pomoc dziadkom/sąsiadom	nie	369	73,9%	181	59,7%	212	60,7%	762	66,2%
	tak	130	26,1%	122	40,3%	137	39,3%	389	33,8%
wyrzucanie śmieci	nie	226	45,2%	84	27,7%	108	30,9%	418	36,3%
	tak	274	54,8%	219	72,3%	242	69,1%	735	63,7%
drobne naprawy domowe	nie	483	96,6%	250	82,5%	263	75,1%	996	86,4%
	tak	17	3,4%	53	17,5%	87	24,9%	157	13,6%
podlewanie roślin	nie	333	66,6%	195	64,4%	214	61,5%	742	64,5%
	tak	167	33,4%	108	35,6%	134	38,5%	409	35,5%
opieka nad zwierzęciem domowym (karmienie, wychodzenie na spacer)	nie	258	51,5%	137	45,4%	188	53,9%	583	50,6%
	tak	243	48,5%	165	54,6%	161	46,1%	569	49,4%
Inne	nie	497	99,2%	299	98,7%	343	98,0%	1139	98,7%
	tak	4	,8%	4	1,3%	7	2,0%	15	1,3%

Tabela 75 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według subregionów, kategoria „inne”)

Inne obowiązki dziecka	Podregion							
	północny (częstocheński)		środkowy (centralny śląski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
sprzątanie podwórka	1	50,0%	2	28,6%	0	,0%	3	27,3%
sprzątanie na działce	0	,0%	1	14,3%	1	50,0%	2	18,2%
palenie w piecu	0	,0%	0	,0%	1	50,0%	1	9,1%
naprawa samochodu	0	,0%	1	14,3%	0	,0%	1	9,1%
wycieranie naczyń	0	,0%	1	14,3%	0	,0%	1	9,1%
rehabilitacja	0	,0%	1	14,3%	0	,0%	1	9,1%
sprzątanie stołu po posiłku	0	,0%	1	14,3%	0	,0%	1	9,1%
ciężkie prace	1	50,0%	0	,0%	0	,0%	1	9,1%
Ogółem	2	100,0%	7	100,0%	2	100,0%	11	100,0%

Tabela 76 Obowiązki wykonywane w domu przez dzieci (według wieku dzieci, kategoria „inne”)

Inne obowiązki dziecka	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
sprzątanie podwórka	1	25,0%	0	,0%	2	40,0%	3	27,3%
sprzątanie na działce	0	,0%	2	100,0%	0	,0%	2	18,2%
palenie w piecu	0	,0%	0	,0%	1	20,0%	1	9,1%
naprawa samochodu	0	,0%	0	,0%	1	20,0%	1	9,1%
wycieranie naczyń	1	25,0%	0	,0%	0	,0%	1	9,1%
rehabilitacja	1	25,0%	0	,0%	0	,0%	1	9,1%
sprzątanie stołu po posiłku	1	25,0%	0	,0%	0	,0%	1	9,1%
ciężkie prace	0	,0%	0	,0%	1	20,0%	1	9,1%
Ogółem	4	100,0%	2	100,0%	5	100,0%	11	100,0%

Badania pokazały, że 89% dzieci poświęca na obowiązki domowe do godziny (z czego 47% poświęca na to do 30 minut, a 42% od trzydziestu minut do godziny).

Czas poświęcony na obowiązki domowe zależy od wieku dzieci – do pół godziny dziennie najczęściej spędzają na obowiązkach domowych najmłodsze dzieci (58% dzieci w wieku od 7 do 12 lat); im starsze dzieci, tym częściej muszą wygospodarować w ciągu dnia od trzydziestu minut do godziny – w przypadku najmłodszych odsetek ten wynosi ok. 35%, wśród dzieci od 13 do 15 lat – 46%, a wśród najstarszych (16-18 lat) dotyczy to połowy tej subpopulacji.

Tabela 77 Czas w ciągu dnia poświęcony przez dzieci na obowiązku domowe (według subregionów)

Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pani dziecko na obowiązki domowe?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (biel-sko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
do 0,5 godz. dziennie	49	39,5%	333	47,8%	84	52,8%	65	40,1%	531	46,5%
powyżej 0,5 godz. - 1 godz.	53	42,7%	296	42,5%	62	39,0%	72	44,4%	483	42,3%
powyżej 1 godz. do 2 godzin	20	16,1%	60	8,6%	13	8,2%	19	11,7%	112	9,8%
powyżej 2 godzin	2	1,6%	7	1,0%	0	,0%	6	3,7%	15	1,3%
Ogółem	124	100,0%	696	100,0%	159	100,0%	162	100,0%	1141	100,0%

Tabela 78 Czas w ciągu dnia poświęcony przez dzieci na obowiązku domowe (według wieku dzieci)

Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pani dziecko na obowiązki domowe?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
do 0,5 godz. dziennie	286	58,0%	121	40,1%	124	35,8%	531	46,5%
powyżej 0,5 godz. - 1 godz.	170	34,5%	140	46,4%	173	50,0%	483	42,3%
powyżej 1 godz. do 2 godzin	37	7,5%	37	12,3%	38	11,0%	112	9,8%
powyżej 2 godz.	0	,0%	4	1,3%	11	3,2%	15	1,3%
Ogółem	493	100,0%	302	100,0%	346	100,0%	1141	100,0%

4.9 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci

Sondaż pokazuje dominację rozrywek komputerowych nad innymi możliwościami spędzania wolnego czasu - dzieci najczęściej grają w gry komputerowe (47% wskazań), oglądają telewizję / dvd (40%) oraz korzystają z Internetu (32%). Łączne wskazania odnoszące się do komputera wynoszą zatem 79%.

Uczniowie najstarsi (16-18 lat) wyraźnie rzadziej niż pozostali grają w gry komputerowe (wskazania dla tej grupy wiekowej, jeżeli chodzi o gry – wynoszą 36%, a w przypadku dwóch pozostałych grup wiekowych to 51-52%), ale za to częściej surfują po Internecie (46% wskazań); dla porównania odsetek ten w przypadku najmłodszych wynosi 17%, a przypadku starszych uczniów, w wieku 13-15 lat – 43%.

Tabela 79 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według subregionów)

W jaki sposób Pani dziecko najczęściej spędza wolny czas?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
gra w gry komputerowe	55	44,4%	345	48,9%	67	41,6%	76	46,6%	543	47,1%
ogląda telewizję/ DVD	55	44,4%	282	40,0%	58	36,0%	71	43,6%	466	40,4%
używa Internetu dla rozrywki	52	41,9%	218	30,9%	50	31,1%	54	33,1%	374	32,4%
słucha muzyki	44	35,5%	213	30,2%	57	35,4%	26	16,0%	340	29,5%
uprawia sport (gry zespołowe, pływanie, lekkoatletyka, gimnastyka)	32	25,8%	198	28,1%	55	34,2%	45	27,6%	330	28,6%
bawi się przed domem/ na podwórku/ w parku	34	27,4%	182	25,8%	42	26,1%	62	38,0%	320	27,8%
czyta książki dla przyjemności (inne niż lektury szkolne)	31	25,0%	212	30,1%	38	23,6%	37	22,7%	318	27,6%
posiada hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysowanie, pisanie itp.)	29	23,4%	134	19,0%	28	17,4%	27	16,6%	218	18,9%
wychodzi wieczorem z przyjaciółmi (do dyskoteki, pubu, na imprezę)	20	16,1%	110	15,6%	22	13,7%	19	11,7%	171	14,8%
wychodzi do centrów handlowych	4	3,2%	30	4,3%	6	3,7%	6	3,7%	46	4,0%
Inaczej	2	1,6%	19	2,7%	0	,0%	3	1,8%	24	2,1%
gra na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze)	0	,0%	2	,3%	0	,0%	0	,0%	2	,2%

Tabela 80 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według wieku dzieci)

W jaki sposób Pani dziecko najczęściej spędza wolny czas?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
gra w gry komputerowe	261	52,1%	155	51,3%	127	36,3%	543	47,1%
ogląda telewizję/ DVD	241	48,1%	112	37,1%	113	32,3%	466	40,4%
używa Internetu dla rozrywki	85	17,0%	129	42,7%	160	45,7%	374	32,4%
słucha muzyki	96	19,2%	104	34,4%	140	40,0%	340	29,5%
uprawia sport (gry zespołowe, pływanie, lekkoatletyka, gimnastyka)	127	25,3%	102	33,8%	101	28,9%	330	28,6%
bawi się przed domem/ na podwórku/w parku	256	51,1%	53	17,5%	11	3,1%	320	27,8%
czyta książki dla przyjemności (inne niż lekturyszkolne)	130	25,9%	79	26,2%	109	31,1%	318	27,6%
posiada hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysowanie, pisanie itp.)	113	22,6%	50	16,6%	55	15,7%	218	18,9%
wychodzi wieczorem z przyjaciółmi (do dyskoteki, pubu, na imprezę)	2	,4%	39	12,9%	130	37,1%	171	14,8%
wychodzi do centrów handlowych	6	1,2%	13	4,3%	27	7,7%	46	4,0%
Inaczej	13	2,6%	4	1,3%	7	2,0%	24	2,1%
gra na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze)	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,2%

Tabela 81 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według wieku dzieci, z uwzględnieniem kategorii „inne”)

W jaki sposób Pani dziecko najczęściej spędza wolny czas?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
gra w gry komputerowe	261	52,1%	155	51,3%	127	36,3%	543	47,1%
uprawia sport (gry zespołowe, pływanie, lekkoatletyka, gimnastyka)	127	25,3%	102	33,8%	101	28,9%	330	28,6%
czyta książki dla przyjemności (inne niż lektury szkolne)	130	25,9%	79	26,2%	109	31,1%	318	27,6%
wychodzi wieczorem z przyjaciółmi (do dyskoteki, pubu, na imprezę)	2	,4%	39	12,9%	130	37,1%	171	14,8%
posiada hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysowanie, pisanie itp.)	113	22,6%	50	16,6%	55	15,7%	218	18,9%
wychodzi do centrów handlowych	6	1,2%	13	4,3%	27	7,7%	46	4,0%
używa Internetu dla rozrywki	85	17,0%	129	42,7%	160	45,7%	374	32,4%
bawi się przed domem/ na podwórku/w parku	256	51,1%	53	17,5%	11	3,1%	320	27,8%
gra na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze)	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,2%
ogląda telewizję/ DVD	241	48,1%	112	37,1%	113	32,3%	466	40,4%
słucha muzyki	96	19,2%	104	34,4%	140	40,0%	340	29,5%
gry, puzzle	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
bawi się sam w domu	3	,6%	1	,3%	0	,0%	4	,3%
tańczy	1	,2%	1	,3%	0	,0%	2	,2%
spotkanie z przyjaciółmi	3	,6%	1	,3%	4	1,1%	8	,7%
uczy się	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
z rodzeństwem	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,2%
ZHP	1	,2%	0	,0%	1	,3%	2	,2%
OAZA	0	,0%	0	,0%	1	,3%	1	,1%
opieka nad zwierzętami	0	,0%	0	,0%	1	,3%	1	,1%
wędkuje	0	,0%	1	,3%	0	,0%	1	,1%

Tabela 82 Spędzanie wolnego czasu przez dzieci (według subregionów, z uwzględnieniem kategorii „inne”)

W jaki sposób Pani dziecko najczęściej spędza wolny czas?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielski)		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
gra w gry komputerowe	55	44,4%	345	48,9%	67	41,6%	76	46,6%	543	47,1%
uprawia sport (gry zespołowe, pływanie, lekkoatletyka, gimnastyka)	32	25,8%	198	28,1%	55	34,2%	45	27,6%	330	28,6%
czyta książki dla przyjemności (inne niż lektury szkolne)	31	25,0%	212	30,1%	38	23,6%	37	22,7%	318	27,6%
wychodzi wieczorem z przyjaciółmi (do dyskoteki, pubu, na imprezę)	20	16,1%	110	15,6%	22	13,7%	19	11,7%	171	14,8%
posiada hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysowanie, pisanie itp.)	29	23,4%	134	19,0%	28	17,4%	27	16,6%	218	18,9%
wychodzi do centrów handlowych	4	3,2%	30	4,3%	6	3,7%	6	3,7%	46	4,0%
używa Internetu dla rozrywki	52	41,9%	218	30,9%	50	31,1%	54	33,1%	374	32,4%
bawi się przed domem/ na podwórku/ w parku	34	27,4%	182	25,8%	42	26,1%	62	38,0%	320	27,8%
gra na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze)	0	,0%	2	,3%	0	,0%	0	,0%	2	,2%
ogląda telewizję/ DVD	55	44,4%	282	40,0%	58	36,0%	71	43,6%	466	40,4%
słucha muzyki	44	35,5%	213	30,2%	57	35,4%	26	16,0%	340	29,5%
gry, puzzle	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
bawi się sam w domu	0	,0%	3	,4%	0	,0%	1	,6%	4	,3%
tańczy	1	,8%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	2	,2%
spotkanie z przyjaciółmi	0	,0%	7	1,0%	0	,0%	1	,6%	8	,7%
uczy się	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
z rodzeństwem	0	,0%	1	,1%	0	,0%	1	,6%	2	,2%
ZHP	0	,0%	2	,3%	0	,0%	0	,0%	2	,2%
OAZA	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
opieka nad zwierzętami	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
wędkuje	0	,0%	1	,1%	0	,0%	0	,0%	1	,1%

Badania pokazały, że 47% matek nie organizuje dzieciom wolnego czasu, a 40% stara się to czynić (najczęściej dotyczy to respondentek z podregionu południowego – 48% oraz zachodniego – 45%).

Zdecydowanie najczęściej matki organizują wolny czas dzieciom najmłodszym (dotyczy to 66% dzieci w wieku 7-12 lat). Im starsze dzieci, tym rzadziej matki wpływają na spędzanie przez nie wolnego czasu.

Tabela 83 Organizowanie dzieciom wolnego czasu (według subregionów)

Czy organizuje Pani dziecku czas wolny?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie nie	16	12,9%	99	14,1%	9	5,6%	18	11,0%	142	12,3%
raczej nie	56	45,2%	235	33,5%	59	36,6%	50	30,7%	400	34,8%
trudno powiedzieć	12	9,7%	89	12,7%	20	12,4%	16	9,8%	137	11,9%
raczej tak	32	25,8%	216	30,8%	62	38,5%	55	33,7%	365	31,7%
zdecydowanie tak	8	6,5%	63	9,0%	11	6,8%	24	14,7%	106	9,2%
Ogółem	124	100,0%	702	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1150	100,0%

Tabela 84 Organizowanie dzieciom wolnego czasu (według wieku dzieci)

Czy organizuje Pani dziecku czas wolny?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie nie	9	1,8%	34	11,3%	99	28,4%	142	12,3%
raczej nie	100	20,0%	129	42,7%	171	49,1%	400	34,8%
trudno powiedzieć	61	12,2%	44	14,6%	32	9,2%	137	11,9%
raczej tak	247	49,4%	82	27,2%	36	10,3%	365	31,7%
zdecydowanie tak	83	16,6%	13	4,3%	10	2,9%	106	9,2%
Ogółem	500	100,0%	302	100,0%	348	100,0%	1150	100,0%

Według deklaracji badanych kobiet, aż 94% spośród nich wie, z kim ich dzieci spędzają wolny czas i nie zależy to od wieku dzieci – innymi słowy, bez względu na wiek dzieci, matki uważają, że wiedzą z kim ich dzieci spędzają wolny czas.

Tabela 85 Z kim dzieci spędzają wolny czas (według subregionów)

Czy Pani wie, z kim Pani dziecko spędza wolny czas?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie nie	1	,8%	4	,6%	0	,0%	0	,0%	5	,4%
raczej nie	0	,0%	10	1,4%	1	,6%	2	1,2%	13	1,1%
trudno powiedzieć	2	1,6%	37	5,2%	4	2,5%	5	3,1%	48	4,2%
raczej tak	54	43,5%	317	44,8%	91	56,5%	72	44,2%	534	46,2%
zdecydowanie tak	67	54,0%	339	47,9%	65	40,4%	84	51,5%	555	48,1%
Ogółem	124	100,0%	707	100,0%	161	100,0%	163	100,0%	1155	100,0%

Tabela 86 Z kim dzieci spędzają wolny czas (według wieku dzieci)

Czy Pani wie, z kim Pani dziecko spędza wolny czas?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
zdecydowanie nie	0	,0%	5	1,7%	0	,0%	5	,4%
raczej nie	1	,2%	3	1,0%	9	2,6%	13	1,1%
trudno powiedzieć	6	1,2%	17	5,6%	25	7,1%	48	4,2%
raczej tak	160	31,9%	180	59,4%	194	55,3%	534	46,2%
zdecydowanie tak	334	66,7%	98	32,3%	123	35,0%	555	48,1%
Ogółem	501	100,0%	303	100,0%	351	100,0%	1155	100,0%

Dzieci ankietowanych kobiet odwiedzane są przez koleżanki i kolegów najczęściej 1-2 razy w tygodniu (43%).

Tabela 87 Częstość odwiedzania dzieci przez koleżanki i kolegów (według subregionów)

Jak często Pani dziecko odwiedzają w domu koleżanki/ koledzy z klasy?	Podregion									
	północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (biel-sko-biański)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
codziennie lub prawie codziennie	17	13,7%	46	6,7%	4	2,5%	13	8,3%	80	7,1%
3-4 razy w tygodniu	30	24,2%	93	13,5%	16	10,1%	21	13,4%	160	14,1%
1-2 razy w tygodniu	49	39,5%	296	42,8%	72	45,3%	67	42,7%	484	42,8%
przeciętnie raz w miesiącu	17	13,7%	162	23,4%	61	38,4%	45	28,7%	285	25,2%
w ogóle tego nie robią	11	8,9%	94	13,6%	6	3,8%	11	7,0%	122	10,8%
Ogółem	124	100,0%	691	100,0%	159	100,0%	157	100,0%	1131	100,0%

Tabela 88 Częstość odwiedzania dzieci przez koleżanki i kolegów (według wieku dzieci)

Jak często Pani dziecko odwiedzają w domu koleżanki/ koledzy z klasy?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
codziennie lub prawie codziennie	23	4,7%	25	8,4%	32	9,2%	80	7,1%
3-4 razy w tygodniu	69	14,2%	45	15,2%	46	13,2%	160	14,1%
1-2 razy w tygodniu	208	42,7%	133	44,9%	143	41,1%	484	42,8%
przeciętnie raz w miesiącu	124	25,5%	67	22,6%	94	27,0%	285	25,2%
w ogóle tego nie robią	63	12,9%	26	8,8%	33	9,5%	122	10,8%
Ogółem	487	100,0%	296	100,0%	348	100,0%	1131	100,0%

4.10 Rekreacja i kultura

Kolejne pytania kwestionariusza dotyczyły korzystania przez dzieci z obiektów rekreacji i kultury, takich jak boisko sportowe, hala sportowa, basen, ośrodek kultury, biblioteka.

Dzieci najczęściej korzystają z obiektów sportowych – boiska oraz basenu (po 61% odpowiedzi). Najrzadziej korzystają z ośrodka kultury / pałacu młodzieży (tylko 23%). Często korzystają również z biblioteki (prawie co drugie dziecko) i nieco rzadziej z hali sportowej (35%). Z boisk sportowych korzysta aż trzy czwarte dzieci z regionu zachodniego i tylko 48% z północnego. Podobnie jest z basenem – trzy czwarte z subregionu zachodniego i tylko 40% z północnego. W przypadku trzech na pięć wymienionych instytucji kultury i obiektów sportowych na pierwszym miejscu, jeżeli chodzi o korzystanie z nich, dominują uczniowie z subregionu zachodniego (boisko, basen, biblioteka), a na przedwzrostym biegunie są dzieci z północnego (w każdym przypadku na ostatnim miejscu, jeżeli chodzi o odsetek korzystających dzieci).

Tabela 89 Korzystanie przez dzieci z rekreacji i kultury (według subregionów)

Czy Pani dziecko korzysta z następujących obiektów?		Podregion									
		północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
boisko sportowe	nie	65	52,4%	289	40,9%	41	25,5%	54	33,1%	449	38,9%
	tak	59	47,6%	418	59,1%	120	74,5%	109	66,9%	706	61,1%
hala sportowa/siłownia	nie	87	70,2%	472	66,9%	100	62,1%	94	57,7%	753	65,3%
	tak	37	29,8%	234	33,1%	61	37,9%	69	42,3%	401	34,7%
basen	nie	74	59,7%	291	41,2%	41	25,5%	48	29,4%	454	39,3%
	tak	50	40,3%	415	58,8%	120	74,5%	115	70,6%	700	60,7%
ośrodek kultury/pałac młodzieży	nie	98	79,0%	555	78,7%	119	73,9%	112	68,7%	884	76,7%
	tak	26	21,0%	150	21,3%	42	26,1%	51	31,3%	269	23,3%
biblioteka (inna niż szkolna)	nie	86	69,4%	394	55,7%	56	34,8%	74	45,4%	610	52,8%
	tak	38	30,6%	313	44,3%	105	65,2%	89	54,6%	545	47,2%

Tabela 90 Korzystanie przez dzieci z rekreacji i kultury (według wieku dzieci)

Czy Pani dziecko korzysta z następujących obiektów?		Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
		7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
boisko sportowe	nie	193	38,5%	94	31,0%	162	46,2%	449	38,9%
	tak	308	61,5%	209	69,0%	189	53,8%	706	61,1%
hala sportowa/siłownia	nie	361	72,1%	178	58,9%	214	61,0%	753	65,3%
	tak	140	27,9%	124	41,1%	137	39,0%	401	34,7%
basen	nie	198	39,5%	108	35,6%	148	42,3%	454	39,3%
	tak	303	60,5%	195	64,4%	202	57,7%	700	60,7%
ośrodek kultury/pałac młodzieży	nie	389	77,8%	228	75,5%	267	76,1%	884	76,7%
	tak	111	22,2%	74	24,5%	84	23,9%	269	23,3%
biblioteka (inna niż szkolna)	nie	298	59,5%	145	47,9%	167	47,6%	610	52,8%
	tak	203	40,5%	158	52,1%	184	52,4%	545	47,2%

Korzystanie z obiektów kultury i rekreacji uzależnione jest oczywiście od ich dostępności – o to właśnie zapytano w następnym bloku.

Badania pokazały, że dzieci oczywiście najczęściej korzystają z obiektów, które są dostępne w ich okolicy – matki najwyżej oceniły dostępność biblioteki (60%) oraz boiska sportowego (56%).

Tabela 91 Ocena dostępu dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu (według subregionów)

Jaki jest, Pani zdaniem, dostęp dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu w najbliższej okolicy?		Podregion									
		północny (często-chowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
boisko sportowe	bardzo dobry	19	15,3%	123	17,4%	36	22,5%	31	19,0%	209	18,1%
	dobry	36	29,0%	274	38,9%	72	45,0%	51	31,3%	433	37,6%
	przeciętny	20	16,1%	187	26,5%	40	25,0%	50	30,7%	297	25,8%
	zły	18	14,5%	46	6,5%	12	7,5%	23	14,1%	99	8,6%
	bardzo zły	22	17,7%	27	3,8%	0	,0%	5	3,1%	54	4,7%
	nie wiem, trudno powiedzieć	9	7,3%	48	6,8%	0	,0%	3	1,8%	60	5,2%
hala sportowa/siłownia	bardzo dobry	15	12,1%	68	9,7%	10	6,3%	25	15,5%	118	10,3%
	dobry	28	22,6%	254	36,1%	52	32,7%	39	24,2%	373	32,5%
	przeciętny	16	12,9%	181	25,7%	35	22,0%	49	30,4%	281	24,5%
	zły	14	11,3%	94	13,4%	30	18,9%	33	20,5%	171	14,9%
	bardzo zły	39	31,5%	49	7,0%	13	8,2%	5	3,1%	106	9,2%
	nie wiem, trudno powiedzieć	12	9,7%	57	8,1%	19	11,9%	10	6,2%	98	8,5%
basen	bardzo dobry	12	9,8%	97	13,8%	24	15,0%	22	13,5%	155	13,5%
	dobry	33	26,8%	260	37,0%	50	31,3%	47	28,8%	390	33,9%
	przeciętny	23	18,7%	161	22,9%	47	29,4%	46	28,2%	277	24,1%
	zły	13	10,6%	77	11,0%	23	14,4%	34	20,9%	147	12,8%
	bardzo zły	35	28,5%	69	9,8%	6	3,8%	12	7,4%	122	10,6%
	nie wiem, trudno powiedzieć	7	5,7%	39	5,5%	10	6,3%	2	1,2%	58	5,0%
ośrodek kultury/pałac młodzieży	bardzo dobry	6	4,9%	84	11,9%	10	6,3%	26	16,1%	126	11,0%
	dobry	24	19,5%	239	34,0%	45	28,3%	33	20,5%	341	29,8%
	przeciętny	21	17,1%	186	26,5%	36	22,6%	38	23,6%	281	24,5%
	zły	20	16,3%	87	12,4%	19	11,9%	39	24,2%	165	14,4%
	bardzo zły	28	22,8%	39	5,5%	28	17,6%	7	4,3%	102	8,9%
	nie wiem, trudno powiedzieć	24	19,5%	68	9,7%	21	13,2%	18	11,2%	131	11,4%
biblioteka (inną niż szkolna)	bardzo dobry	19	15,4%	170	24,1%	44	27,7%	33	20,2%	266	23,1%
	dobry	53	43,1%	268	38,0%	64	40,3%	44	27,0%	429	37,3%
	przeciętny	15	12,2%	151	21,4%	28	17,6%	42	25,8%	236	20,5%
	zły	11	8,9%	37	5,2%	8	5,0%	29	17,8%	85	7,4%
	bardzo zły	14	11,4%	20	2,8%	1	,6%	5	3,1%	40	3,5%
	nie wiem, trudno powiedzieć	11	8,9%	59	8,4%	14	8,8%	10	6,1%	94	8,2%

Tabela 92 Ocena dostępu dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu (według wieku dzieci)

Jaki jest, Pani zdaniem, dostęp dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu w najbliższej okolicy?		Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
		7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
boisko sportowe	bardzo dobry	84	16,8%	74	24,5%	51	14,6%	209	18,1%
	dobry	171	34,1%	127	42,1%	135	38,7%	433	37,6%
	przeciętny	146	29,1%	58	19,2%	93	26,6%	297	25,8%
	zły	51	10,2%	20	6,6%	28	8,0%	99	8,6%
	bardzo zły	26	5,2%	9	3,0%	19	5,4%	54	4,7%
	nie wiem, trudno powiedzieć	23	4,6%	14	4,6%	23	6,6%	60	5,2%
hala sportowa/siłownia	bardzo dobry	28	5,6%	46	15,2%	44	12,7%	118	10,3%
	dobry	135	27,1%	119	39,4%	119	34,3%	373	32,5%
	przeciętny	142	28,5%	58	19,2%	81	23,3%	281	24,5%
	zły	87	17,5%	39	12,9%	45	13,0%	171	14,9%
	bardzo zły	55	11,0%	20	6,6%	31	8,9%	106	9,2%
	nie wiem, trudno powiedzieć	51	10,2%	20	6,6%	27	7,8%	98	8,5%
basen	bardzo dobry	54	10,8%	47	15,6%	54	15,5%	155	13,5%
	dobry	169	33,8%	104	34,6%	117	33,6%	390	33,9%
	przeciętny	131	26,2%	62	20,6%	84	24,1%	277	24,1%
	zły	64	12,8%	41	13,6%	42	12,1%	147	12,8%
	bardzo zły	54	10,8%	30	10,0%	38	10,9%	122	10,6%
	nie wiem, trudno powiedzieć	28	5,6%	17	5,6%	13	3,7%	58	5,0%
ośrodek kultury/pałac młodzieży	bardzo dobry	41	8,2%	43	14,3%	42	12,1%	126	11,0%
	dobry	144	28,9%	89	29,7%	108	31,1%	341	29,8%
	przeciętny	132	26,5%	61	20,3%	88	25,4%	281	24,5%
	zły	79	15,8%	40	13,3%	46	13,3%	165	14,4%
	bardzo zły	50	10,0%	22	7,3%	30	8,6%	102	8,9%
	nie wiem, trudno powiedzieć	53	10,6%	45	15,0%	33	9,5%	131	11,4%
biblioteka (inna niż szkolna)	bardzo dobry	101	20,2%	82	27,2%	83	23,9%	266	23,1%
	dobry	177	35,4%	122	40,4%	130	37,4%	429	37,3%
	przeciętny	112	22,4%	47	15,6%	77	22,1%	236	20,5%
	zły	48	9,6%	12	4,0%	25	7,2%	85	7,4%
	bardzo zły	16	3,2%	10	3,3%	14	4,0%	40	3,5%
	nie wiem, trudno powiedzieć	46	9,2%	29	9,6%	19	5,5%	94	8,2%

4.11 Wpływ negatywnych czynników na kontakt z dzieckiem

Istotną kwestią zawartą w ankiecie była identyfikacja czynników wpływających negatywnie na kontakt z dzieckiem. Respondentkom przedstawiono listę dwunastu czynników, mogły z niej wybrać dowolną liczbę odpowiedzi.

Najczęściej udzielana odpowiedź brzmiała „żadne” (prawie połowa – 48% badanych matek odpowiedziała w ten sposób, co oznacza, że albo nie ma takich czynników, albo nie potrafiły ich zidentyfikować, albo nie chciały na to pytanie odpowiedzieć). Pierwszą, konkretną odpowiedzią było „złe samopoczucie (zmęczenie, stres, pośpiech)”, wymienione przez co czwartą respondentkę, a następnie przeciążenie obowiązkami zawodowymi (odpowiedź wybrana przez co piątą matkę) oraz przedciążenie obowiązkami domowymi (18%).

Tabela 93 Identyfikacja czynników wpływających negatywnie na kontakt z dzieckiem (według subregionów)

Jakie negatywne czynniki mają największy wpływ na Pani kontakt z dzieckiem?	Podregion									
	północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
żadne	47	37,9%	310	44,0%	94	59,5%	95	58,6%	546	47,5%
złe samopoczucie (zmęczenie, stres, pośpiech)	49	39,5%	178	25,2%	29	18,4%	30	18,5%	286	24,9%
przeciążenie obowiązkami zawodowymi	29	23,4%	153	21,7%	25	15,8%	24	14,8%	231	20,1%
przeciążenie obowiązkami domowymi	23	18,5%	135	19,1%	25	15,8%	26	16,0%	209	18,2%
brak czasu dla siebie nawzajem	20	16,1%	89	12,6%	22	13,9%	7	4,3%	138	12,0%
niskie zarobki	23	18,5%	85	12,1%	7	4,4%	23	14,2%	138	12,0%
problemy zdrowotne członków rodziny	4	3,2%	35	5,0%	8	5,1%	9	5,6%	56	4,9%
złe warunki mieszkaniowe	10	8,1%	28	4,0%	1	,6%	12	7,4%	51	4,4%
brak zgody, kłótnie w domu	6	4,8%	27	3,8%	5	3,2%	4	2,5%	42	3,7%
brak pracy jednego z członków rodziny	3	2,4%	24	3,4%	0	,0%	4	2,5%	31	2,7%
nadużywanie alkoholu przez partnera	10	8,1%	12	1,7%	1	,6%	5	3,1%	28	2,4%
wyjazdy zarobkowe (praca poza domem)	4	3,2%	5	,7%	0	,0%	2	1,2%	11	1,0%
złe relacje z członkami dalszej rodziny	1	,8%	6	,9%	0	,0%	1	,6%	8	,7%
Inne (problemy osobiste, śmierć rodziców, środowisko kolegów, brak dyscypliny i koleżanek)	1	,8%	2	,3%	0	,0%	1	,6%	4	,3%

Tabela 94 Identyfikacja czynników wpływających negatywnie na kontakt z dzieckiem (według wieku dzieci)

Jakie negatywne czynniki mają wpływ największy na Pani kontakt z dzieckiem?	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
	7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
żadne	238	47,8%	143	47,5%	165	47,1%	546	47,5%
złe samopoczucie (zmęczenie, stres, pośpiech)	126	25,3%	77	25,6%	83	23,7%	286	24,9%
przeciążenie obowiązkami za wodowymi	96	19,3%	59	19,6%	76	21,7%	231	20,1%
przeciążenie obowiązkami domowymi	98	19,7%	60	19,9%	51	14,6%	209	18,2%
brak czasu dla siebie nawzajem	48	9,6%	36	12,0%	54	15,4%	138	12,0%
niskie zarobki	56	11,2%	32	10,6%	50	14,3%	138	12,0%
problemy zdrowotne członków rodziny	26	5,2%	12	4,0%	18	5,1%	56	4,9%
złe warunki mieszkaniowe	26	5,2%	10	3,3%	15	4,3%	51	4,4%
brak zgody, kłótnie w domu	10	2,0%	13	4,3%	19	5,4%	42	3,7%
brak pracy jednego z członków rodziny	12	2,4%	7	2,3%	12	3,4%	31	2,7%
nadużywanie alkoholu przez partnera	8	1,6%	9	3,0%	11	3,1%	28	2,4%
wyjazdy zarobkowe (praca poza domem)	6	1,2%	3	1,0%	2	,6%	11	1,0%
złe relacje z członkami dalszej rodziny	2	,4%	2	,7%	4	1,1%	8	,7%
Inne (problemy osobiste, śmierć rodziców, środowisko kolegów, brak dyscypliny)	3	,6%	0	,0%	1	,3%	4	,3%

4.12 Satysfakcja z osiągnięć dziecka, życia rodzinnego, pracy zawodowej oraz ocena poziomu stresu życiowego

Ostatni blok pytań odnosił się do kilku istotnych kwestii (oceny satysfakcji z osiągnięć dziecka, życia rodzinnego, własnej pracy zawodowej oraz oceny poziomu stresu życiowego).

Z wymienionych kwestii, najwyższy stopień satysfakcji przynoszą kobietom osiągnięcia ich dzieci – tak odpowiedziało 67% respondentek, tylko o punkt procentowy niżej oceniły ankietyowane stopień satysfakcji z życia rodzinnego (66%). Znacznie niżej oceniły natomiast panie stopień satysfakcji z własnej pracy zawodowej (44% badanych kobiet oceniło ten aspekt wysoko). Poziom stresu życiowego w badanej populacji kobiet z województwa śląskiego jako wysoki oceniło aż 46% badanych.

Tabela 95 Ocena satysfakcji z osiągnięć dziecka, życia rodzinnego, własnej pracy zawodowej oraz ocena poziomu stresu życiowego (według subregionów)

W jaki sposób określiłaby Pani następując kwestie:		Podregion									
		północny (częstochowski)		środkowy (centralny śląski)		zachodni (rybnicko-jastrzębski)		południowy (bielsko-bialski)		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
stopień satysfakcji z osiągnięć dziecka	bardzo niski	1	,8%	4	,6%	0	,0%	0	,0%	5	,4%
	niski	2	1,6%	12	1,7%	1	,6%	0	,0%	15	1,3%
	średni	29	23,4%	230	32,5%	40	24,8%	57	34,5%	356	30,8%
	wysoki	47	37,9%	275	38,9%	86	53,4%	69	41,8%	477	41,2%
	bardzo wysoki	45	36,3%	175	24,8%	34	21,1%	39	23,6%	293	25,3%
	nie wiem, trudno powiedzieć	0	,0%	11	1,6%	0	,0%	0	,0%	11	1,0%
Stopień satysfakcji z życia rodzinnego	bardzo niski	7	5,6%	12	1,7%	1	,6%	2	1,2%	22	1,9%
	niski	10	8,1%	47	6,6%	2	1,3%	6	3,6%	65	5,6%
	średni	20	16,1%	199	28,1%	32	20,0%	41	24,8%	292	25,3%
	wysoki	47	37,9%	305	43,1%	93	58,1%	75	45,5%	520	45,0%
	bardzo wysoki	38	30,6%	131	18,5%	32	20,0%	39	23,6%	240	20,8%
	nie wiem, trudno powiedzieć	2	1,6%	13	1,8%	0	,0%	2	1,2%	17	1,5%
Stopień satysfakcji z własnej pracy zawodowej	bardzo niski	2	1,6%	28	4,0%	1	,6%	8	4,8%	39	3,4%
	niski	13	10,5%	54	7,7%	6	3,8%	13	7,9%	86	7,5%
	średni	40	32,3%	223	31,8%	45	28,1%	53	32,1%	361	31,4%
	wysoki	28	22,6%	206	29,3%	72	45,0%	49	29,7%	355	30,8%
	bardzo wysoki	25	20,2%	77	11,0%	15	9,4%	29	17,6%	146	12,7%
	nie wiem, trudno powiedzieć	16	12,9%	114	16,2%	21	13,1%	13	7,9%	164	14,2%
Poziom stresu życiowego	bardzo niski	11	8,9%	21	3,0%	0	,0%	12	7,3%	44	3,8%
	niski	14	11,3%	59	8,4%	8	5,0%	26	15,8%	107	9,3%
	średni	29	23,4%	258	36,5%	65	40,6%	55	33,3%	407	35,2%
	wysoki	29	23,4%	181	25,6%	64	40,0%	31	18,8%	305	26,4%
	bardzo wysoki	39	31,5%	136	19,3%	23	14,4%	26	15,8%	224	19,4%
	nie wiem, trudno powiedzieć	2	1,6%	51	7,2%	0	,0%	15	9,1%	68	5,9%

Tabela 96 Ocena satysfakcji z osiągnięć dziecka, życia rodzinnego, własnej pracy zawodowej oraz ocena poziomu stresu życiowego (według wieku dzieci)

W jaki sposób określiłaby Pani następującą kwestię:		Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?							
		7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Stopień satysfakcji z osiągnięć dziecka?	bardzo niski	0	,0%	3	1,0%	2	,6%	5	,4%
	niski	4	,8%	3	1,0%	8	2,3%	15	1,3%
	średni	131	26,0%	97	32,0%	128	36,5%	356	30,8%
	wysoki	217	43,1%	132	43,6%	128	36,5%	477	41,2%
	bardzo wysoki	145	28,8%	67	22,1%	81	23,1%	293	25,3%
	nie wiem, trudno powiedzieć	6	1,2%	1	,3%	4	1,1%	11	1,0%
Stopień satysfakcji z życia zawodowego?	bardzo niski	4	,8%	7	2,3%	11	3,1%	22	1,9%
	niski	26	5,2%	23	7,6%	16	4,6%	65	5,6%
	średni	117	23,3%	73	24,1%	102	29,1%	292	25,3%
	wysoki	229	45,6%	136	44,9%	155	44,2%	520	45,0%
	bardzo wysoki	115	22,9%	61	20,1%	64	18,2%	240	20,8%
	nie wiem, trudno powiedzieć	11	2,2%	3	1,0%	3	,9%	17	1,5%
Stopień satysfakcji z życia zawodowego z własnej pracy zawodowej?	bardzo niski	18	3,6%	10	3,3%	11	3,1%	39	3,4%
	niski	39	7,8%	21	7,0%	26	7,4%	86	7,5%
	średni	140	28,1%	105	34,8%	116	33,1%	361	31,4%
	wysoki	156	31,3%	84	27,8%	115	32,9%	355	30,8%
	bardzo wysoki	63	12,6%	42	13,9%	41	11,7%	146	12,7%
	nie wiem, trudno powiedzieć	83	16,6%	40	13,2%	41	11,7%	164	14,2%
Poziom stresu życiowego?	bardzo niski	22	4,4%	14	4,6%	8	2,3%	44	3,8%
	niski	49	9,8%	31	10,3%	27	7,7%	107	9,3%
	średni	181	36,1%	96	31,8%	130	37,0%	407	35,2%
	wysoki	124	24,7%	89	29,5%	92	26,2%	305	26,4%
	bardzo wysoki	92	18,3%	53	17,5%	79	22,5%	224	19,4%
	nie wiem, trudno powiedzieć	34	6,8%	19	6,3%	15	4,3%	68	5,9%

5. Indeks oraz subindeksy szans i zagrożeń

Na podstawie 29 zawartych w kwestionariuszu pytań obliczono, według wytycznych zawartych w SIWZ, indeks szans i zagrożeń (pytania miały przydzieloną określoną liczbę punktów).

Celem zastosowania ogólnego indeksu szans i zagrożeń było oszacowanie odsetka dzieci i młodzieży szkolnej wychowujących się w „rodzinach szansy”, w „rodzinach zagrożenia” oraz w kategorii umownie nazwanej „pośrednią” - dla całego województwa śląskiego oraz w przekrojach:

- podregiony województwa śląskiego,
- wielkość miejscowości (z uwzględnieniem podziału zawartego w załączniku nr 1 SIWZ pkt 3d),
- typ ankietowanej rodziny (pełna/ niepełna/związek nieformalny),
- liczba posiadanych dzieci,
- pozostawanie w bezrobociu przynajmniej jednego z rodziców,
- średni dochód przypadający na członka rodziny w miesiącu po wliczeniu rent, emerytur i innych świadczeń (z uwzględnieniem podziału zawartego w załączniku nr 1 SIWZ pkt 3d).

Rodziny zagrożenia

- We wszystkich subkategoriach (przekrojach) odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach zagrożenia nie przekracza 1%.

Rodziny szansy

Patrząc przez pryzmat poszczególnych przekrojów – najwyższy odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach szansy (82%) odnotowano w przypadku rodzin z wysokimi dochodami (pow. 2500 zł na osobę), a najniższy – w rodzinach, gdzie przynajmniej jedno z rodziców jest bezrobotne – tylko 25%.

Województwo śląskie

Z badań wynika, że na terenie całego województwa śląskiego w „rodzinach szansy” wychowuje się 59% dzieci, a ok. 41% w rodzinach zaliczonych do kategorii „pośredniej”. Tylko ok. 0,1% rodzin to rodziny „zagrożenia”.

Podregiony

Patrząc przez pryzmat podregionów, najwyższy odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach „szansy” odnotowano w podregionie zachodnim (aż 74%), a najmniej w podregionie północnym (ok. 53%).

Wielkość miejscowości

Najwyższy odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach szansy występuje w miejscowościach o liczbie mieszkańców pomiędzy 5 a 19 999 (ok. 71%).

Typ ankietowanej rodziny

W przypadku typu ankietowanej rodziny, pełna rodzina najbardziej zapewnia wychowanie dzieci w warunkach „szansy” (67%). W rodzinach niepełnych ok. 1% dzieci wychowuje się w rodzinach zagrożenia.

Liczba posiadanych dzieci

Najwyższy odsetek „rodzin szansy” występuje tam, gdzie rodzice posiadają tylko jedno dziecko (69%).

Pozostawanie w bezrobociu

W rodzinach, gdzie przynajmniej jeden z rodziców jest bezrobotnym, odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach szansy jest najniższy – wynosi 25%, a ok. 1% dzieci wychowuje się w rodzinach zagrożenia.

Dochody

W przypadku dochodów, oczywiście, najwyższy odsetek dzieci z „rodzin szansy” odnotowano w rodzinach o dochodzie powyżej 2500 złotych na członka rodziny (82%). W przypadku rodzin, gdzie dochód na jedną osobę wynosi od 1000 do 2500 złotych, odsetek rodzin szansy jest wyższy niż 70%. W rodzinach gdzie dochód „na głowę” nie przekracza 500 złotych odnotowano ok. 1% dzieci wychowujących się w rodzinach zagrożenia.

Tabela 97 Ogólny indeks szans i zagrożeń

	Wyszczególnienie	Odsetek dzieci i młodzieży szkolnej wychowujących się w rodzinach:		
		szansy 145-107 punkty	kategorii pośredniej 106-67 pkt.	zagrożenia 66-28 punktów
1.	województwo śląskie	59,1%	40,8%	0,1%
4 podregiony województwa śląskiego:				
2.	północny (częstochowski)	52,5%	47,5%	0,0%
	środkowy (centralny śląski)	57,7%	42,1%	0,2%
	zachodni (rybnicko-jastrzębski)	74,1%	25,9%	0,0%
	południowy (bielsko-bialski)	56,5%	43,5%	0,0%
Wielkość miejscowości:				
3.	do 5 000 mieszkańców	46,4%	53,6%	0,0%
	od 5 000 – 19 999 mieszkańców	70,7%	29,3%	0,0%
	od 20 000 – 49 999 mieszkańców	51,8%	48,2%	0,0%
	od 50 000 – 99 999 mieszkańców	61,1%	38,9%	0,0%
	pow. 100 000 mieszkańców	57,0%	42,7%	0,3%
Typ ankietowanej rodziny (pełna/ niepełna/ związek nieformalny):				
4.	Pełna	65,5%	34,5%	0,0%
	Niepełna	30,2%	69,1%	0,7%
	Związek nieformalny	25,0%	75,0%	0,0%
Liczba posiadanych dzieci:				
5.	Jedno	68,5%	31,5%	0,0%
	Dwoje	60,2%	39,8%	0,0%
	Troje	42,9%	56,3%	0,8%
	Czworo i więcej	26,0%	74,0%	0,0%
Pozostawanie w bezrobociu co najmniej 1 z rodziców:				
6.	Bezrobotny jeden z rodziców	25,5%	73,4%	1,1%

Średni dochód przypadający na członka rodziny po wliczeniu rent, emerytur i innych świadczeń:

7.	do 500 zł	10,2%	89,0%	0,8%
	powyżej 500 do 1.000 zł	53,1%	46,9%	0,0%
	powyżej 1.000 – 1.500 zł	71,1%	28,9%	0,0%
	powyżej 1.500 – 2.000 zł	76,2%	23,8%	0,0%
	powyżej 2.000 – 2.500 zł	71,2%	28,8%	0,0%
	powyżej 2.500 zł	81,5%	18,5%	0,0%

Celem zastosowania subindeksów szans i zagrożeń było oszacowanie subindeksów, dla całego województwa śląskiego, w następujących obszarach badawczych:

- Sytuacja materialna rodziny (w tym migracje zarobkowe rodziców).
- Opieka zdrowotna.
- Edukacja i rozwój dziecka (w tym aspiracje edukacyjne rodziców w stosunku do dziecka).
- Obowiązki domowe, czas wolny dziecka i dostęp do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu.
- Funkcja opiekuńczo-wychowawcza.
- Jakość życia matek.

Sytuacja materialna

Ze względu na sytuację materialną ponad połowa dzieci (55%) wychowuje się w rodzinach pełnej szansy, ok. 45% w kategorii pośredniej i zaledwie ok. 1% dotyczy wysokie zagrożenie.

Opieka zdrowotna

W tym obszarze występuje nieco wyższy odsetek dzieci zagrożonych (ok. 3%), ok. 29% należy do kategorii pośredniej i 68% do kategorii szansy.

Edukacja i rozwój dziecka

W obszarze edukacji najwyższy odsetek dzieci ma pełne szanse (ok. 75%), a co czwarte dziecko należy do kategorii pośredniej.

Obowiązki domowe, czas wolny i dostęp do infrastruktury

W tym obszarze występuje najwyższy odsetek dzieci zagrożonych (20%), 68% należy do kategorii pośredniej, a tylko 11% do kategorii szansy.

Funkcja opiekuńczo-wychowawcza

W przypadku tego obszaru nie odnotowano ani jednego przypadku wysokiego zagrożenia – aż 86% dzieci wychowuje się z pełnymi szansami wychowania i rozwoju.

Jakość życia matek

W tym obszarze z kolei najwyższy odsetek, to kategoria pośrednia (ok. 63%), 33% - pełne szanse i 4% - zagrożenie.

W przypadku wszystkich obszarów badawczych najlepiej wypadają ze względu na pełne szanse wychowania i rozwoju dzieci dwa: edukacja i rozwój dziecka oraz przede wszystkim funkcja opiekuńczo-wychowawcza. Wysokie zagrożenie dotyczy przede wszystkim obszaru nazwanego „obowiązki domowe, czas wolny, dostęp do infrastruktury” (dotyczy to 20% dzieci) oraz w pewnym, dość niewielkim stopniu jakości życia matek (4%) oraz opieki zdrowotnej (3%).

Tabela 98 Subindeksy szans i zagrożeń

Obszar badawczy	Wysokie zagrożenie w obszarze		Kategoria pośrednia		Pełna szanse w obszarze		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
Sytuacja materialna rodziny	6	,5%	489	44,8%	597	54,7%	1092	100,0%
Opieka zdrowotna	39	3,4%	327	28,6%	779	68,0%	1145	100,0%
Edukacja i rozwój dziecka	1	,1%	289	25,4%	846	74,5%	1136	100,0%
Obowiązki domowe, czas wolny i dostęp do infrastruktury	232	20,2%	791	68,8%	127	11,0%	1150	100,0%
Funkcja opiekuńczo-wychowawcza	0	,0%	158	13,9%	978	86,1%	1136	100,0%
Jakość życia matek	38	4,0%	593	62,8%	314	33,2%	945	100,0%

Charakterystyka typów skrajnych – pełne zagrożenie i pełna szansa:

Dzieci i młodzież szkolna najbardziej zagrożona w obszarze wychowania i rozwoju:

- dziecko żyje w rodzinie dysponującej na 1 członka średnim dochodem równym lub mniejszym niż 500 zł;
- matki źle oceniają sytuację materialną swojej rodziny;
- matki uważają, że sytuacja materialna rodziny zdecydowanie pogorszyła się od 2006 r.;
- przynajmniej jeden z członków rodziny jest osobą bezrobotną;
- matka zdecydowanie obawia się utraty pracy;
- dziecko żyje w mieszkaniu o niskim metrażu w przeliczeniu na członka rodziny;
- dziecko nie posiada własnego pokoju;
- od 2006 r. obydwoje rodzice wyjeżdżali zagranicę w celach zarobkowych;
- od 2006 r. obydwoje rodzice wyjeżdżali poza miejsce zamieszkania (np. do innego województwa) w celach zarobkowych;
- matka zdecydowanie nie jest zadowolona ze stanu zdrowia swojego dziecka;
- matka uważa, że podstawowa opieka zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dziecka jest zdecydowanie niedostępna;

- matka uważa, że specjalistyczna opieka zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla dziecka jest zdecydowanie niedostępna;
- matka zawsze lub prawie zawsze nie ma pieniędzy na wykupienie leków dla dziecka;
- dziecko otrzymuje w szkole oceny zazwyczaj niedostateczne;
- dziecko poświęca na naukę mniej niż pół godziny dziennie;
- matka ocenia współpracę na linii dom-szkoła jako zdecydowanie złą;
- w czasie pozalekcyjnym dziecko nie uczestniczy w żadnych zajęciach dodatkowych – zarówno płatnych, jak i bezpłatnych;
- matka zauważa 4 bariery, które powodują, że jej dziecko nie może uczestniczyć w zajęciach dodatkowych (czasowe, organizacyjne, zdrowotne, finansowe);
- matkę satysfakcjonuje osiągnięcie przez dziecko wykształcenia zasadniczego zawodowego;
- matka nie organizuje dziecku spędzania wolnego czasu;
- dziecko nie korzysta z żadnych z podanych obiektów rekreacyjnych (boisko, hala sport., basen, ośrodek kultury, biblioteka);
- matka nie wie, z kim jej dziecko spędza czas wolny;
- obydwój rodzice regularnie pracują w weekendy;
- matka wymienia z listy od 10-12 czynników negatywnie wpływających na jej relacje z dzieckiem;
- dziecko wychowuje się w rodzinie niepełnej lub jego rodzice tworzą związek nieformalny;
- matka bardzo nisko ocenia: stopień satysfakcji z osiągnięć dziecka, stopień satysfakcji z życia rodzinnego, stopień satysfakcji z własnej pracy zawodowej;
- matka bardzo wysoko ocenia: poziom stresu życiowego.

Dzieci i młodzież szkolna o największych szansach w obszarze wychowania i rozwoju:

- dziecko żyje w rodzinie dysponującej na 1 członka średnim dochodem większym niż 2000 zł;
- matki dobrze oceniają sytuację materialną swojej rodziny;
- matki uważają, że sytuacja materialna rodziny zdecydowanie polepszyła się od 2006 r.;
- żaden z członków rodziny nie jest osobą bezrobotną;
- matka zdecydowanie nie obawia się utraty pracy;
- dziecko żyje w mieszkaniu o wysokim metrażu w przeliczeniu na członka rodziny;
- dziecko posiada własny pokój;
- od 2006 r. żadne z rodziców nie wyjeżdżało zagranicę w celach zarobkowych;
- od 2006 r. żadne z rodziców nie wyjeżdżało poza miejsce zamieszkania (np. do innego województwa) w celach zarobkowych;
- matka zdecydowanie jest zadowolona ze stanu zdrowia swojego dziecka;
- matka uważa, że podstawowa opieka zdrowotna świadczona dziecku w ramach NFZ jest zdecydowanie dostępna;
- matka uważa, że specjalistyczna opieka zdrowotna świadczona dziecku w ramach NFZ jest zdecydowanie dostępna;
- matka nigdy nie była w sytuacji braku środków finansowych na wykupienie leków dla dziecka;
- dziecko zazwyczaj otrzymuje w szkole oceny bardzo dobre;
- dziecko poświęca na naukę więcej niż 3 godz. dziennie;

- matka ocenia współpracę na linii dom-szkoła jako zdecydowanie dobrą;
- w czasie pozalekcyjnym dziecko uczestniczy w zajęciach dodatkowych, zarówno płatnych jak i bezpłatnych;
- matka nie zauważa barier, które powodowałyby, że jej dziecko nie może uczestniczyć w zajęciach dodatkowych;
- matkę satysfakcjonuje osiągnięcie przez dziecko wykształcenia wyższego II stopnia (magisterskiego);
- matka organizuje dziecku wolny czas;
- dziecko korzysta ze wszystkich podanych obiektów (boisko, hala sportowa, basen, ośrodek kultury, biblioteka);
- matka wie, z kim jej dziecko spędza czas wolny;
- rodzice nie pracują w weekendy;
- matka nie wymienia z listy żadnych czynników negatywnie wpływających na jej relacje z dzieckiem;
- dziecko wychowuje się w rodzinie pełnej;
- matka bardzo wysoko ocenia: stopień satysfakcji z osiągnięć dziecka, stopień satysfakcji z życia rodzinnego, stopień satysfakcji z własnej pracy zawodowej;
- matka bardzo nisko ocenia: poziom stresu życiowego.

6. Wnioski

Najlichniesza grupa respondentek objętych badaniem posiada dzieci pomiędzy 7 a 12 lat. Zgodnie z założoną strukturą próby, największa grupa matek pochodzi z regionu centralnego (61%). W zdecydowanej większości żyją one w rodzinach pełnych (82%) i najczęściej posiadają dwoje dzieci (41%). Płeć dzieci opisywanych w kwestionariuszach rozkłada się prawie równo – 51% dziewczynek i 49% chłopców. Dzieci najczęściej są uczniami szkół podstawowych (45%). Gospodarstwa domowe respondentek zamieszkiwane są najczęściej przez cztery osoby. Matki, które objęto badaniem mają najczęściej wykształcenie średnie (45%), a ojcowie dzieci – zasadnicze zawodowe (44%). Trzy czwarte respondentek to osoby pracujące. Patrząc przez pryzmat gospodarstw domowych – w 16% spośród nich przynajmniej jedno z rodziców nie pracuje. Średni, łączny dochód na członka rodziny w badanej populacji sytuuje się najczęściej pomiędzy 500 a 1000 złotych.

Jednym z głównych celów badania, które objęło 1158 mieszkanek województwa śląskiego posiadających dzieci w wieku 7-18 lat, było opracowanie indeksu szans i zagrożeń, który pokazywałby jaki odsetek dzieci wychowuje się w rodzinach szansy, zagrożenia oraz kategorii nazwanej umownie „pośrednią”. Z badań wynika, że na terenie całego województwa śląskiego w „rodzinach szansy” wychowuje się 59% dzieci, a ok. 41% w rodzinach zaliczonych do kategorii „pośredniej”. Tylko ok. 0,1% rodzin to rodziny „zagrożenia”. We wszystkich subkategoriach (przekrojach) odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach zagrożenia nie przekracza 1%.

Patrząc przez pryzmat subregionów, zdecydowanie największy odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach szansy odnotowano w regionie zachodnim (74%). Ten wskaźnik potwierdzają szczegółowe wyniki badania o których piszemy poniżej we wnioskach z badania. Najślabiej wypada natomiast w tej kategorii podregion północny (ok. 53% dzieci wychowujących się w rodzinach szansy). Nieco lepiej wypadają – region południowy (ok. 57%) oraz środkowy (58%).

Subindeksy pokazały natomiast w jakich obszarach badawczych występuje zagrożenie, szansa oraz jaki jest odsetek przypadków z kategorii pośredniej.

W przypadku wszystkich obszarów badawczych najlepiej wypadają ze względu na pełne szanse wychowania i rozwoju dzieci dwa: edukacja i rozwój dziecka oraz przede wszystkim funkcja opiekuńczo-wychowawcza. Wysokie zagrożenie dotyczy przede wszystkim obszaru nazwanego „obowiązki domowe, czas wolny, dostęp do infrastruktury” (dotyczy to 20% dzieci) oraz w pewnym, dość niewielkim stopniu, jakości życia matek (4%) oraz opieki zdrowotnej (3%).

Największa grupa respondentek (prawie połowa – 48%) określiła sytuację materialną swojej rodziny jako „przeciętną”. Złą sytuację materialną ma ok. 10% rodzin (najwięcej takich wskazań pochodzi rodziny z regionu centralnego), a 39% dobrą (najczęściej z regionu zachodniego). Ponad połowa respondentek (53%) stwierdziła, że sytuacja dochodowa jej rodziny nie zmieniła się w porównaniu do 2006 roku. Najmniej pogorszyła się sytuacja rodzin z regionu zachodniego (15%). Respondentki najczęściej rezygnowały z zakupu nieużywanych podręczników oraz wyjazdów wakacyjnych (w obu przypadkach odpowiedziała tak co czwarta respondentka).

Obawy związane z utratą pracy ma co piąta respondentka (najrzadziej dotyczy to respondentek z regionu zachodniego).

Od 2006 roku tylko w ok. 9% gospodarstw domowych ojciec lub matka wyjeżdżali w celach zarobkowych za granicę (zdecydowanie częściej był to ojciec / partner). Taki wyjazd trwał najczęściej od trzech miesięcy do pół roku (30%). Znacznie ponad połowa kobiet (60%), przedstawielek gospodarstw domowych z których ktoś wyjeżdżał za granicę w celach zarobkowych, uznała, że wyjazdy te nie wpłynęły niekorzystnie na relację z dzieckiem. Jeszcze niższy odsetek respondentów pracował od 2006 roku w innym województwie niż województwo śląskie (ok. 2%). Znaczny odsetek rodziców dzieci z województwa śląskiego pracuje regularnie w weekendy (ok. 43%), najczęściej pracuje mąż partner (17%), a w 12% przypadków matka.

W połowie przypadków mieszkanie respondentów liczy pomiędzy 51 a 100 metrów kwadratowych (największymi lokalami mieszkalnymi dysponują mieszkańcy subregionu północnego). W ¾ przypadków respondentki podały, że ich dziecko ma własny pokój. Najczęściej jest to dziecko z podregionu zachodniego (88%).

Zdecydowana większość (aż 86%) matek jest zadowolonych ze stanu zdrowia swoich dzieci. Podstawową opiekę zdrowotną, świadczoną w ramach NFZ dla dziecka, matki w większości oceniły jako dostępną (62%). Najbardziej wypadła dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej dla dziecka w opiniach mieszkanek regionu południowego (15%), a najlepiej – zachodniego i północnego. Natomiast specjalistyczną opiekę zdrowotną za dostępną uznało 40% matek, a 22% było przeciwnego zdania. Aż 34% respondentek z podregionu południowego uznało tę formę opieki zdrowotnej za niedostępną. Najrzadziej były tego zdania kobiety z regionu zachodniego (17%). Problemy z wykupieniem leków dla dzieci miewa 34% kobiet z województwa śląskiego. 66% kobiet nie miewa nigdy takich problemów (najrzadziej takie problemy dotyczą mieszkanki subregionu zachodniego).

Dzieci poświęcają na naukę w dni powszednie najczęściej od jednej do dwóch godzin (41%). Najczęściej spędzają tyle czasu nad książkami dzieci z regionu północnego (połowa spośród nich), a najrzadziej z zachodniego (31%). Ponad połowa dzieci (57%) otrzymuje według deklaracji swoich matek oceny dobre. Aż 82% kobiet oceniło dobrze współpracę na linii dom-szkoła. W dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych uczestniczy 57% dzieci (najwięcej w podregionie zachodnim – 64%, a najmniej w północnym – 50%). Najczęściej są to bezpłatne zajęcia w szkole (61%) i uczestniczą w tych zajęciach dzieci pomiędzy 13 a 15 rokiem życia. Prawie połowa badanych (46%) stwierdziła, że nie ma takich barier, które utrudniałyby dzieciom uczestnictwo w dodatkowych zajęciach, natomiast w opinii 30% respondentek są to przyczyny finansowe (najczęściej wskazywane przez matki z subregionu północnego, a najrzadziej z zachodniego).

Oczekiwania matek z województwa śląskiego wobec wykształcenia dzieci są wysokie - 62% spośród nich oczekuje, że dziecko skończy wyższe studia magisterskie, a 13% - licencjat. Ponad połowa respondentek (60%) wierzy, że zamierzenia związane z wykształceniem potomstwa uda się zrealizować (najmocniej wierzą w to matki z subregionu zachodniego, a najmniej z południowego). Matki są zdecydowanie przekonane (77%), że realizacja planów związanych z wykształceniem zależy od pracowitości i szkolnych osiągnięć dzieci oraz od ich pragnień i aspiracji (61%). Znacznie mniej istotną rolę przypisano natomiast sytuacji materialnej rodziny, możliwościom finansowym związanym z opłaceniem dodatkowych zajęć, czy też wpływom rówieśników. Ponad 80% matek marzy o tym, aby ich dzieci miały udane życie rodzinne i nie miały problemów materialnych (57%).

Najczęściej wykonywane przez dzieci obowiązki domowe, to drobne naprawy domowe (!), pranie, robienie codziennych zakupów oraz opieka nad młodszym rodzeństwem. Każdą z wymieni o-

nych czynności wykonuje 75% i więcej dzieci. Na obowiązki domowe 89% dzieci poświęca do godziny, z czego 47% do pół godziny, a 46% od trzydziestu minut do pół godziny.

Z badań wynika, że 79% rozrywek, jakim oddają się dzieci w wolnym czasie związana jest z komputerem – albo grają w gry komputerowe (47%) albo surfują po Internecie (32%). Bardzo często spędzają również czas przed telewizorem (40% wskazań). Najstarsi uczniowie w wieku 16-18 lat zdecydowanie częściej korzystają z Internetu, niż grają w gry komputerowe. Najczęściej grają najmłodszy – 7-12 lat oraz 13-15 lat (ponad 50% wskazań w obu tych grupach wiekowych). Sondaż pokazał, że 47% matek nie organizuje dzieciom wolnego czasu, a 40% stara się to czynić. Zdecydowanie najczęściej matki organizują wolny czas dzieciom najmłodszym (dotyczy to 66% dzieci w wieku 7-12 lat). Bez względu na wiek dzieci, matki są przekonane, że wiedzą z kim ich dzieci spędzają wolny czas (tak twierdziło 94% badanych matek).

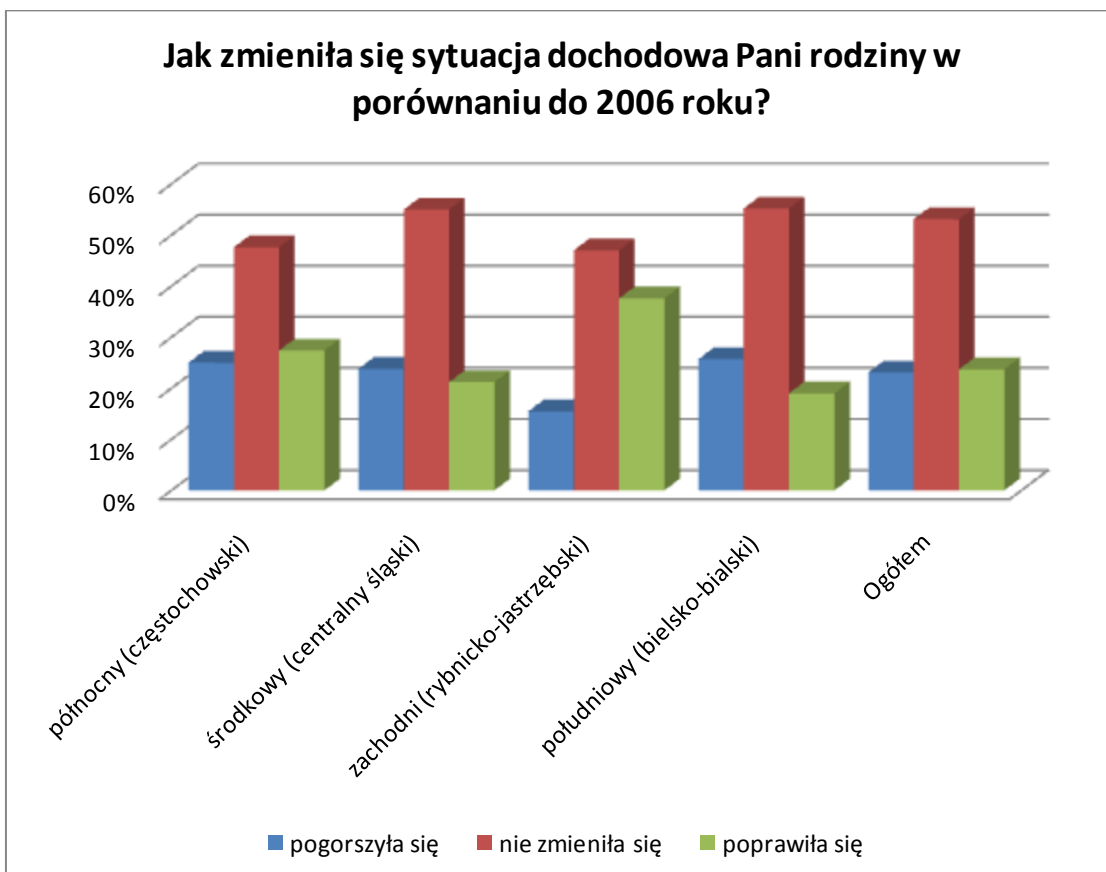
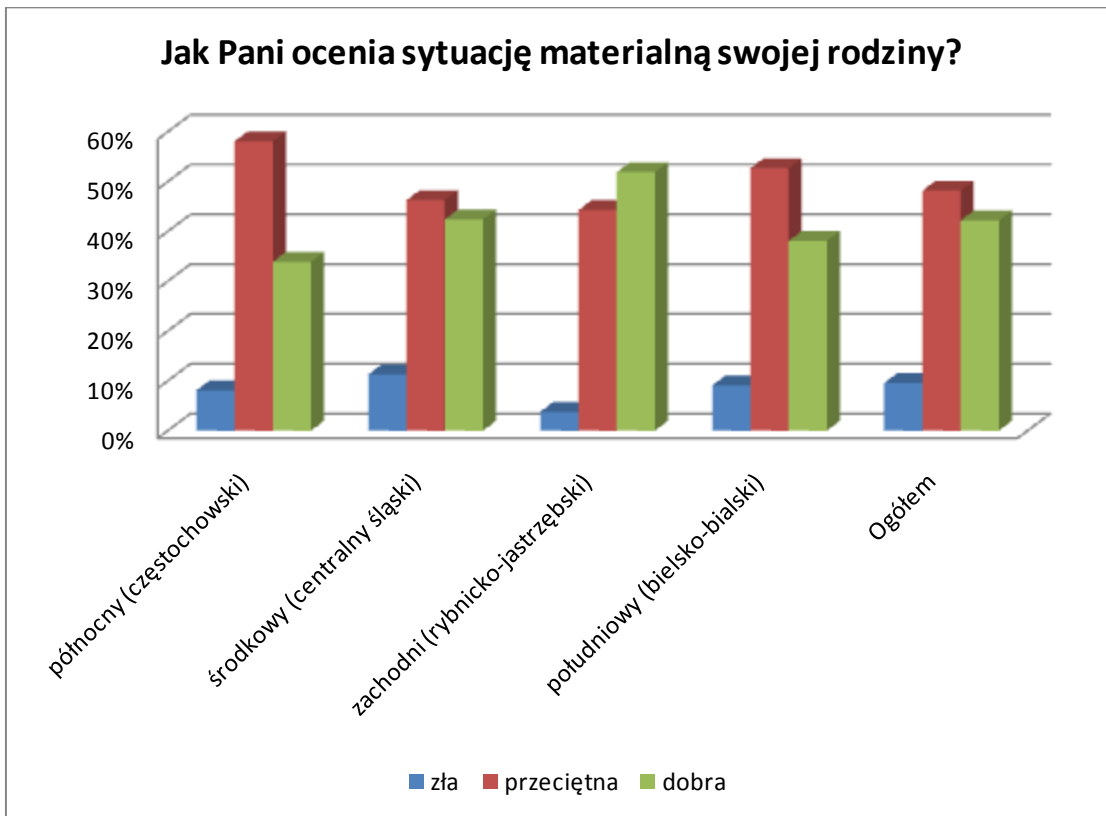
Jeżeli chodzi o korzystanie z obiektów kultury i rekreacji, dzieci najczęściej korzystają z obiektów sportowych – boiska oraz basenu (po 61% odpowiedzi). Najrzadziej korzystają z ośrodka kultury / pałacu młodzieży (tylko 23%). Często korzystają również z biblioteki (prawie co drugie dziecko) i nieco rzadziej z hali sportowej (35%). W przypadku trzech na pięć wymienionych instytucji kultury i obiektów sportowych na pierwszym miejscu, jeżeli chodzi o korzystanie z nich, dominują uczniowie z subregionu zachodniego (boisko, basen, biblioteka), a na przeciwległym biegunie są dzieci z północnego (w każdym przypadku na ostatnim miejscu, jeżeli chodzi o odsetek dzieci korzystających z instytucji kultury i rekreacji). Dzieci oczywiście najczęściej korzystają z obiektów, które są dostępne w ich okolicy – matki najwyżej oceniły dostępność biblioteki (60%) oraz boiska sportowego (56%).

Prawie połowa badanych matek uznała, że żadne negatywne czynniki nie wpływają na jej kontakt z dzieckiem (najczęściej odpowiadały tak kobiety z regionu zachodniego, a najrzadziej z północnego), co czwarta wskazywała na złe samopoczucie, zmęczenie, stres, pośpiech, a co piąta na przedążenie obowiązkami zawodowymi.

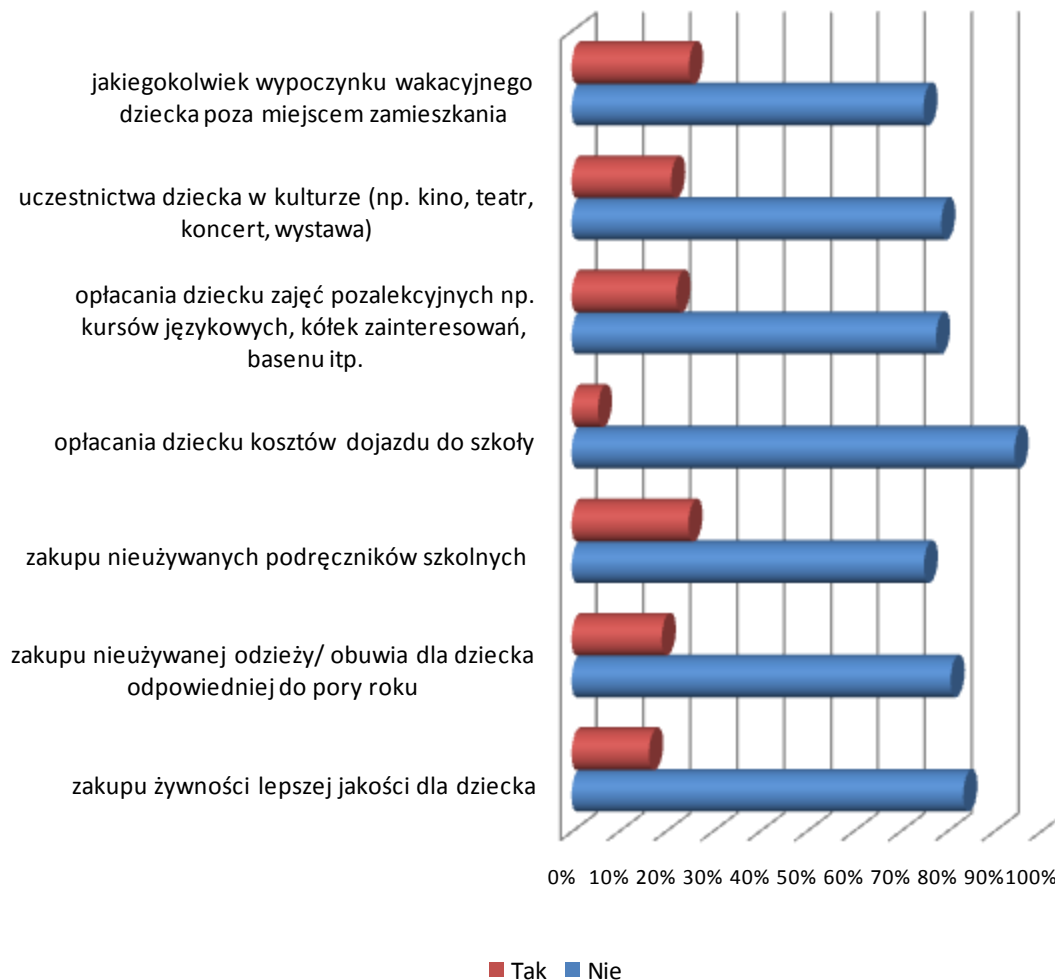
Najwyższy stopień satysfakcji przynoszą kobietom osiągnięcia ich dzieci – tak odpowiedziało 67% respondentek, tylko o punkt procentowy niżej oceniły ankietowane stopień satysfakcji z życia rodzinnego (66%). Znacznie niżej oceniły natomiast panie stopień satysfakcji z własnej pracy zawodowej (44%). Poziom stresu życiowego w badanej populacji kobiet z województwa śląskiego jako wysoki oceniło aż 46% badanych.

Wnioski płynące z wielu pytań oraz analiza indeksu szans i zagrożeń potwierdzają, że warunki życia dzieci w poszczególnych subregionach województwa śląskiego są zróżnicowane – wydaje się, że najlepiej wygląda sytuacja dzieci z subregionu zachodniego (np. mają dobry dostęp do obiektów kultury i rekreacji oraz do opieki lekarskiej, zwłaszcza specjalistycznej, a ich matki mocniej niż pozostałe wierzą w przyszły sukces swoich dzieci i nie dostrzegają negatywnych czynników, które zaburzałyby ich relacje z dzieckiem; ich sytuacja materialna jest również najkorzystniejsza). Stosunkowo najslabiej wypada pod wieloma względami subregion północny (np. dzieci z tego podregionu najrzadziej korzystają z obiektów kulturalnych i sportowych, bo mają do nich gorszy dostęp, najrzadziej uczestniczą w dodatkowych zajęciach pozaszkolnych – najczęściej z przyczyn finansowych). Pozostałe dwa subregiony – centralny i południowy – sytuują się pośrodku, wypadają gorzej niż „lider” i lepiej niż podregion północny.

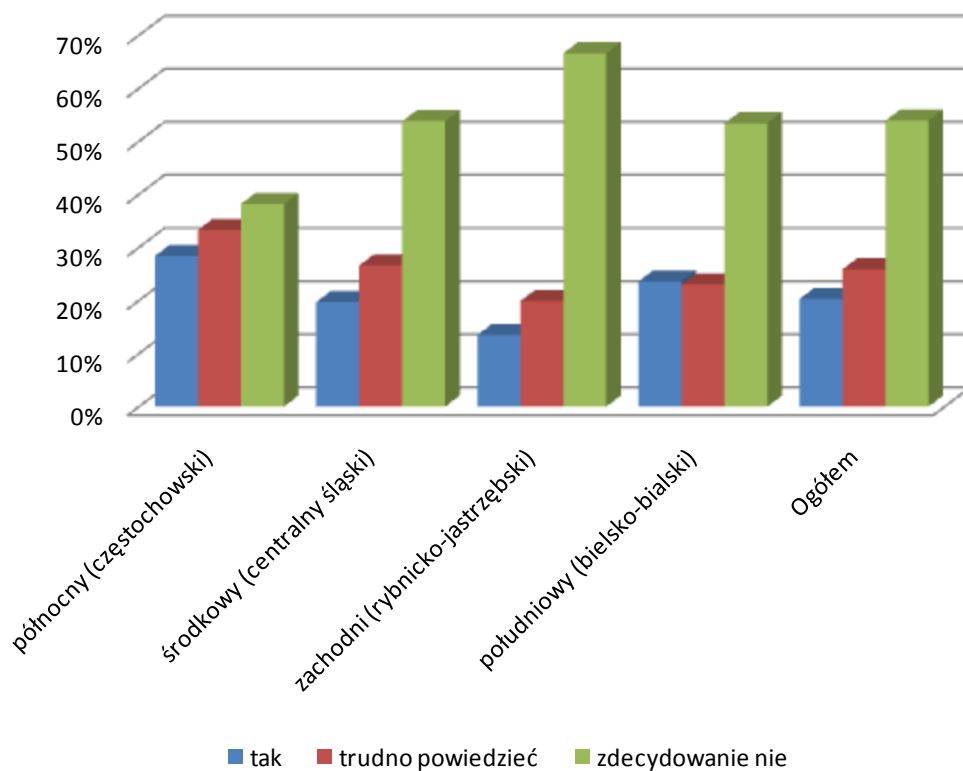
7. Wykresy

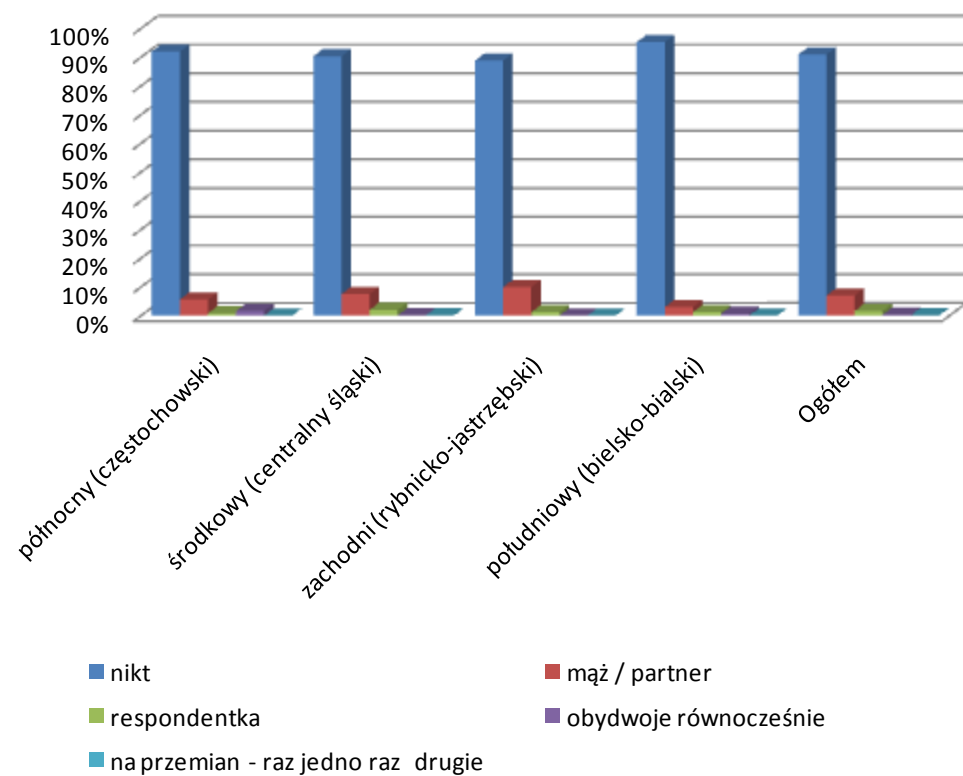
Czy w 2008 r. była Pani zmuszona z powodów finansowych do rezygnacji z:

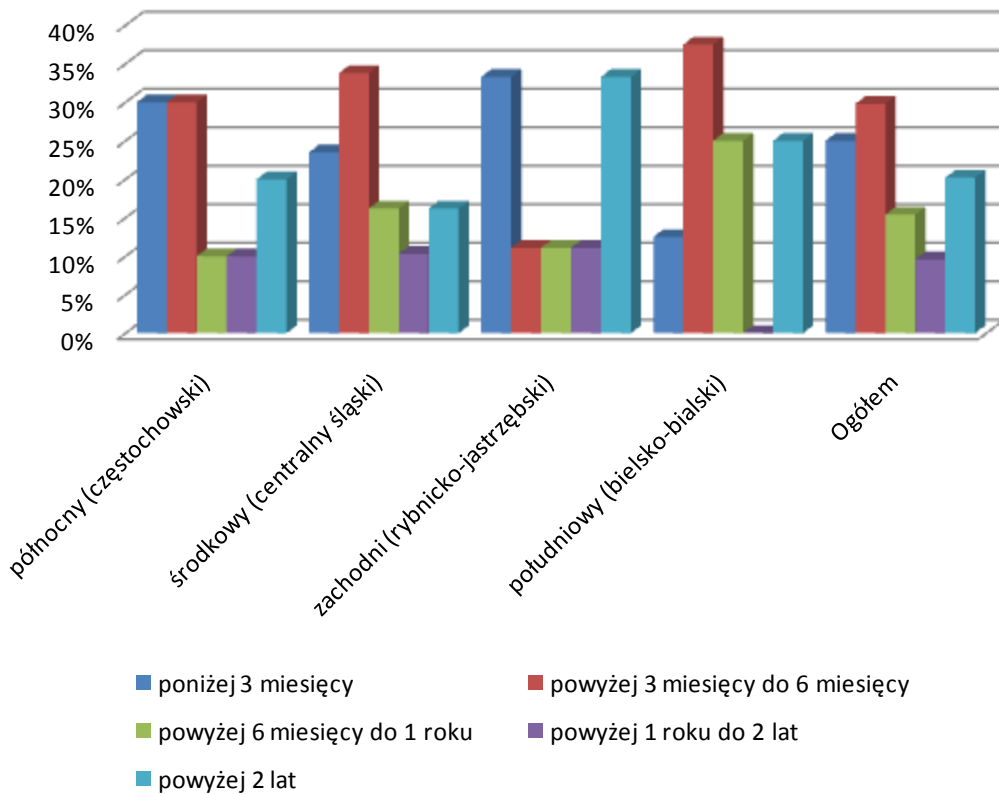
Czy obawia się Pani utraty pracy?

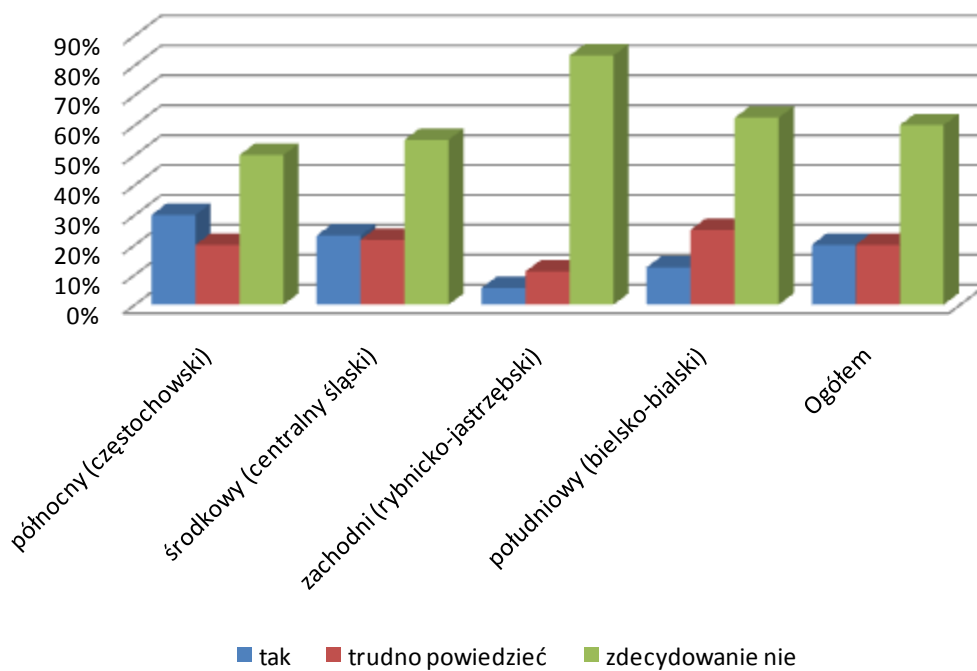
Kto z Państwa w okresie od 2006 roku wyjeżdżał zagranicę w celach zarobkowych?

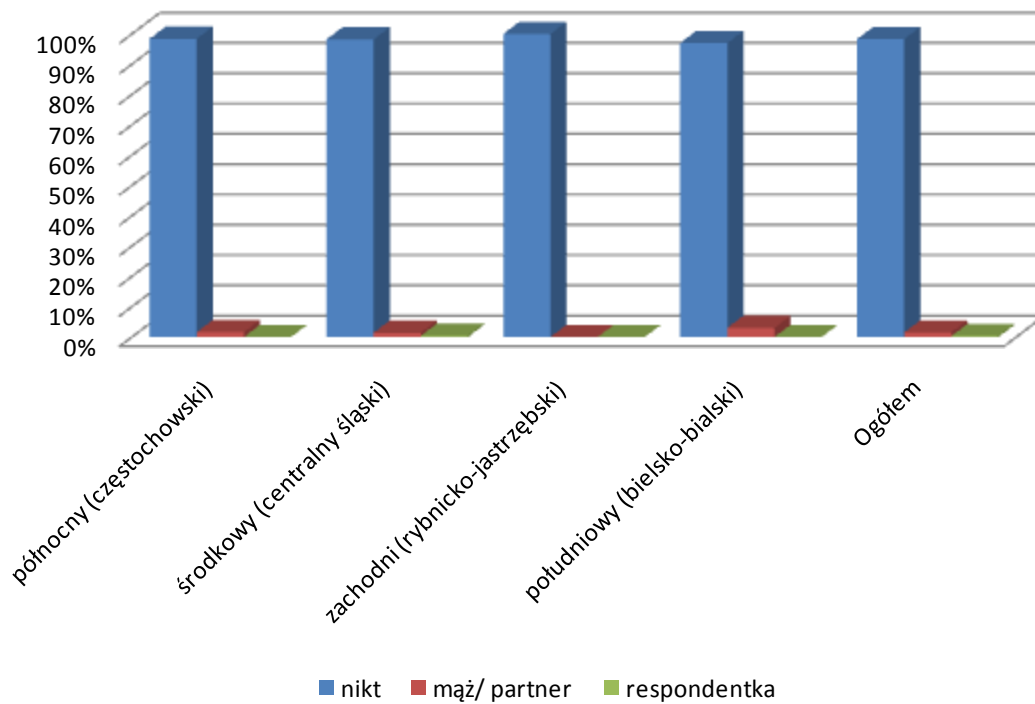
Jak długie to były wyjazdy?

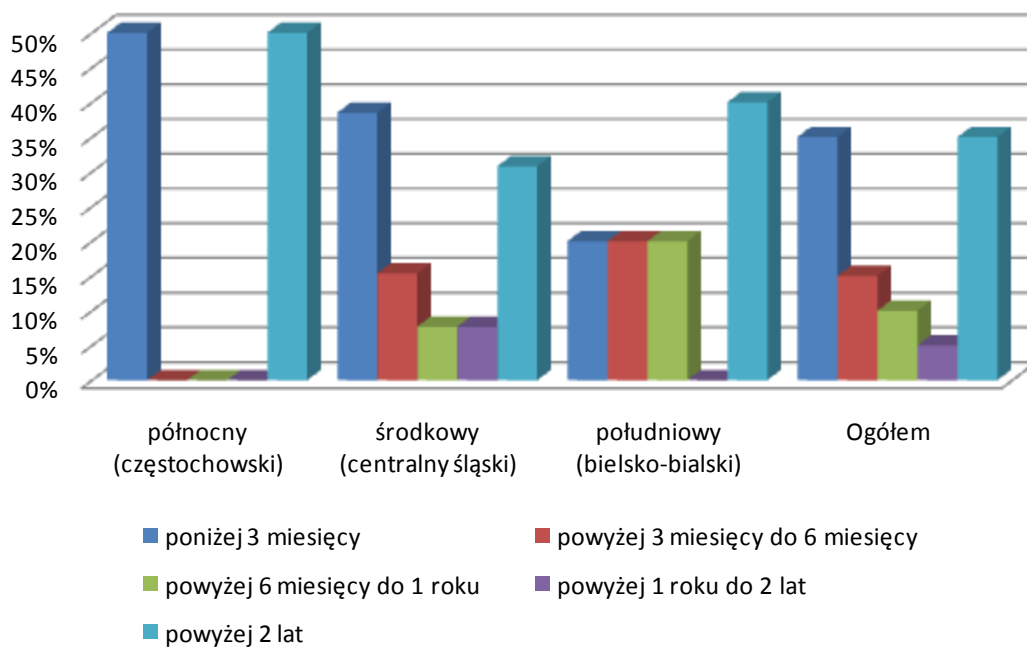
Czy w Pani ocenie wyjazdy te niekorzystnie wpłynęły na Państwa kontakt z dzieckiem?

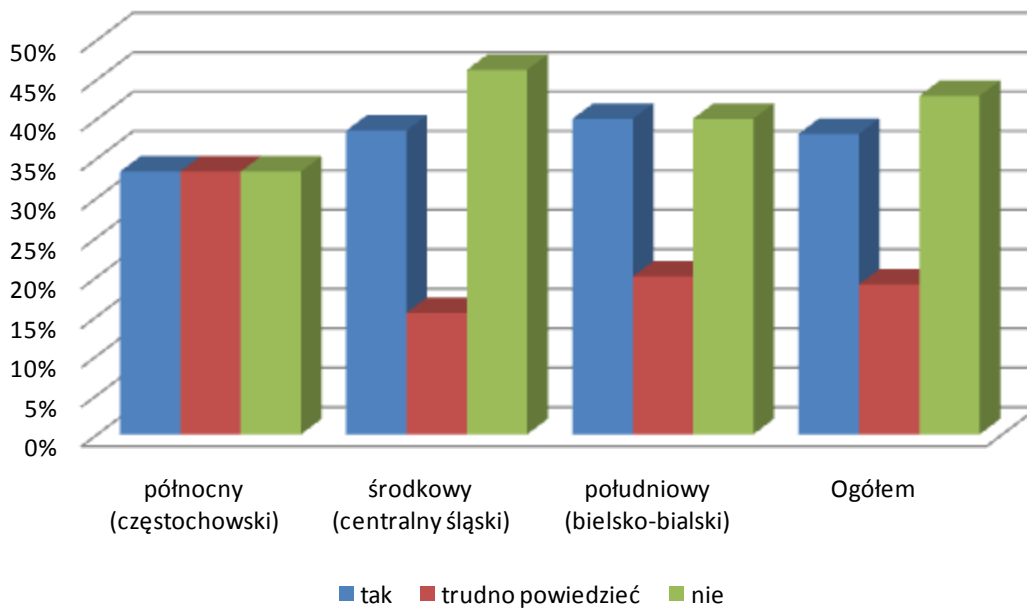
Kto z Państwa w okresie od 2006 roku pracował i mieszkał w innym województwie niż województwo zamieszkania?

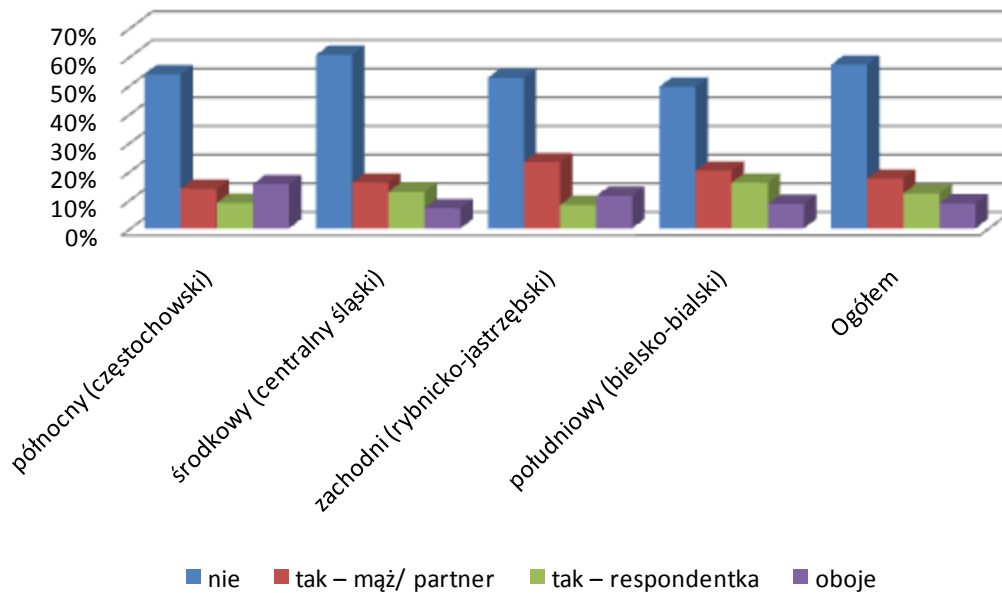
Jak długo Państwo pracowali w taki sposób?

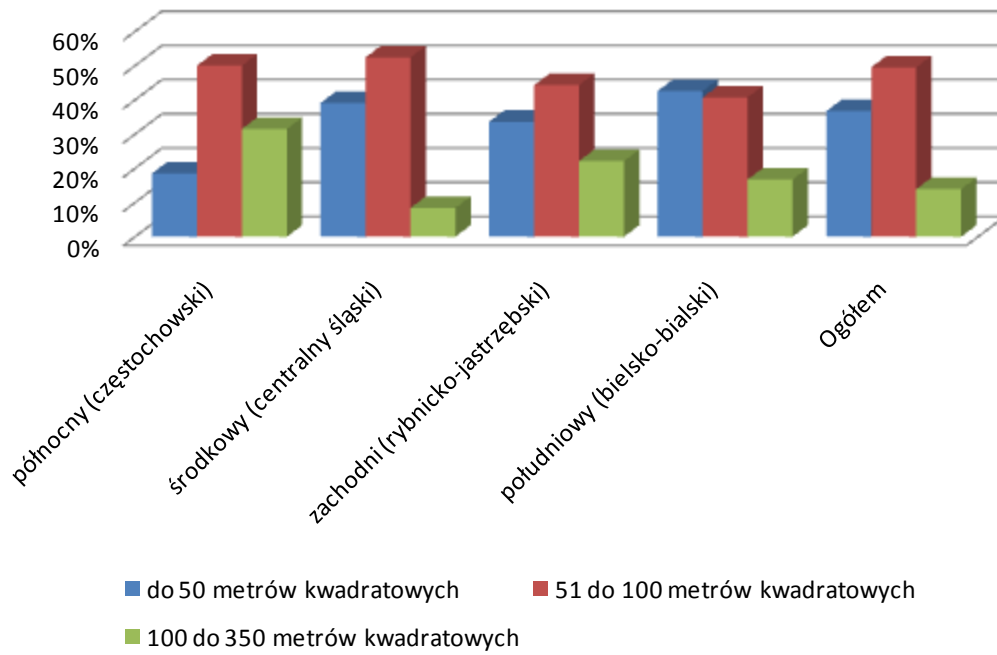
**Czy w Pani ocenie praca poza domem niekorzystnie
wpłynęła na Państwa kontakt z dzieckiem?**

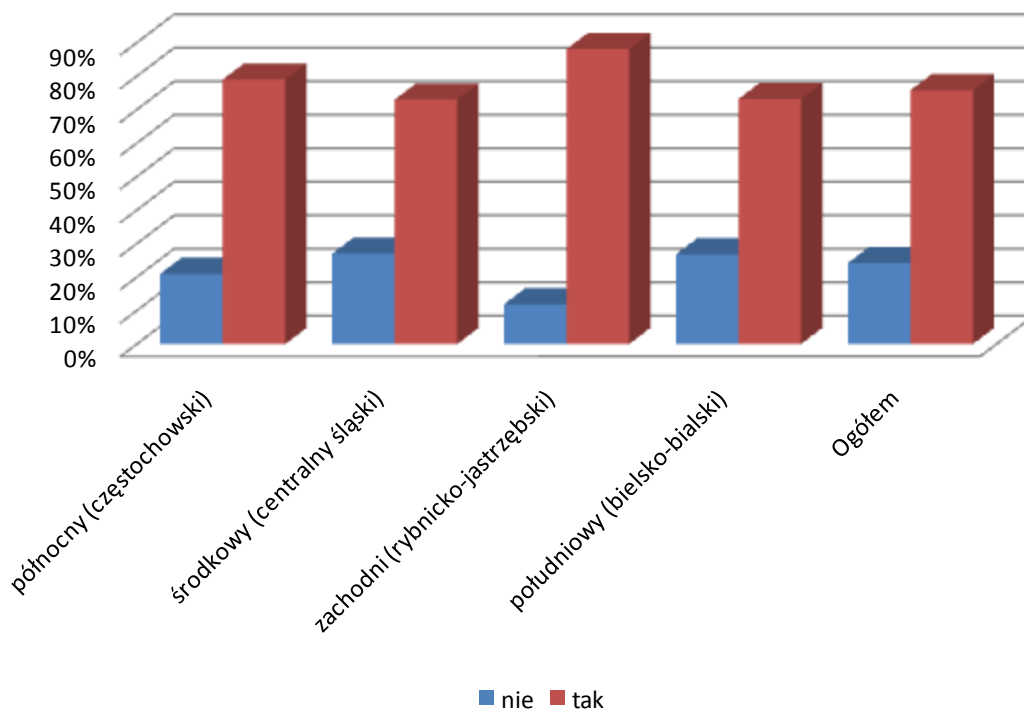
**Czy obecnie ktoś z Państwa regularnie pracuje w
weekendy (w soboty-niedziele)?**

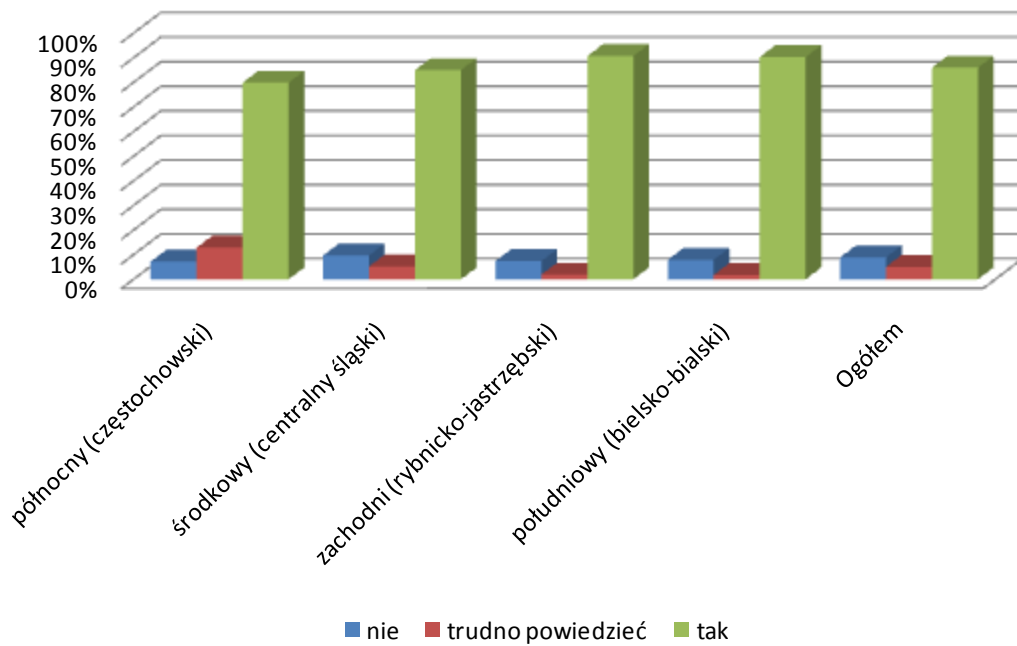
Ile metrów kwadratowych liczy Państwa mieszkanie?

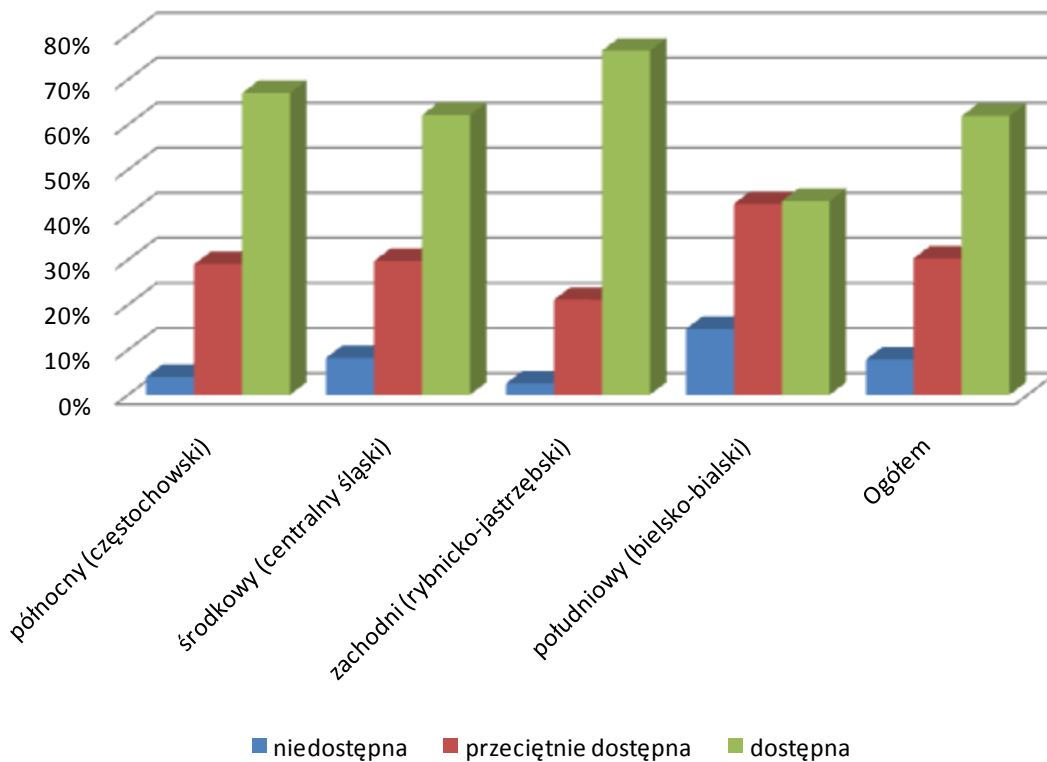
Czy Pani dziecko posiada własny pokój?

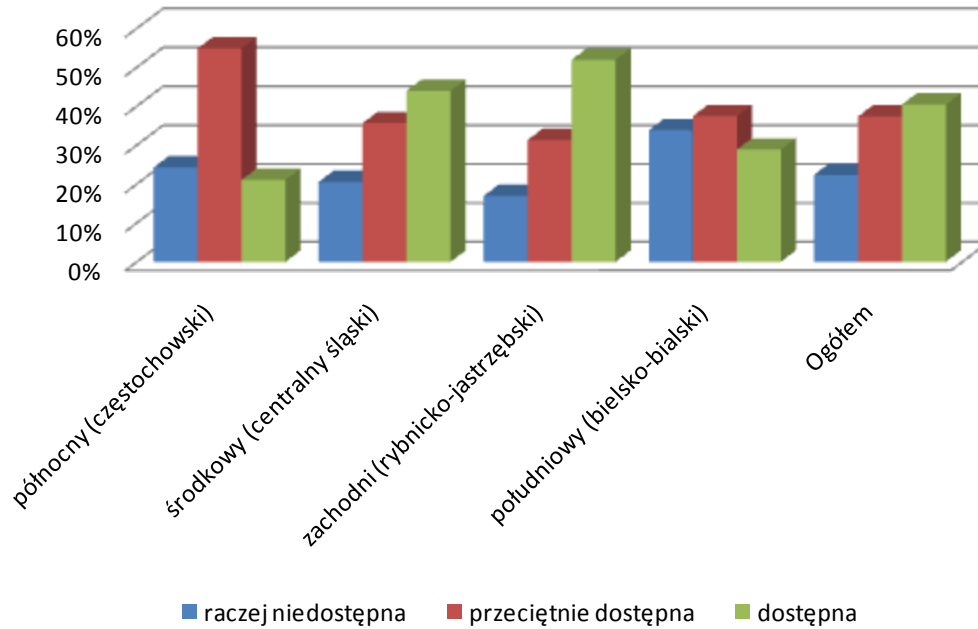
Czy jest Pani zadowolona ze stanu zdrowia swojego dziecka?

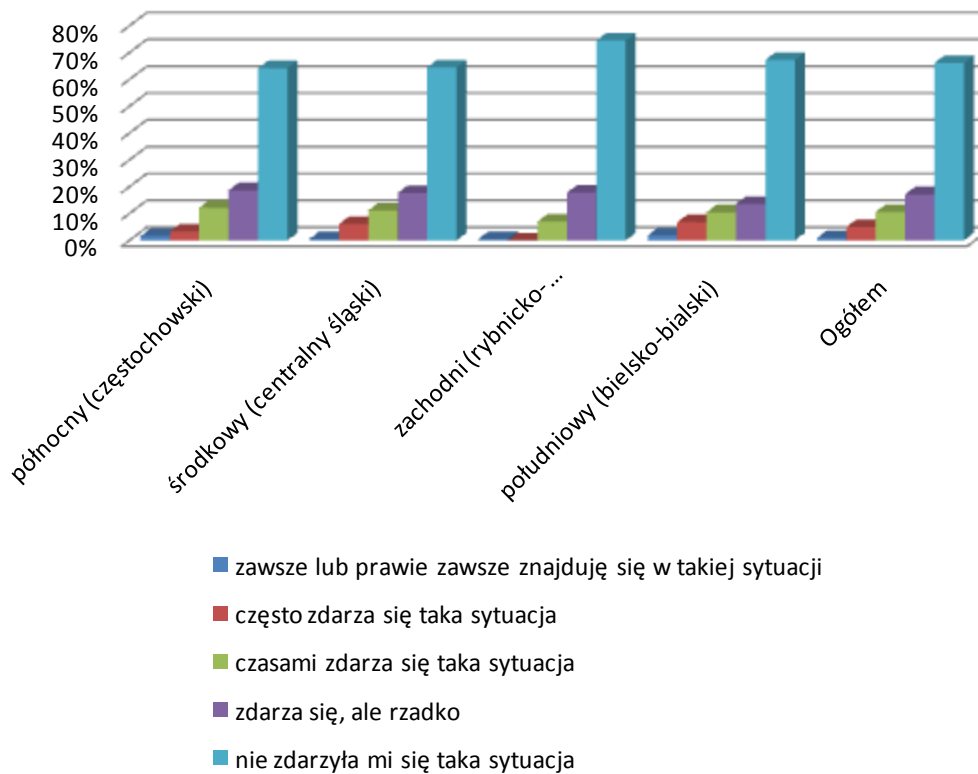
Jak określiłaby Pani dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka?

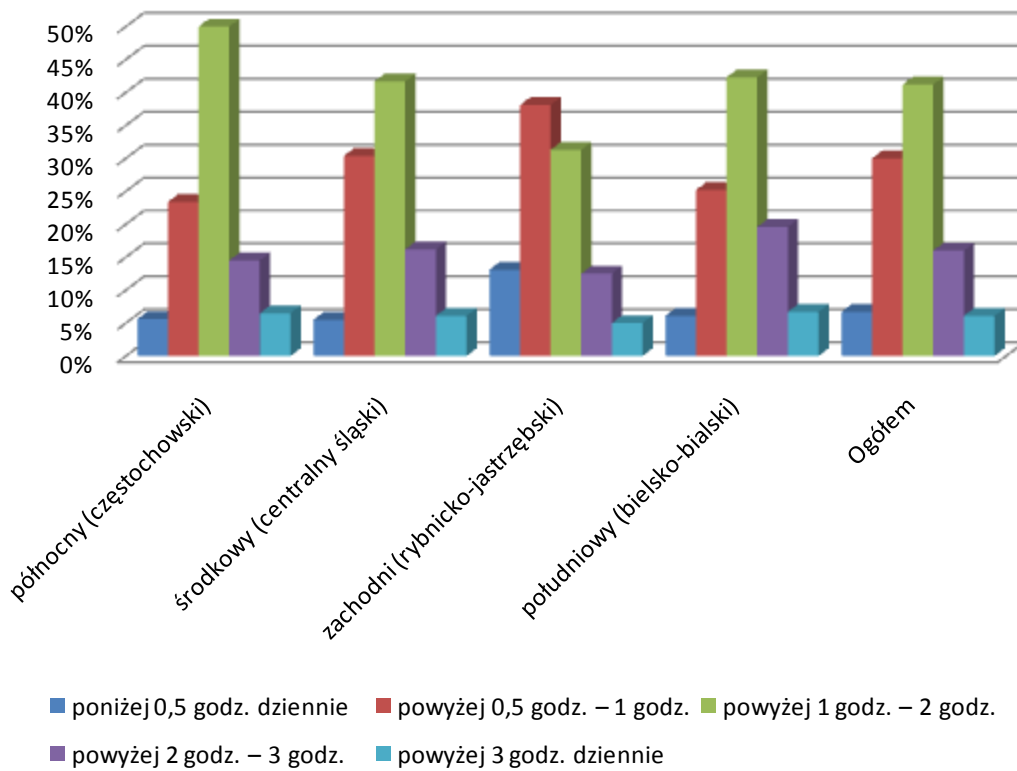
Jak określiłaby Pani dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka?

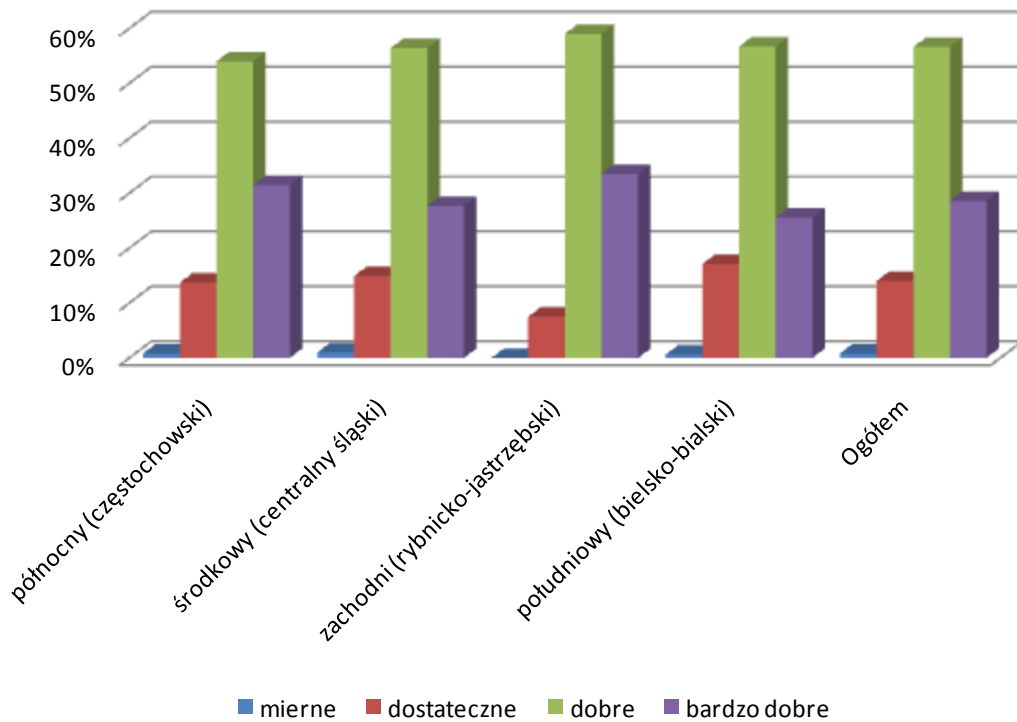
Jak często zdarza się, że nie ma Pani pieniędzy na wykupienie leków dla dziecka?

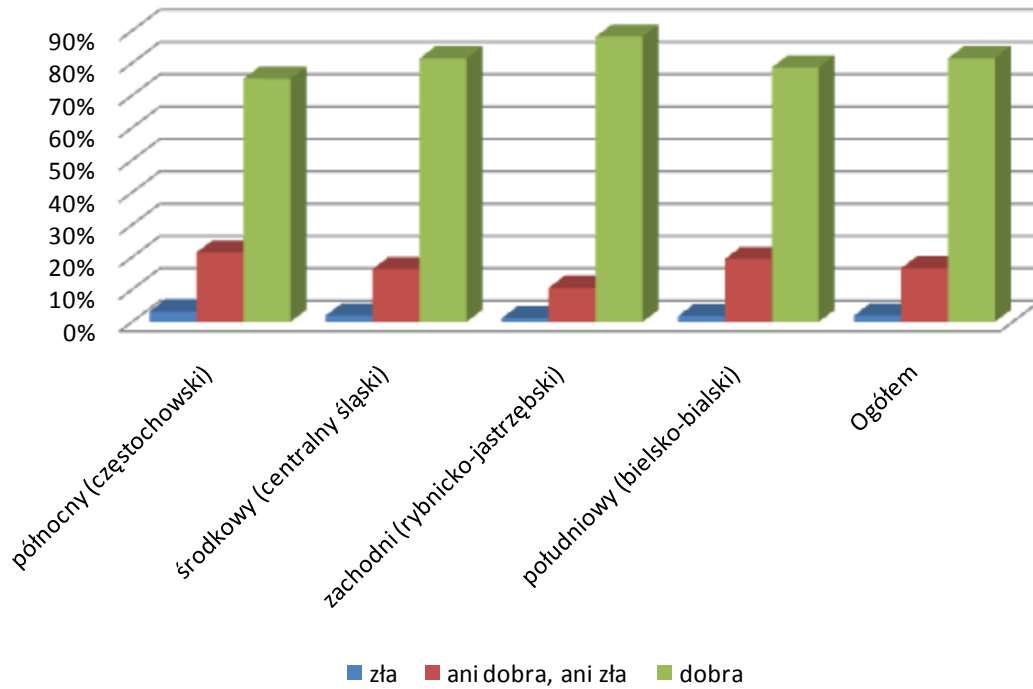
Ile czasu dziennie przeciętnie w dni powszednie Pani dziecko poświęca na naukę po szkole?

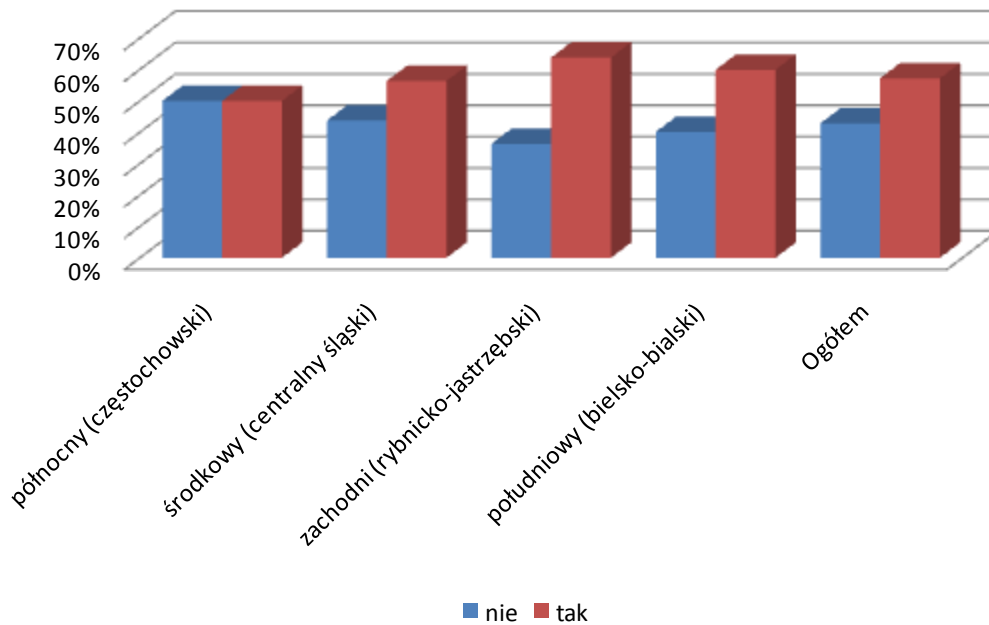
Jakie oceny w szkole otrzymuje najczęściej Pani dziecko?

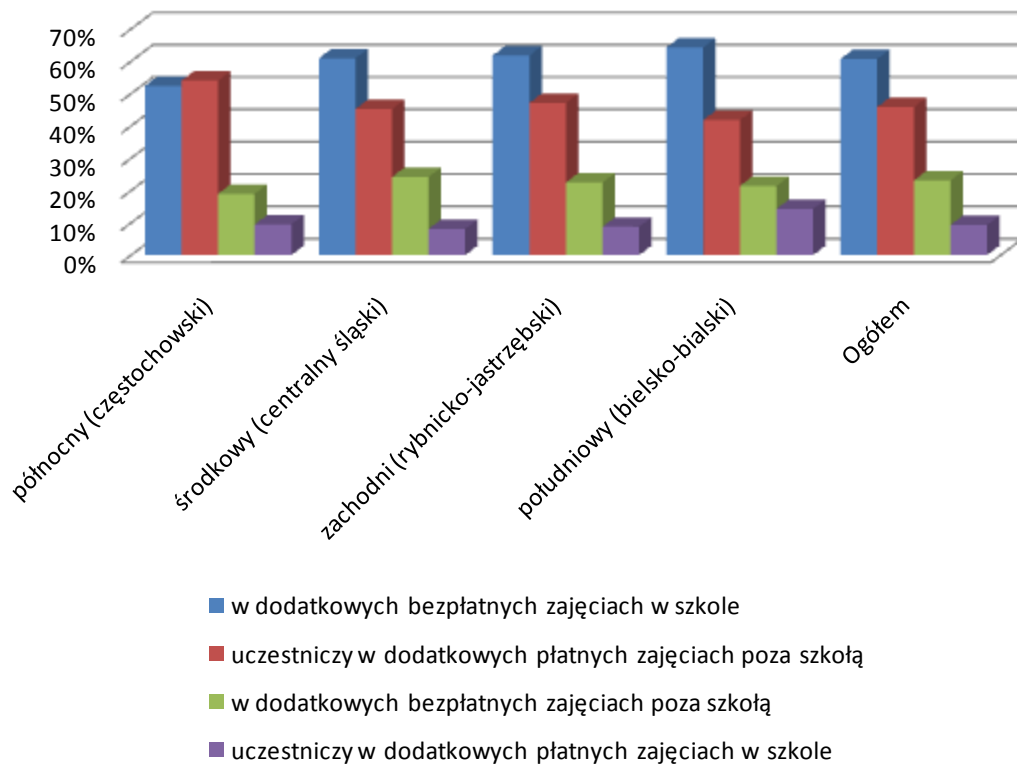
Jak Pani oceniłaby współpracę na linii dom-szkoła?

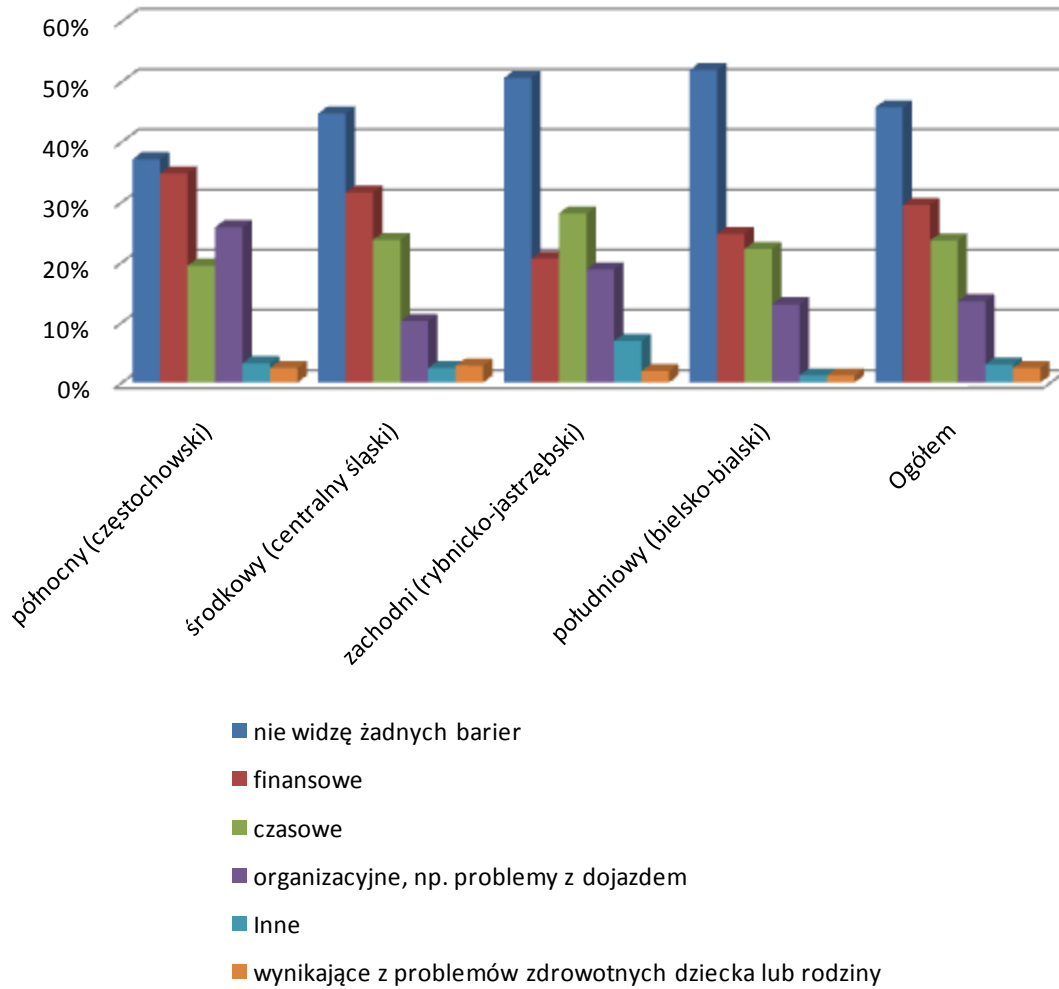
Czy w czasie pozalekcyjnym Pani dziecko uczestniczy w jakichś zajęciach dodatkowych

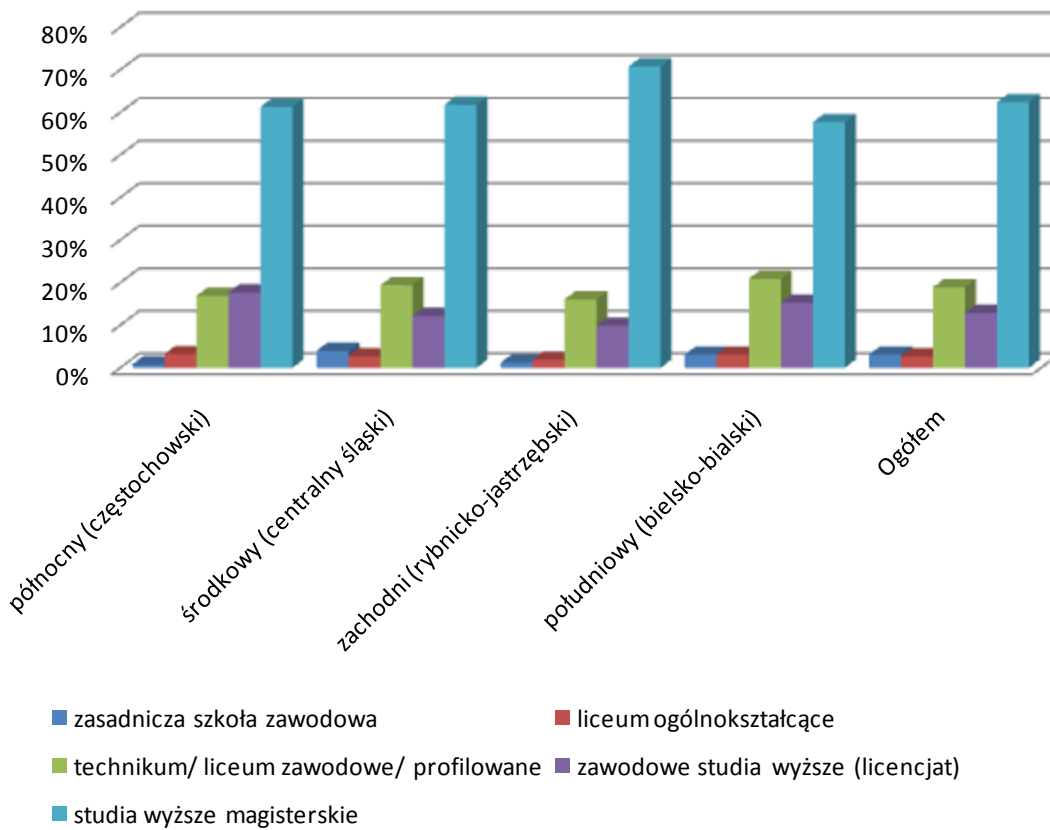
W jakich zajęciach pozalekcyjnych Pani dziecko uczestniczy?

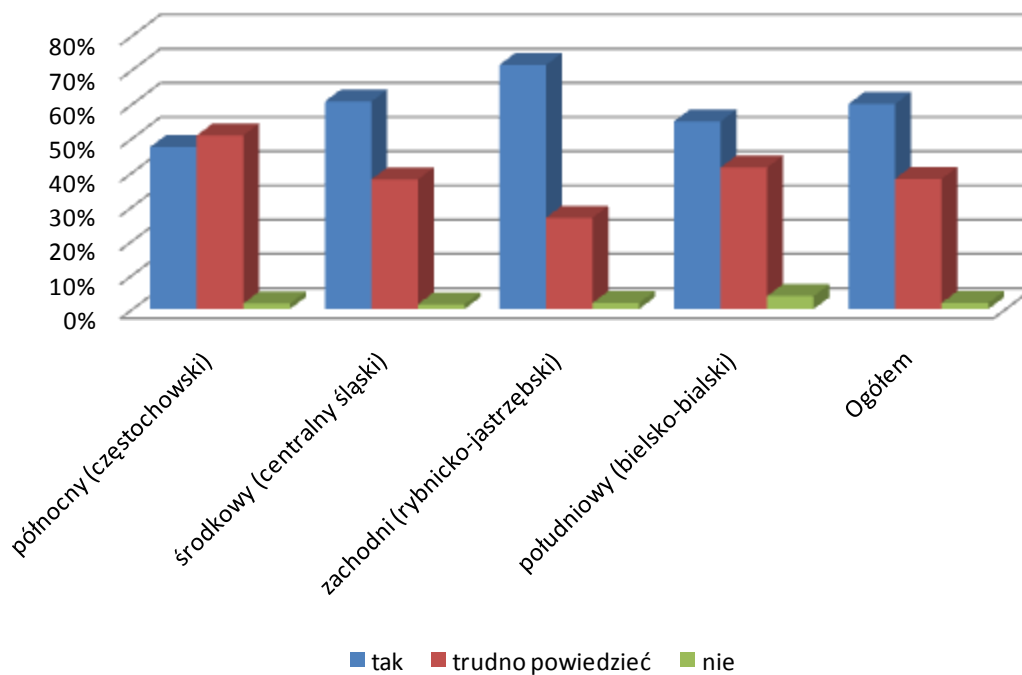
Czy widzi Pani jakieś bariery, które powodują, że dziecko nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach, jakie uważa Pani za pożądane?

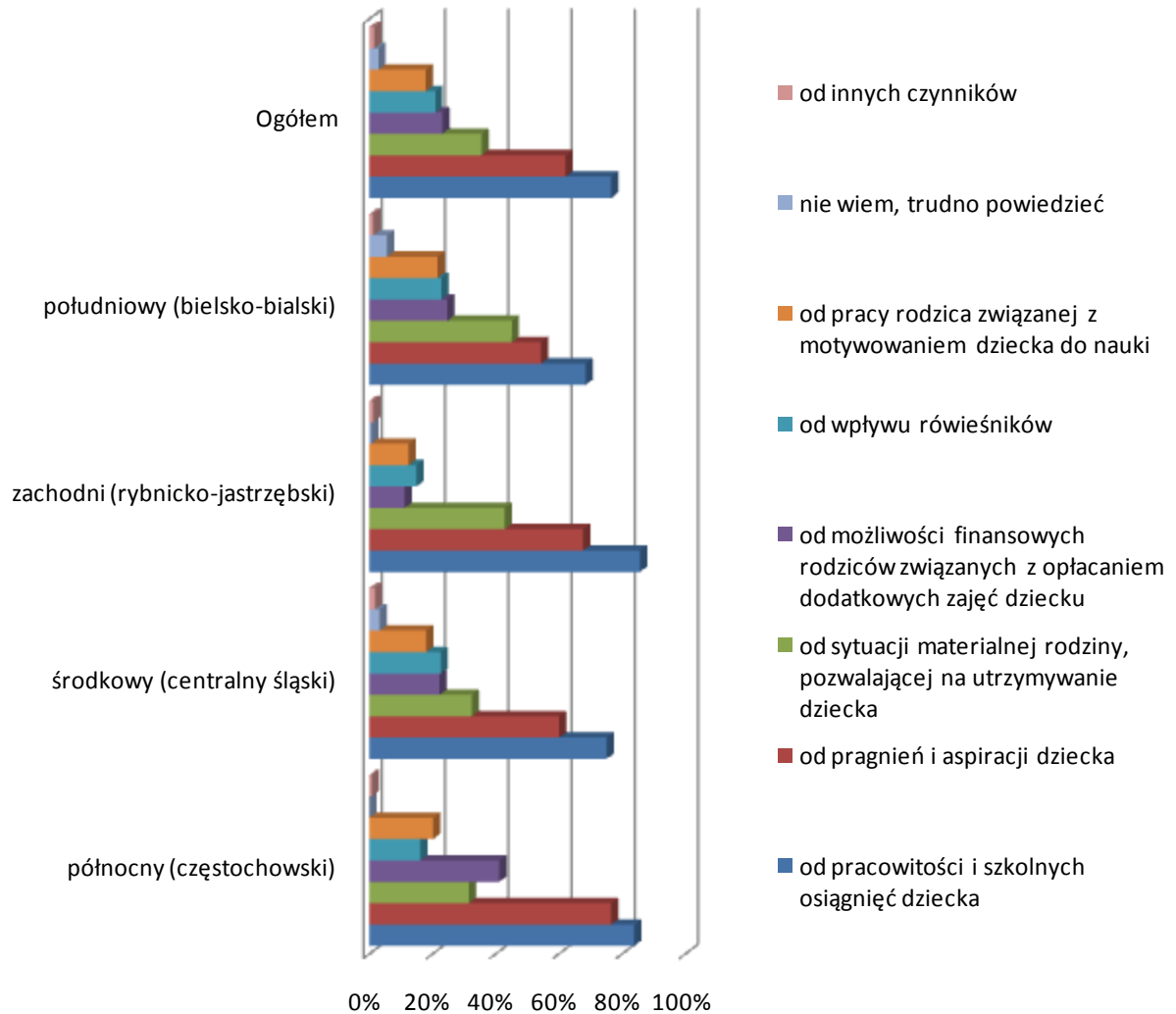
Osiągnięcie, jakiego poziomu wykształcenia przez Pani dziecko, satysfakcjonowałoby Panią?

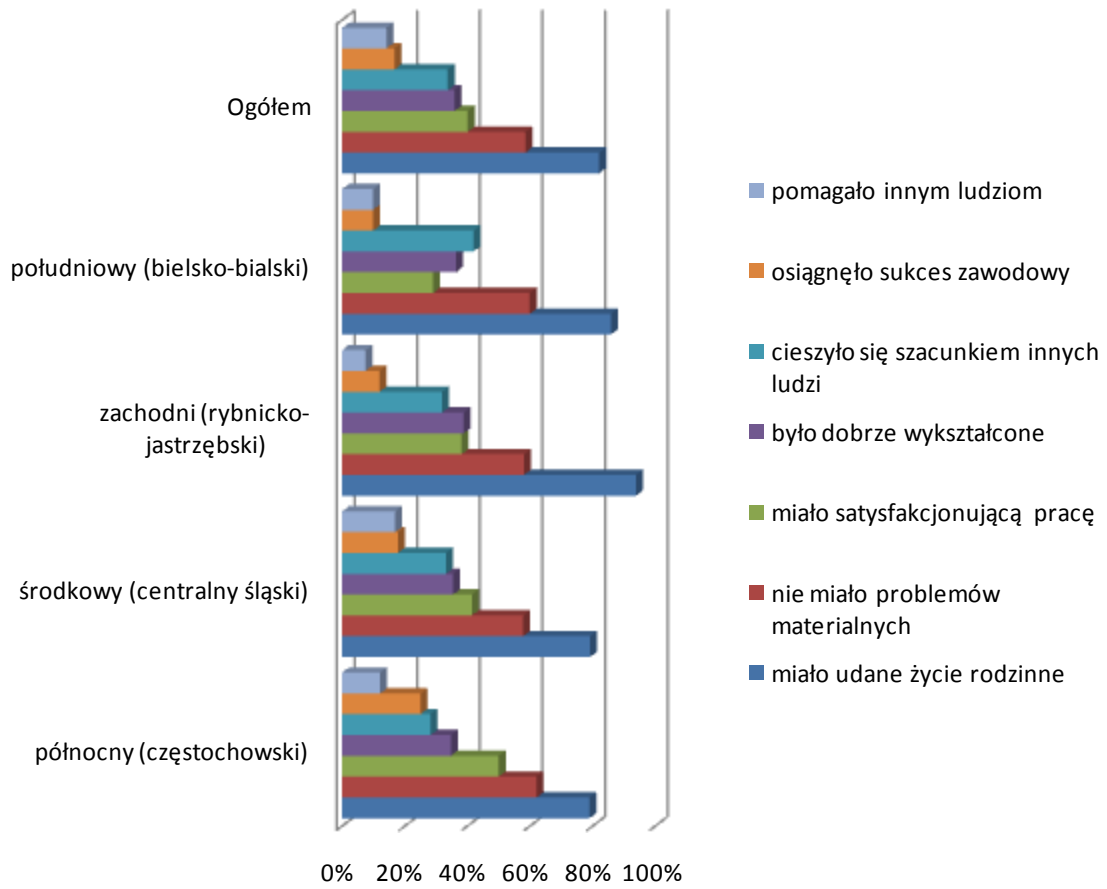
Czy sądzi Pani, że plany te uda się w przyszłości zrealizować?

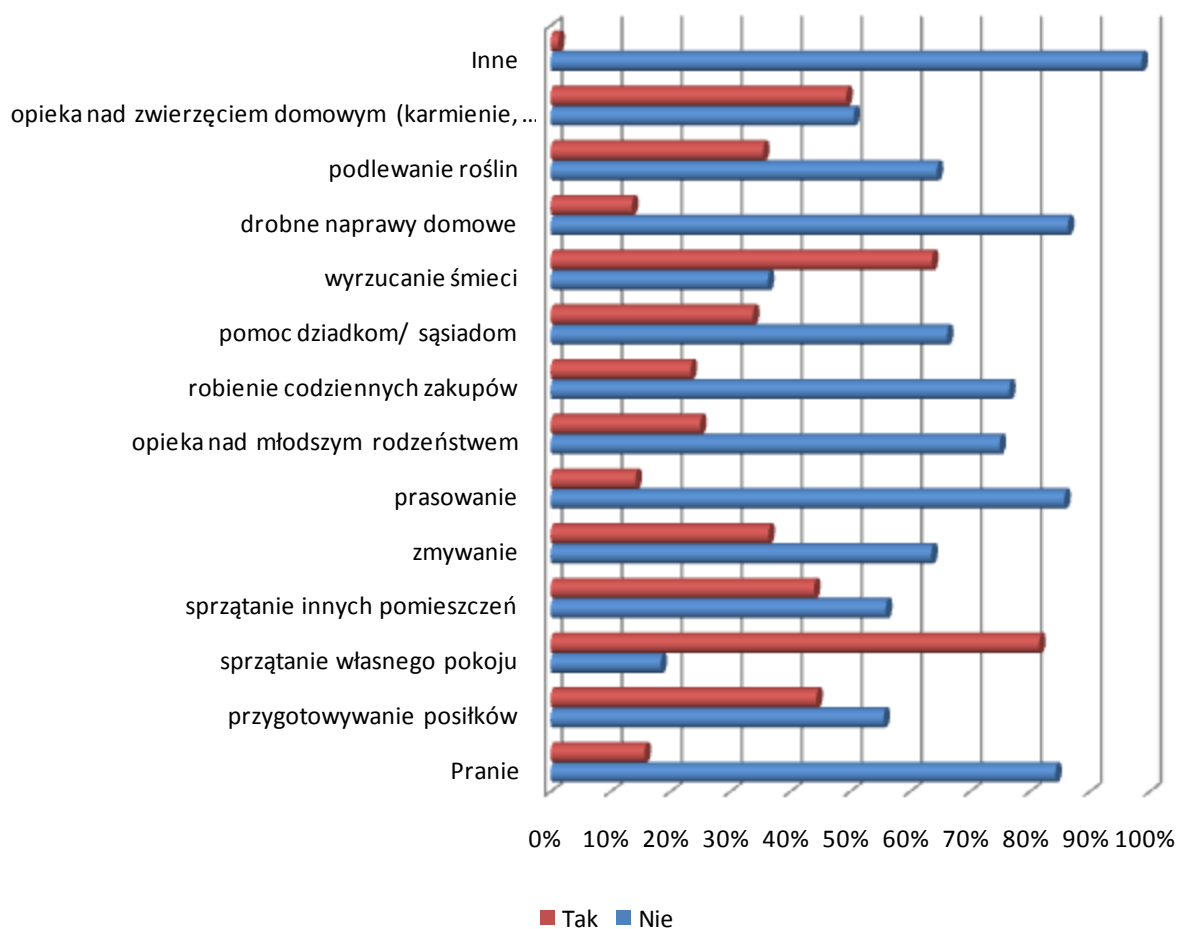
Od czego, Pani zadaniem, zależy realizacja tych planów?

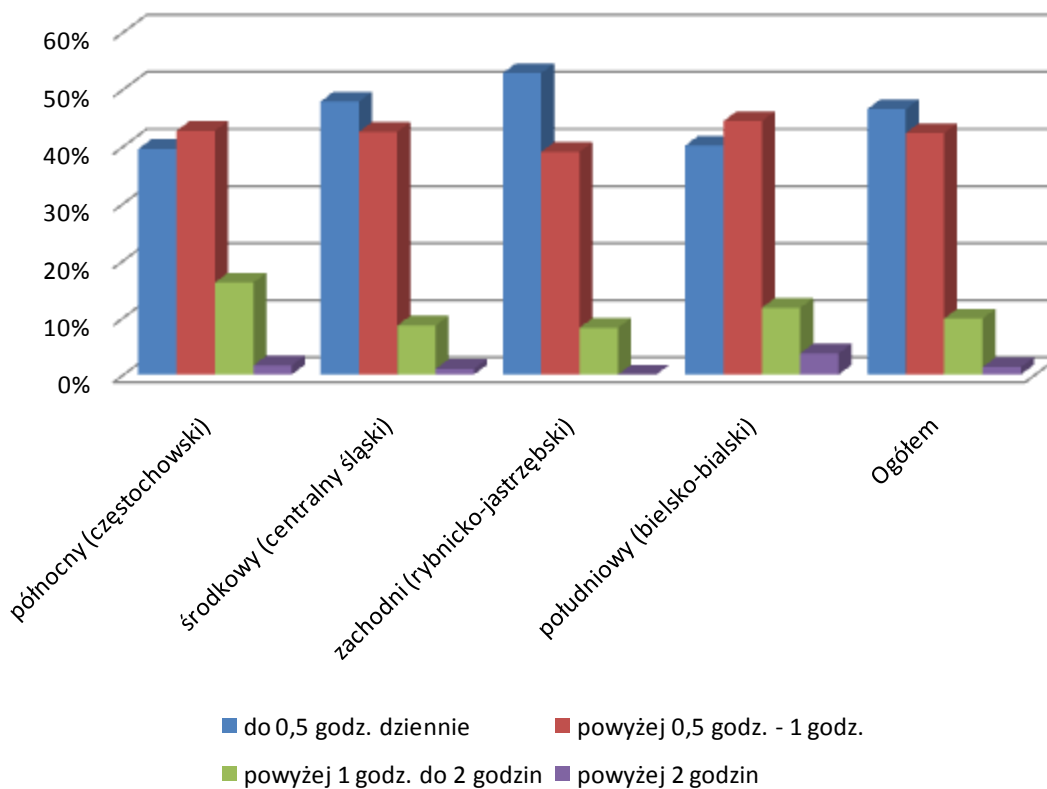
W przyszłości chciałaby, aby moje dziecko ...

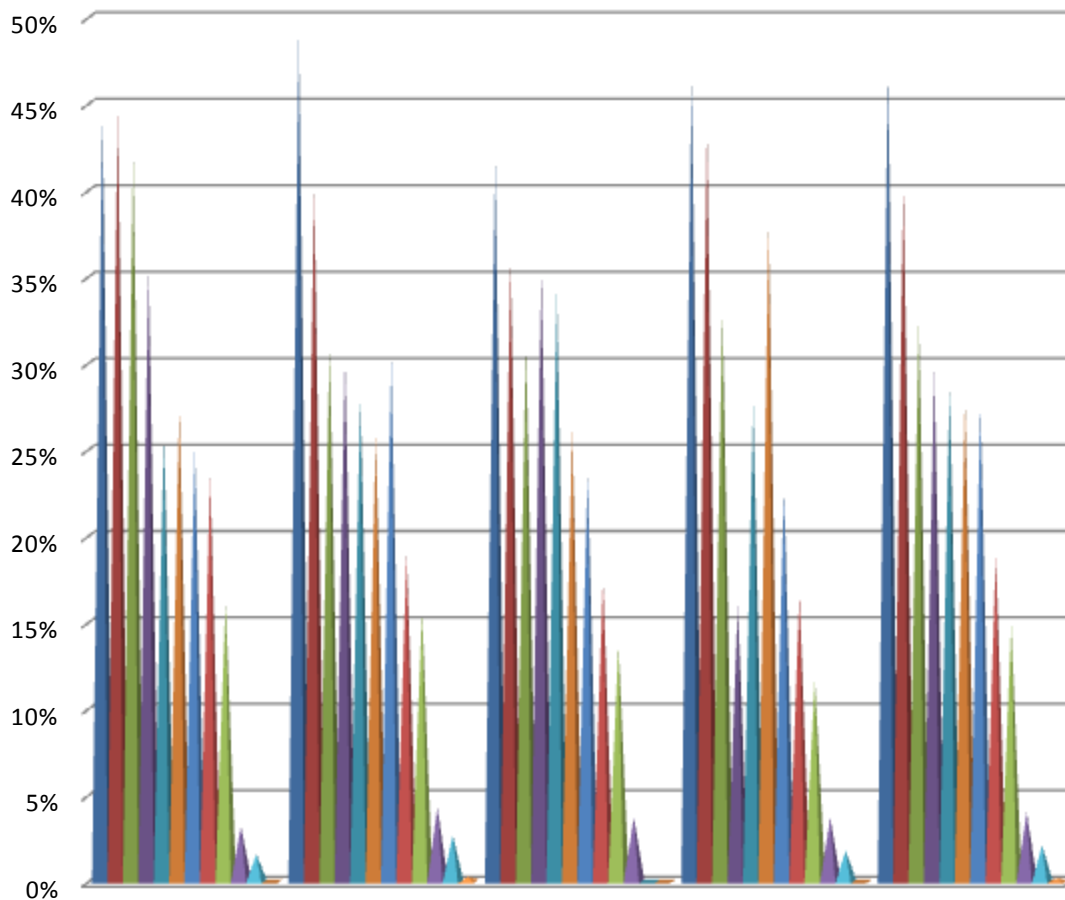
Proszę wskazać te z obowiązków, które wykonuje w domu Pani dziecko.

Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pani dziecko na obowiązki domowe?

W jaki sposób Pani dziecko najczęściej spędza wolny czas?

północny (częstochoowski)

środkowy (centralny śląski)

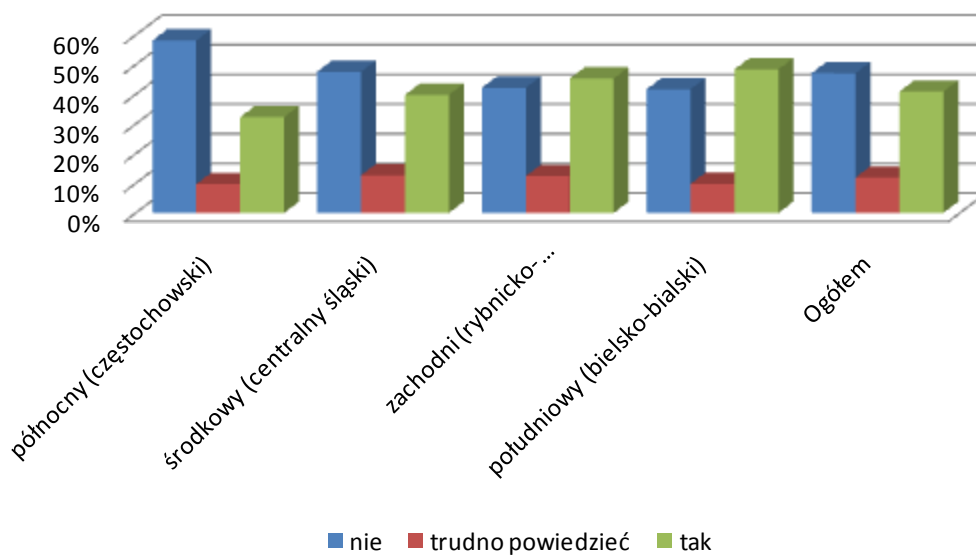
zachodni (rybnicko-jastrzębski)

południowy (bielsko-bialski)

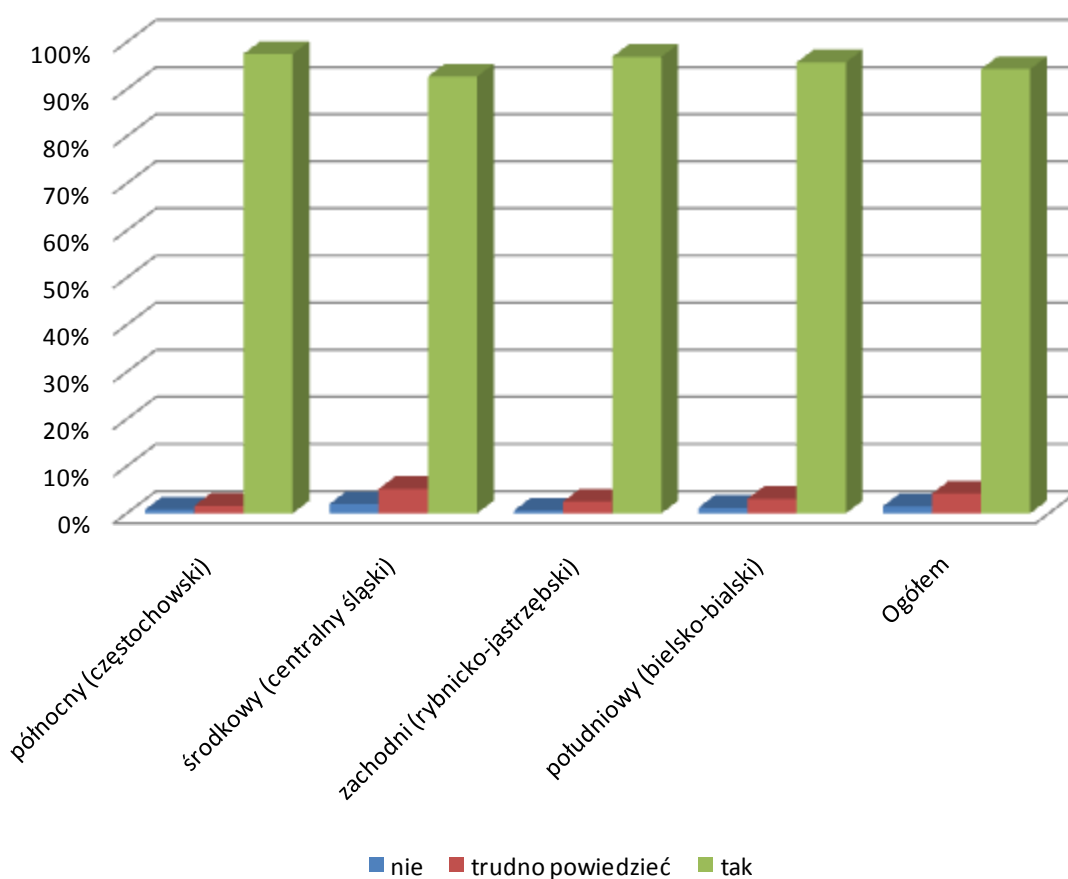
Ogółem

- gra w gry komputerowe
- ogląda telewizję/ DVD
- używa Internetu dla rozrywki
- słucha muzyki
- uprawia sport (gry zespołowe, pływanie, lekkoatletyka, gimnastyka)
- bawi się przed domem/ na podwórku/ w parku
- czyta książki dla przyjemności (inne niż lektury szkolne)
- posiada hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysowanie, pisanie itp.)
- wychodzi wieczorem z przyjaciółmi (do dyskoteki, pubu, na imprezę)
- wychodzi do centrów handlowych
- Inaczej
- gra na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze)

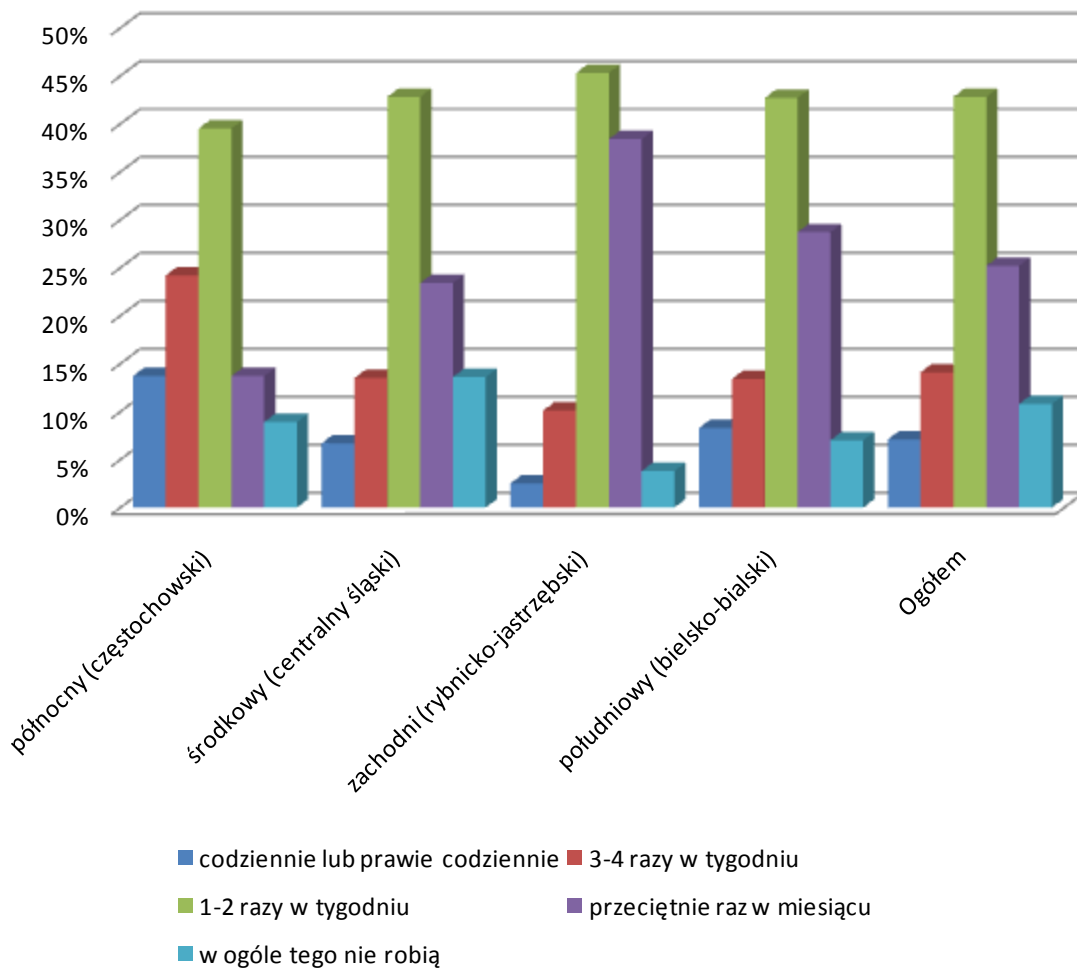
Czy organizuje Pani dziecku czas wolny?

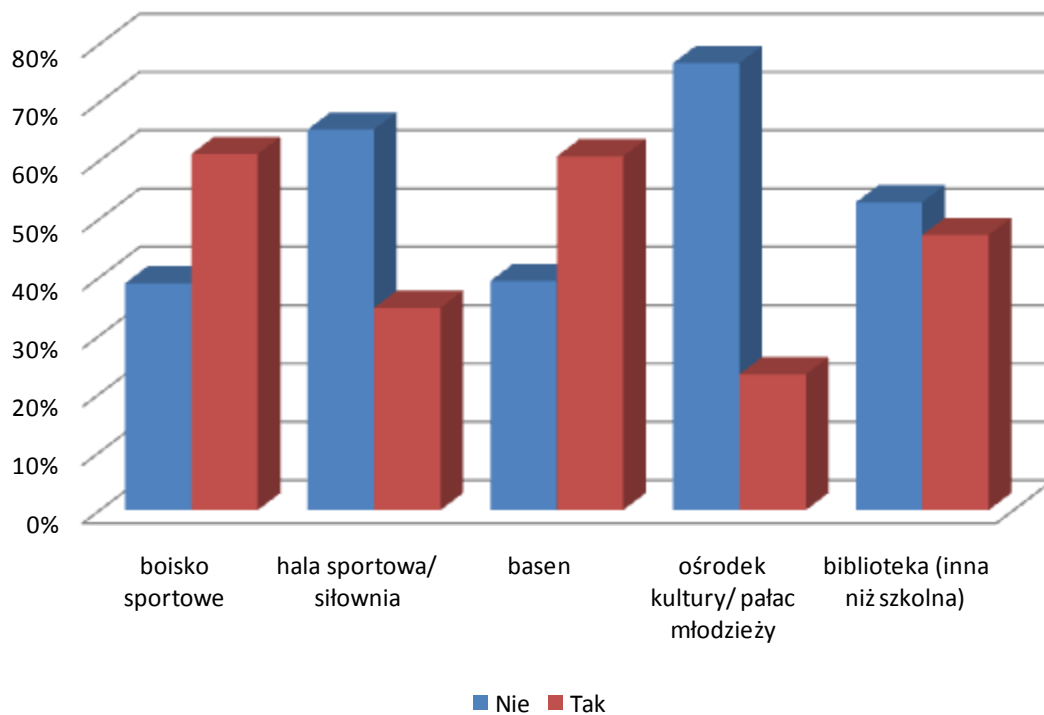
Czy Pani wie, z kim Pani dziecko spędza wolny czas?

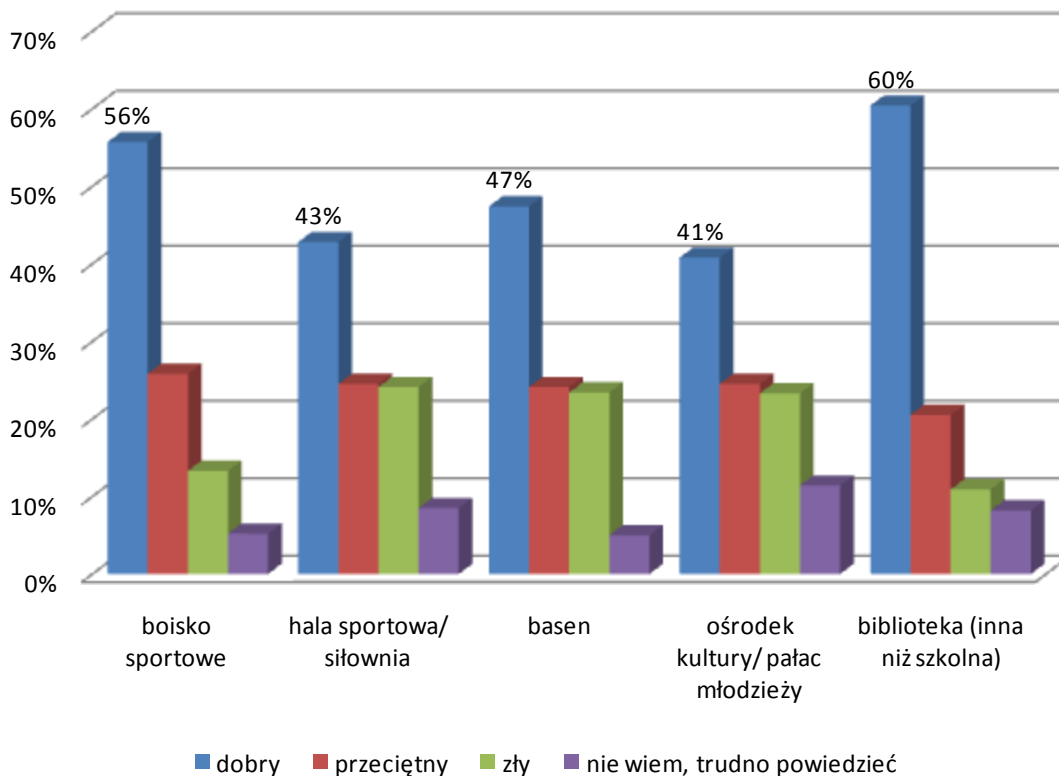
Jak często Pani dziecko odwiedzają w domu koleżanki/ koledzy z klasy?

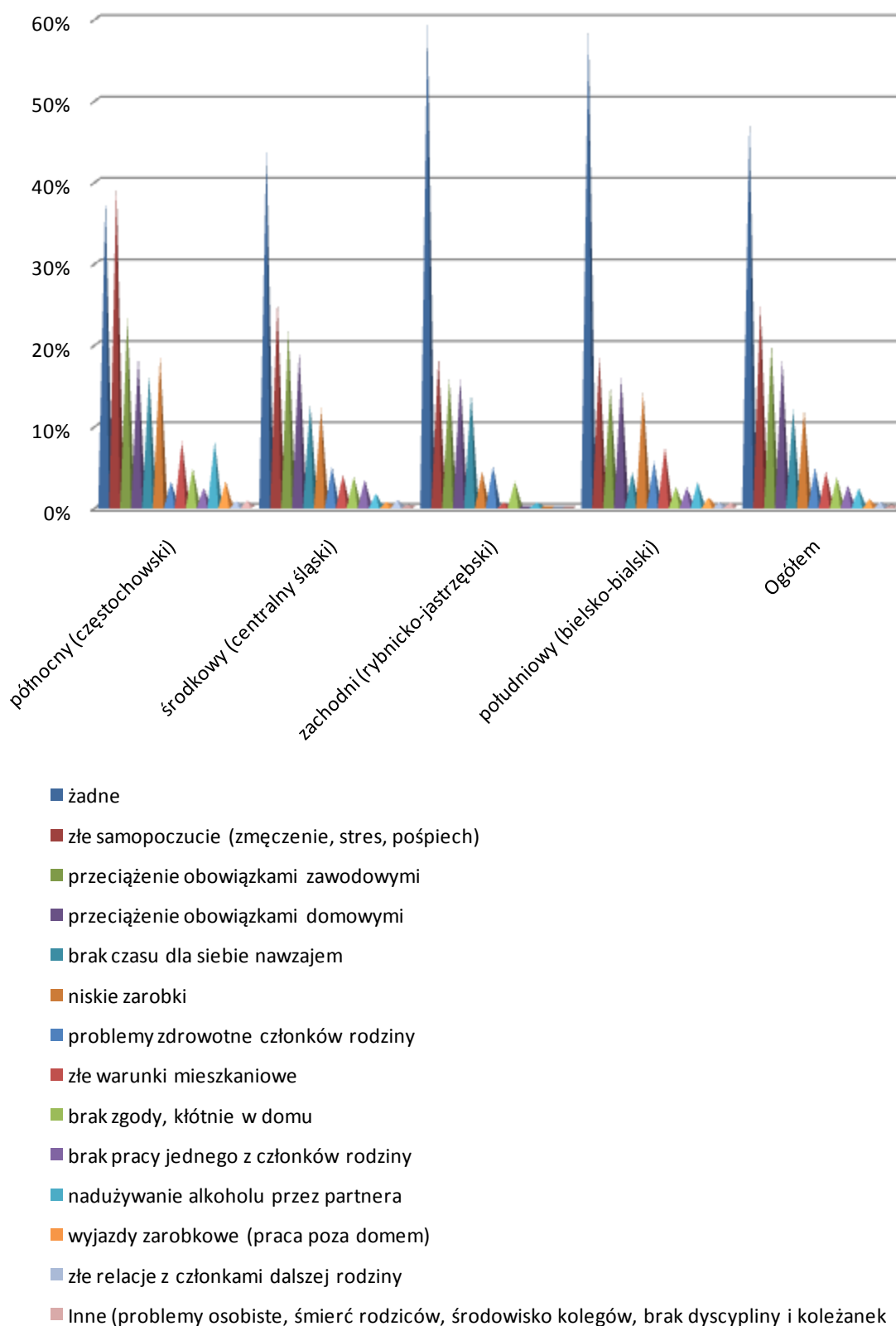
Czy Pani dziecko korzysta z następujących obiektów?

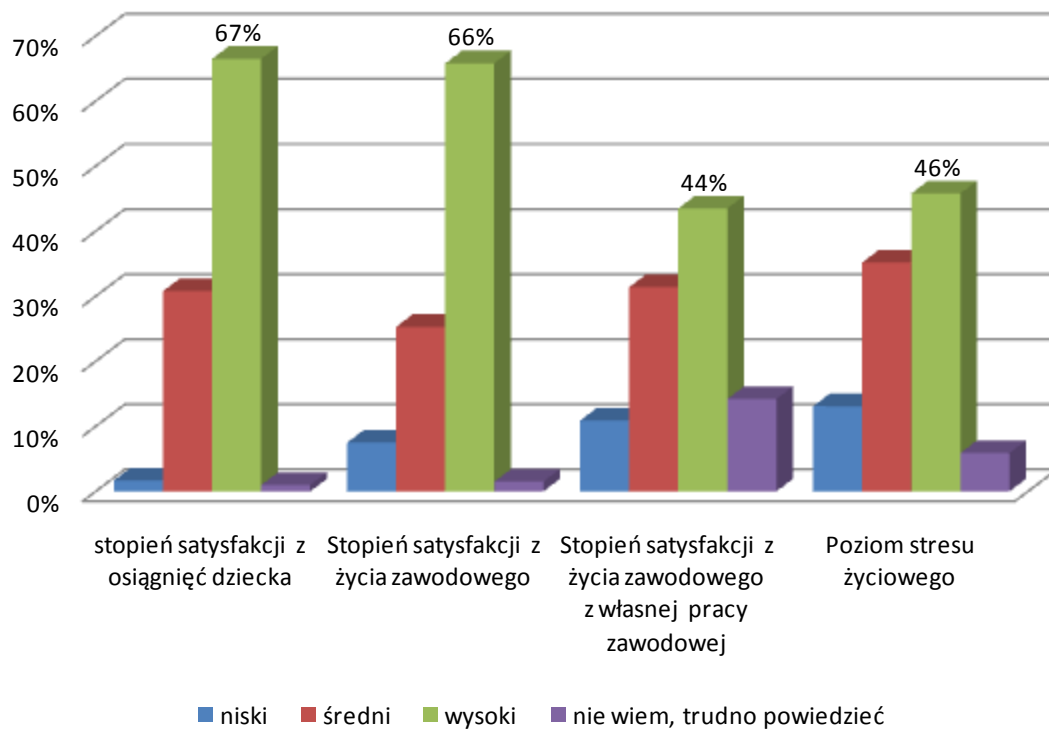
Jaki jest, Pani zdaniem, dostęp dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu w najbliższej okolicy?

Jakie negatywne czynniki mają wpływ największy na Pani kontakt z dzieckiem?

W jaki sposób określiłaby Pani następując kwestie:

8. Aneks (kwestionariusz wywiadu)

KWESTIONARIUSZ WYWIADU

Szanowna Pani

Jestem ankieterem / ankieterką **Biura Badań Społecznych OBSERWATOR**. Na zlecenie **Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego** realizujemy badania na temat „Szanse i zagrożenia w obszarze wychowania i rozwoju dzieci i młodzieży szkolnej w województwie śląskim”. Aby poznać ten obszar, niezbędne jest przeprowadzenie wywiadów z matkami dzieci w wieku szkolnym. W związku z tym, zachęcamy Panią do wzięcia udziału w badaniu, które pozwoli na lepsze zdiagnozowanie potrzeb dzieci i młodzieży oraz rodzin w naszym województwie. Jednocześnie zapewniamy, że badania są anonimowe i zostaną wykorzystane wyłącznie do celów naukowych.

A1	Czy posiada Pani dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 18 lat)?	1. Tak 2. Nie → zakończ wywiad	
M6	ANKIETER wyjaśnij, że ankieta ma dotyczyć <u>wyłącznie jednego dziecka</u> – jeżeli respondentka ma więcej niż jedno dziecko, niech w tej ankiecie odpowiada tylko na temat jednego. W jakim wieku jest Pani dziecko, które będzie opisywane w ankiecie?	ANKIETER rekrutuj zgodnie z próbą: 1. 7-12 lat 2. 13-15 lat 3. 16-18 lat	
P1	Jak Pani ocenia sytuację materialną swojej rodziny? Proszę podać <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. bardzo zła 2. raczej zła 3. przedętna 4. raczej dobra 5. bardzo dobra	
P2	Jak zmieniła się sytuacja dochodowa Pani rodziny w porównaniu do 2006 roku? Proszę podać <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. zdecydowanie się pogorszyła 2. raczej się pogorszyła 3. nie zmieniła się 4. raczej się poprawiła 5. zdecydowanie się poprawiła	
P3	Czy w 2008 r. była Pani zmuszona z powodów finansowych do rezygnacji z: <i>ANKIETER: odczytaj:</i>	0 - nie 1 - tak	
P3_1	zakupu żywności lepszej jakości dla dziecka	0	1
P3_2	zakupu nieużywanej odzieży/ obuwia dla dziecka odpowiedniej do pory roku	0	1
P3_3	zakupu nieużywanych podręczników szkolnych	0	1
P3_4	opłacania dziecku kosztów dojazdu do szkoły	0	1

P3_5	opłacania dziecku zajęć pozalekcyjnych np. kursów językowych, kółek zainteresowań, basenu itp.	0	1
P3_6	uczestnictwa dziecka w kulturze (np. kino, teatr, koncert, wystawa)	0	1
P3_7	jakiegokolwiek wypoczynku wakacyjnego dziecka poza miejscem zamieszkania	0	1
P4	Czy obawia się Pani utraty pracy? Proszę podać <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. zdecydowanie tak 2. raczej tak 3. trudno powiedzieć 4. raczej nie 5. zdecydowanie nie	
P5	Kto z Państwa w okresie od 2006 roku wyjeżdżał zagranicę w celach zarobkowych? Zaznacz <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. obydwoje równocześnie 2. respondentka 3. mąż / partner 4. na przemian - raz jedno raz drugie 5. nikt → przejdź do P8	
P6	Jak długie to były wyjazdy? (jeśli było ich kilka proszę podać średnią długość pobytu za granicą). Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. poniżej 3 miesięcy 2. powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy 3. powyżej 6 miesięcy do 1 roku 4. powyżej 1 roku do 2 lat 5. powyżej 2 lat	
P7	Czy w Pani ocenie wyjazdy te niekorzystnie wpłynęły na Państwa kontakt z dzieckiem? Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. zdecydowanie tak 2. raczej tak 3. trudno powiedzieć 4. raczej nie 5. zdecydowanie nie	
P8	Kto z Państwa w okresie od 2006 roku pracował i mieszkał w innym województwie niż województwo zamieszkania?	1. obydwoje równocześnie 2. respondentka 3. mąż/ partner 4. na przemian - raz jedno raz drugie 5. nikt → przejdź do P11	
P9	Jak długo Państwo pracowali w taki sposób? (jeśli było kilka takich sytuacji, to proszę podać średnią długość czasu pracy w innym województwie). Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. poniżej 3 miesięcy 2. powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy 3. powyżej 6 miesięcy do 1 roku 4. powyżej 1 roku do 2 lat 5. powyżej 2 lat	
P10	Czy w Pani ocenie praca poza domem niekorzystnie wpłynęła na Państwa kontakt z dzieckiem? Proszę podać <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.	1. zdecydowanie tak 2. raczej tak 3. trudno powiedzieć 4. raczej nie 5. zdecydowanie nie	
P11	Czy obecnie ktoś z Państwa regularnie	1. tak – respondentka 2. tak – mąż/ partner	

	pracuje w weekendy (w soboty-niedziele)? <i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i>	3. oboje 4. na przemian – raz jedno, raz drugie 5. nie
P12	Ile metrów kwadratowych liczy Państwa mieszkanie?
P13	Czy Pani dziecko posiada własny pokój?	1. nie 5. tak
P14	Czy jest Pani zadowolona ze stanu zdrowia swojego dziecka? <i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i>	1. zdecydowanie nie 2. raczej nie 3. trudno powiedzieć 4. raczej tak 5. zdecydowanie tak
P15	Jak określiłaby Pani dostęp do <u>podstawowej</u> opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka? <i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i>	1. zdecydowanie niedostępna 2. raczej niedostępna 3. przedawnienie dostępna 4. raczej dostępna 5. zdecydowanie dostępna
P16	Jak określiłaby Pani dostęp do <u>specjalistycznej</u> opieki zdrowotnej świadczonej w ramach NFZ dla swojego dziecka?	1. zdecydowanie niedostępna 2. raczej niedostępna 3. przedawnienie dostępna 4. raczej dostępna 5. zdecydowanie dostępna
P17	Jak często zdarza się, że nie ma Pani pieniędzy na wykupienie leków dla dziecka? <i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i>	1. zawsze lub prawie zawsze znajduję się w takiej sytuacji 2. często zdarza się taka sytuacja 3. czasami zdarza się taka sytuacja 4. zdarza się, ale rzadko 5. nie zdarzyła mi się taka sytuacja
P18	Ile czasu dziennie przeciętnie w dni powszednie Pani dziecko poświęca na naukę po szkole? <i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i>	1. poniżej 0,5 godz. dziennie 2. powyżej 0,5 godz. – 1 godz. 3. powyżej 1 godz. – 2 godz. 4. powyżej 2 godz. – 3 godz. 5. powyżej 3 godz. dziennie
P19	Jakie oceny w szkole otrzymuje najczęściej Pani dziecko? <i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i>	1. niedostateczne 2. mierne 3. dostateczne 4. dobre 5. bardzo dobre
P20	Jak Pani oceniałaby współpracę na linii dom-szkola? <i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i>	1. zdecydowanie zła 2. raczej zła 3. ani dobra, ani zła 4. raczej dobra 5. zdecydowanie dobra

P21	<p>Czy w czasie pozalekcyjnym Pani dziecko uczestniczy w jakiś zajęciach dodatkowych (płatnych lub bezpłatnych np. kursy językowe, korepetycje, kółka zainteresowań, basen).</p>	<p>5. tak 1. nie → przejdź do P23</p>
P22	<p>W jakich zajęciach pozalekcyjnych Pani dziecko uczestniczy?</p> <p><i>ANKIETER: odczytaj, zaznacz wszystkie wymienione odpowiedzi.</i></p>	<p>1. w dodatkowych <u>bezpłatnych</u> zajęciach <u>w szkole</u> 2. uczestniczy w dodatkowych <u>płatnych</u> zajęciach <u>w szkole</u> 3. w dodatkowych <u>bezpłatnych</u> zajęciach <u>poza szkołą</u> 4. uczestniczy w dodatkowych <u>płatnych</u> zajęciach <u>poza szkołą</u></p>
P23	<p>Czy widzi Pani jakieś bariery, które powodują, że dziecko nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach, jakie uważa Pani za pożądane?</p> <p><i>ANKIETER: odczytaj, zaznacz wszystkie wymienione odpowiedzi.</i></p>	<p>1. czasowe 2. organizacyjne, np. problemy z dojazdem 3. wynikające z problemów zdrowotnych dziecka lub rodziny 4. finansowe 5. Inne (jakie?)..... 6. nie widzę żadnych barier</p>
P24	<p>Osiągnięcie, jakiego poziomu wykształcenia przez Pani dziecko, satysfakcjonowałoby Panią?</p> <p><i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i></p>	<p>1. zasadnicza szkoła zawodowa 2. liceum ogólnokształcące 3. technikum/ liceum zawodowe/ profilowane 4. zawodowe studia wyższe (licencjat) 5. studia wyższe magisterskie</p>
P25	<p>Czy sądzi Pani, że plany te uda się w przyszłości zrealizować?</p> <p><i>Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</i></p>	<p>1. zdecydowanie tak 2. raczej tak 3. trudno powiedzieć 4. raczej nie 5. zdecydowanie nie</p>
P26	<p>Od czego, Pani zdaniem, zależy realizacja tych planów? Proszę wybrać <u>maksymalnie 3</u> odpowiedzi, jeżeli jakiegos czynnika nie ma na liście, a uważa go Pani za istotny, proszę go wymienić.</p> <p>ANKIETER pokaż listę, zaznacz i zapisz odpowiedź.</p>	<p>1. od pracowitości i szkolnych osiągnięć dziecka (wyników w nauce) 2. od sytuacji materialnej rodziny, pozwalającej na utrzymywanie dziecka 3. od wpływu rówieśników 4. od pragnień i aspiracji dziecka 5. od pracy rodzica związanej z motywowaniem dziecka do nauki 6. od możliwości finansowych rodziców związanych z opłacaniem dodatkowych zajęć dziecku (np. korepetycji) 7. od innych czynników, jakich?</p> <p>..... 96. nie wiem, trudno powiedzieć</p>

P27	<p>W przyszłości chciałabym, aby moje dziecko... Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi.</p> <p>ANKIETER <i>pokaż listę, zaznacz wybrane odpowiedzi</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. miało udane życie rodzinne 2. cieszyło się szacunkiem innych ludzi 3. nie miało problemów materialnych 4. było dobrze wykształcone 5. miało satysfakcjonującą pracę 6. osiągnęło sukces zawodowy 7. pomagało innym ludziom 	
P28	<p>Proszę wskazać te z obowiązków, które wykonuje w domu Pani dziecko. Można wybrać dowolną liczbę odpowiedzi.</p> <p>ANKIETER: <i>odczytaj, zaznacz wybrane odpowiedzi</i></p>	0 – nie 1 - tak	
P28_1	pranie	0	1
P28_2	przygotowywanie posiłków	0	1
P28_3	sprzątanie własnego pokoju	0	1
P28_4	sprzątanie innych pomieszczeń	0	1
P28_5	zmywanie	0	1
P28_6	prasowanie	0	1
P28_7	opieka nad młodszym rodzeństwem	0	1
P28_8	robienie codziennych zakupów	0	1
P28_9	pomoc dziadkom/ sąsiadom	0	1
P28_10	wyrzucanie śmieci	0	1
P28_11	drobne naprawy domowe	0	1
P28_12	podlewanie roślin	0	1
P28_13	opieka nad zwierzęciem domowym (karmienie, wychodzenie na spacer)	0	1
P28_14	inne, jakie?.....	0	1
P29	<p>Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pani dziecko na obowiązki domowe? Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. do 0,5 godz. dziennie 2. powyżej 0,5 godz. - 1 godz. 3. powyżej 1 godz. do 2 godzin 4. powyżej 2 godz. 	

P30	<p>W jaki sposób Pani dziecko <u>najczęściej</u> spędza swój wolny czas? Proszę wybrać maksymalnie 3 odp.</p> <p>ANKIETER pokaż listę, zaznacz wybrane odpowiedzi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. gra w gry komputerowe 2. uprawia sport (gry zespołowe, pływanie, lekkoatletyka, gimnastyka) 3. czyta książki dla przyjemności (inne niż lektury szkolne) 4. wychodzi wieczorem z przyjaciółmi (do dyskoteki, pubu, na imprezę) 5. posiada hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysowanie, pisanie itp.) 6. wychodzi do centrów handlowych 7. używa Internetu dla rozrywki 8. bawi się przed domem/ na podwórku/ w parku 9. gra na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze) 10. ogląda telewizję/ DVD 11. słucha muzyki 12. Inaczej (jak?) <p>.....</p>	
P31	<p>Czy organizuje Pani dziecku czas wolny? Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zdecydowanie nie 2. raczej nie 3. trudno powiedzieć 4. raczej tak 5. zdecydowanie tak 	
P32	<p>Czy Pani wie, z kim Pani dziecko spędza wolny czas? (np. imię i nazwisko, klasa i szkoła, do której chodzi, miejsce zamieszkania itp.) Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zdecydowanie nie 2. raczej nie 3. trudno powiedzieć 4. raczej tak 5. zdecydowanie tak 	
P33	<p>Jak często Pani dziecko odwiedzają w domu koleżanki/ koledzy z klasy? Proszę zaznaczyć <u>jedną</u> właściwą odpowiedź.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. codziennie lub prawie codziennie 2. 3-4 razy w tygodniu 3. 1-2 razy w tygodniu 4. przeciętnie raz w miesiącu 5. w ogóle tego nie robią 	
P34	<p>Czy Pani dziecko korzysta z następujących obiektów?</p>	<p>0 - nie 1 - tak</p>	
P34_1	boisko sportowe	0	1
P34_2	hala sportowa/ siłownia	0	1
P34_3	basen	0	1
P34_4	ośrodek kultury/ pałac młodzieży	0	1
P34_5	biblioteka (inna niż szkolna)	0	1

P35	Jaki jest, Pani zdaniem, dostęp dzieci i młodzieży do infrastruktury związanej ze spędzaniem wolnego czasu w najbliższej okolicy?	1. bardzo dobry 2. dobry 3. przeciętny 4. zły 5. bardzo zły 96. nie wiem, trudno powiedzieć					
P35_1	boisko sportowe	1	2	3	4	5	96
P35_2	hala sportowa/ siłownia	1	2	3	4	5	96
P35_3	basen	1	2	3	4	5	96
P35_4	ośrodek kultury/ pałac młodzieży	1	2	3	4	5	96
P35_5	biblioteka (inna niż szkolna)	1	2	3	4	5	96
P36	Jakie negatywne czynniki mają <u>największy</u> wpływ na Pani kontakt z dzieckiem? <i>Proszę wybrać dowolną liczbę odpowiedzi. Jeżeli jakiejś ważnej odpowiedzi nie ma na liście, proszę ją wymienić.</i> ANKIETER pokaż listę, zaznacz wybrane odpowiedzi	1. przeciążenie obowiązkami domowymi 2. przeciążenie obowiązkami zawodowymi 3. niskie zarobki 4. złe samopoczucie (zmęczenie, stres, pośpiech) 5. problemy zdrowotne członków rodziny 6. brak pracy jednego z członków rodziny 7. złe warunki mieszkaniowe 8. nadużywanie alkoholu przez partnera 9. brak zgody, kłótnie w domu 10. brak czasu dla siebie nawzajem 11. wyjazdy zarobkowe (praca poza domem) 12. złe relacje z członkami dalszej rodziny 13. inne, jakie? 14. żadne					
P37	W jaki sposób określiłaby Pani następując kwestie:.....?	1. bardzo niski 2. niski 3. średni 4. wysoki 5. bardzo wysoki 96. nie wiem, trudno powiedzieć					
P37_1	stopień satysfakcji z osiągnięć dziecka	1	2	3	4	5	96
P37_2	stopień satysfakcji z życia rodzinnego	1	2	3	4	5	96
P37_3	stopień satysfakcji z własnej pracy zawodowej	1	2	3	4	5	96
P37_4	poziom stresu życiowego	1	2	3	4	5	96

METRYCZKA		
M1	Miejsce zamieszkania	
M2	Podregion	<ol style="list-style-type: none"> 1. północny (częstocheński) 2. środkowy (centralny śląski) 3. zachodni (rybnicko-jastrzębski) 4. południowy (bielsko-bialski)
M3	Wielkość miejscowości	<ol style="list-style-type: none"> 1. do 5 000 mieszkańców 2. od 5 000 – 19 999 mieszkańców 3. od 20 000 – 49 999 mieszkańców 4. od 50 000 – 99 999 mieszkańców 5. pow. 100 000 mieszkańców
M4	Typ ankietowanej rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1. pełna 2. niepełna – po rozwodzie 3. niepełna – owdowiała 4. niepełna – w separacji 5. niepełna – samotna matka 6. czasowo niepełna na skutek migracji zarobkowej zagranicę 7. związek nieformalny 8. związek nieformalny czasowo niepełny na skutek migracji zarobkowej zagranicę
M5	Liczba posiadanych dzieci	<ol style="list-style-type: none"> 1. jedno 2. dwoje 3. troje 4. czworo i więcej
M6_1	Płeć dziecka opisywanego w kwestionariuszu	<ol style="list-style-type: none"> 1. dziewczynka 2. chłopiec
M6_2	Do jakiej szkoły uczęszcza dziecko opisywane w kwestionariuszu?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła podstawowa → przejdź do M7 2. Szkoła gimnazjalna → przejdź do M7 3. Szkoła ponadgimnazjalna
M6_3	Typ szkoły ponadgimnazjalnej do jakiej uczęszcza dziecko opisywane w kwestionariuszu	<ol style="list-style-type: none"> 1. liceum ogólnokształcące 2. liceum profilowane 3. technikum 4. szkoła zawodowa
M7	Liczba osób mieszkających w Pani gospodarstwie domowym osób
M8	Wykształcenie respondentki	<ol style="list-style-type: none"> 1. podstawowe i nieukończone podstawowe 2. zasadnicze zawodowe 3. średnie 4. wyższe I stopnia (licencjat) 5. wyższe II stopnia (magisterskie) 6. inne, np. doktorat

M9	Wykształcenie ojca dziecka	<ol style="list-style-type: none"> 1. podstawowe i nieukończone podstawowe 2. zasadnicze zawodowe 3. średnie 4. wyższe I stopnia (licencjat) 5. wyższe II stopnia (magisterskie) 6. inne, np. doktorat
M10	Do której z poniższych kategorii Pani należy?	<ol style="list-style-type: none"> 1. osoba pracująca 2. rencistka /emerytka 3. gospodyni domowa 4. bezrobotna 5. studentka 6. inna kategoria (jaka?).....
M11	Czy ktoś z Państwa jest aktualnie osobą bezrobotną?	<ol style="list-style-type: none"> 1. tak 5. nie
M12	Jaki jest rodzaj Pani miejsca pracy?	<ol style="list-style-type: none"> 1. przedsiębiorstwo państwowe 2. sfera budżetowa 3. organy administracji państwowej/ samorządowej 4. spółdzielczość 5. zakład prywatny 6. własna działalność gospodarcza 7. inne, jakie?.....
M13	Jakim średnim dochodem dysponujecie Państwo na członka rodziny w miesiącu (wliczając w to renty, emerytury i inne świadczenia)? Proszę zaznaczyć 1 właściwy przedział.	<ol style="list-style-type: none"> 1. do 500 zł 2. powyżej 500 do 1.000 zł 3. powyżej 1.000 – 1.500 zł 4. powyżej 1.500 – 2.000 zł 5. powyżej 2.000 – 2.500 zł 6. powyżej 2.500 zł 7. odmowa

Serdecznie dziękuję za udział w badaniu!